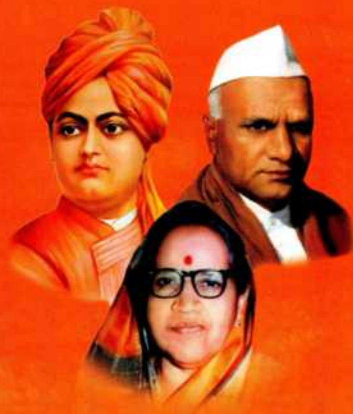

" ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार "
– शिक्षणमहर्षी डॉ.बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षणसंस्था, कोल्हापूर संचलित

आर्टस् अॅण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

ता. कडेगांव, जि. सांगली.

आजादी का
अमृत महोत्सव

केशरी रंगातून सूर्याच्या
भाव जागतो धैर्य अन् त्यागाचा
पांढऱ्या रंगातून घुमतो
आवाज सत्य अन् शांतीचा
हिरवा रंग समृद्धीचा
भूमीपुत्र बळीराजाच्या कष्टाचा
गतिमान निळ्या अशोक चक्रातून
संदेश मिळतो प्रगतीचा
स्वातंत्र्य, समता, बंधुतेच्या
रंगूनी तिरंग्यात आपुल्या
साजरा करितो भारत
अमृत महोत्सव स्वातंत्र्याचा

डोंगराई

२०२१-२२

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

ता. कडेगांव, जि. सांगली.

डोंगराई

२०२१-२०२२

❖ अध्यक्ष ❖
प्रभारी प्राचार्य बापूराव पवार

❖ संपादक ❖
प्रा.डॉ.विजया पवार

❖ जाहिरात विभाग
प्रा.दत्तात्रय होनमाने व सदस्य

❖ अहवाल विभाग
प्रा.डॉ.जयदिप दिक्षित

❖ विभागीय संपादक
प्रा.कुमार इंगळे (मराठी)
प्रा.सूरज डुरे (हिंदी)
प्रा.शिवराज उथळे (इंग्रजी)

❖ मुखपृष्ठ संकल्पना - प्रा.डॉ.विजया पवार

❖ मुद्रक - साईनाथ प्रेस, कराड.

डोंगराई

२०२१-२०२२

प्रकटन

भारत सरकारच्या १९५६ प्रेस ॲक्ट रजिस्ट्रेशन ऑफ बुक्सच्या कायद्यातील ८ नं. ४ अन्वये आवश्यक ती माहिती –

- **प्रकाशन स्थळ** – आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर ता. कडेगांव, जि. सांगली.
- **प्रकाशन काळ** – वार्षिक
- **प्रकाशकाचे नाव** – श्री. बापूराव पवार
- **राष्ट्रीयत्व** – भारतीय
- **पत्ता** – आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर ता. कडेगांव, जि. सांगली.
- **संपादक** – प्रा. डॉ. विजया पवार
- **राष्ट्रीयत्व** – भारतीय
- **पत्ता** – आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर ता. कडेगांव, जि. सांगली.
- **मुद्रकाचे नांव** – श्री. विजय साळवे
- **राष्ट्रीयत्व** – भारतीय
- **पत्ता** – साईनाथ प्रिंटिंग प्रेस, कराड. ता. कराड, जि. सातारा.

अंतरंग

प्राचार्यांचे मनोगत
संपादकिय
साहित्य विभाग
वरिष्ठ विभाग
मराठी
हिंदी
इंग्रजी
विविध उपक्रमाची क्षणचित्रे
कलाविष्कार
अहवाल विभाग

मी प्राचार्य श्री.बापूराव पवार 'डोंगराई' या नियतकालिकाचा प्रकाशक या नात्याने जाहिर करतो की, वर दिलेली माहिती माझ्या माहितीप्रमाणे सत्य आहे.

स्थळ : कडेपूर

दिनांक : २९/०६ /२०२२

प्र.प्राचार्य श्री. बापूराव पवार

या नियतकालातील कविता, लेख, कथा व इतर साहित्य व मत प्रवाहाशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही. अंकातील साहित्य कृतीच्या स्वतंत्रतेची व अन्य जबाबदारी संबंधित लेखक व लेखिकांची आहे. या अंकांतील मतांशी प्रकाशक व संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

(फक्त खाजगी वितरणाकरिता)

संपादक

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"
- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

ता. कडेगांव, जि. सांगली.

* संस्थेची प्रार्थना *

हरे राम हरे राम राम राम हरे हरे ।
हरे कृष्ण हरे कृष्ण कृष्ण कृष्ण हरे हरे ।।

राम, कृष्ण, रहीम, ख्रिस्त, बुध्द, झरतुष्ट्र ।
महावीर मानवसंत मानव्याचे दीपस्तंभ
लीन दीन होऊन त्यांचे
वंदुया चरण ।

सत्य, शील, प्रामाणिकता
त्याग, पिळवणुकीस आळा
मानव्याचे अधिष्ठान
ईशतत्व दर्शन ।

यांचे ज्ञान नि विज्ञान हाच सुसंस्कार ।
विवेकाच्या आनंदाचा लाभ शिक्षणांत ।

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् ।
विश्वानिदेव वयुनानि विद्वान ।
युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो
भूयिष्ठां ते नम उक्तिम् विधेम् ।

- ईशावास्योपनिषद्

''ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार''
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर संचलित

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

ता. कडेगांव, जि. सांगली.

* ध्येयधोरण *

'ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार'
सत्य, शील, प्रामाणिकपणा, चारित्र्य, पिळवणूक प्रवृत्तीस आळा, सेवा आणि त्याग या मौलिक निष्ठा जीवनात उतरविण्याचा प्रयत्न करणे हा सुसंस्कारी शिक्षणाचा हेतू राहील.
आचार, विचार आणि उच्चार यांच्या पावित्र्यावर आग्रहपूर्वक भर देणे.

* संस्थेची उद्दिष्टे *

- संस्थेच्या शाळा व उपशाखांतून जात, धर्म, पंथ अथवा वर्ण भेदाभेद मानला जाणार नाही.
- संस्था राजकारणापासून अलिप्त राहिल.
- जीवनात हरघडी साधेपणा व काटकसर यांची जपवणूक संस्था करील.
- संस्थेच्या शाखांचे विशेष सर्वांना पाहण्यास खुले व उपलब्ध राहतील.
- सामान्य समाजाच्या सुसंस्कारी विकासाच्या ध्येयासाठी उत्स्फूर्तपणे वाहून घेणारे आदर्श समाजसेवक निर्माण करणे.
- प्राचीन काळातील गुरुपरंपरेला धरून शिक्षक कार्यकर्त्यांच्या आदर्श जीवनाच्या धड्यातून नवीन शिक्षण पध्दती निर्माण केली जाईल. जिच्यामुळे आत्मसमर्पण, प्रामाणिकपणा, सत्य, समता, बंधुता या वृत्तीचा परिपोष केला जाईल. स्वतंत्र विचारवृत्ती आणि नवनिर्मिती यांची कुवत विकसित करणे. संस्थेचे देणे असल्यास आपण सार्वजनिक पैशाचा दुरुपयोग करतो याबद्दल कबुली जबाब देणे.

।। ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार ।।

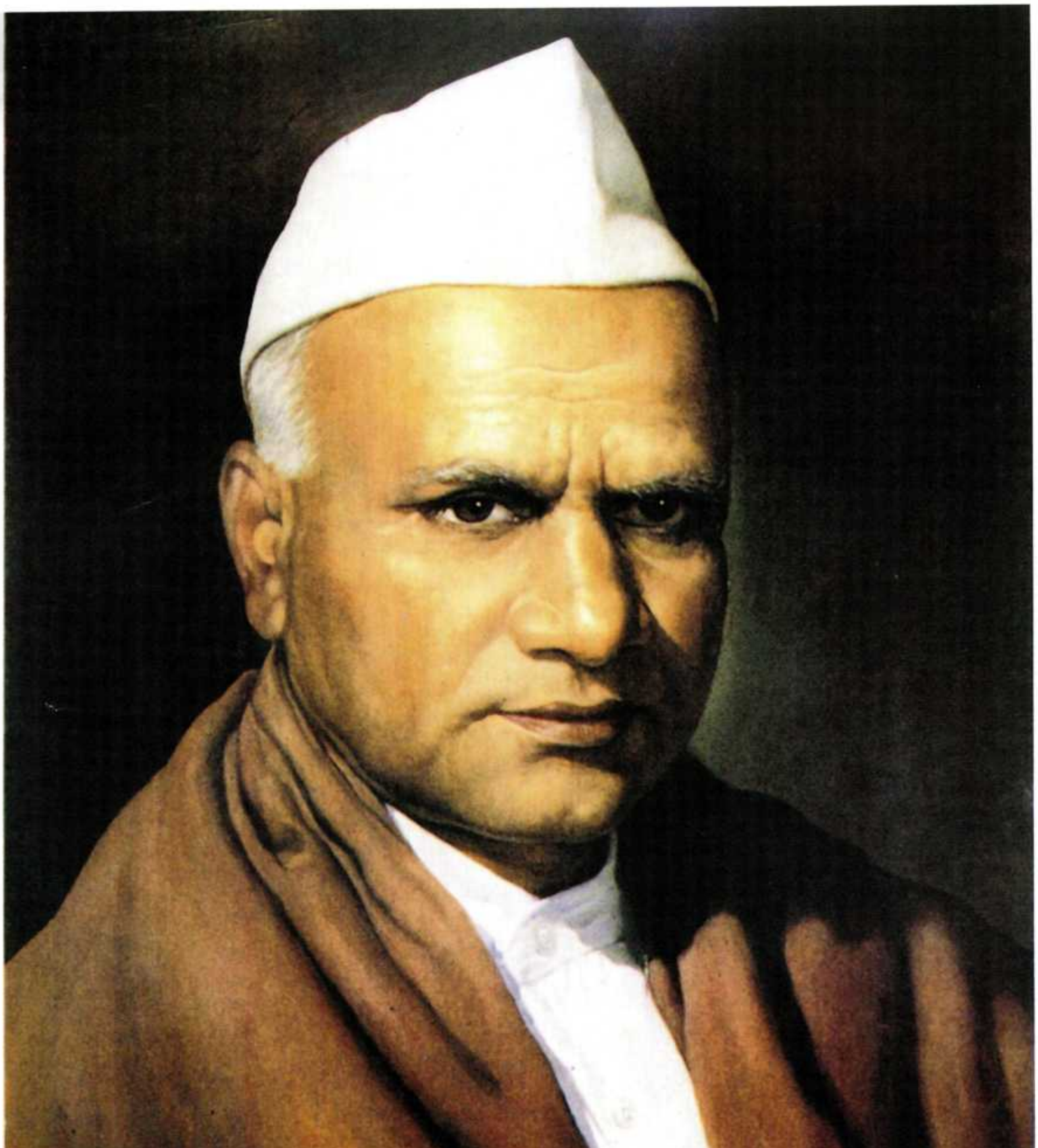

शिक्षण महर्षी **डॉ. बापूजी साळुंखे**

संकल्पक संस्थापक 'श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था', कोल्हापूर

जन्म - ९ जून १९१९

महानिर्वाण - ८ ऑगस्ट १९८७

संस्था पदाधिकारी

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

अध्यक्ष,

मा.नामदार चंद्रकांत (दादा) पाटील

महसूल, मदत आणि पुनर्वसन,
सामाजिक बांधकाम मंत्री, महाराष्ट्र राज्य

कार्याध्यक्ष,

मा.प्राचार्य अभयकुमार साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था,
कोल्हापूर.

संस्था पदाधिकारी

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

मा.प्राचार्या सौ.शुभांगी गावडे
सेक्रेटरी

मा.जगन्नाथ आवटे (वकील)
कार्याध्यक्ष

मा. नामदेवराव कांबळे
उपाध्यक्ष

मा. लालासाहेब यादव
उपाध्यक्ष

मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र शेजवळ
सहसचिव (प्रशासन)

मा. सिताराम गवळी
सहसचिव (अर्थ)

संस्था पदाधिकारी

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर

मा.डॉ.डी.टी.शिर्के
प्र.कुलगुरु
शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर

माजी प्राचार्य डॉ.उदयसिंह माने-पाटील
(सेवानिवृत्ती - ३१ जानेवारी २०२२)

।। महाविद्यालयाचे नेतृत्व ।।

मा.प्र.प्राचार्य श्री. बापूराव पवार

अभिनंदनीय - प्राध्यापक व खेळाडू

प्रा.डी.ए.पवार
राजर्षी शाहू महाराज गौरव पुरस्कार २०२२

प्रा.सौ.एस.एन.चव्हाण
विभागीय वक्तृत्व स्पर्धा प्रथम क्रमांक

करण जाधव
(बी.ए.भाग १) विद्यापीठ जिल्हास्तर कुस्ती स्पर्धा

शुभम पवार
(बी.ए.भाग १) विद्यापीठ जिल्हास्तर कुस्ती स्पर्धा

वसीम इनामदार
(बी.ए.भाग १) विद्यापीठ विभागीय ज्युदो स्पर्धा

शुभम कुंभार
(बी.ए.भाग १) N.S.S. जावळी कॅंप सहभाग

महेश कदम
(बी.ए.भाग १) N.S.S. जावळी कॅंप सहभाग

स्वप्नील झरेकर
(बी.ए.भाग १) N.S.S. जावळी कॅंप सहभाग

कु.मेघना भंडारे
(बी.ए.भाग २) N.S.S.शिबीर पाचगणी

संकेत कणसे
(बी.ए.भाग २) N.S.S.शिबीर पाचगणी

महाविद्यालयातील गुरुदेव कार्यकर्ते

महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य प्रा.बापूराव पवार यांचेसमवेत प्राध्यापक वृंद

महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य प्रा.बापूराव पवार यांचेसमवेत मुख्य संपादक प्रा.डॉ.विजया पवार, प्रा.कुमार इंगळे, प्रा.सुरज डुरे-पाटील, प्रा. शिवराज उथळे

महाविद्यालयातील वरिष्ठ लिपिक श्री. एस. ए. लोखंडे, श्री.एस.जी.माने, श्री.डी.एस.भोंगाळे, श्री.महेश तुरेवाले

वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ

महाविद्यालयातील वार्षिक पारितोषिक वितरण प्रसंगी प्रतिमा पूजन करताना मा.प्रा.आर.बी.पाटील व प्र.प्राचार्य डॉ.महेश गायकवाड

प्रास्ताविक करताना मा.प्र.प्राचार्य बापूराव पवार,प्रा.अनिता व्हटकर, मा.प्रा.आर.बी.पाटील, प्र.प्राचार्य डॉ.महेश गायकवाड

अहवाल वाचन करताना प्रा.शीला इंगवले, प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार प्रा.आर.बी.पाटील, प्र.प्राचार्य कॅप्टन डॉ.महेश गायकवाड

वार्षिक पारितोषिक वितरण कार्यक्रमामध्ये कथाकथन करताना प्रा.आर.बी.पाटील समोर उपस्थित प्राध्यापक व विद्यार्थी

वार्षिक पारितोषिक वितरण कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्र.प्राचार्य कॅ.डॉ.महेश गायकवाड मनोगत व्यक्त करताना

वार्षिक पारितोषिक वितरण कार्यक्रमामध्ये मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिक स्वीकारताना विद्यार्थीनी कु.मेघना भंडारे

वार्षिक पारितोषिक वितरण कार्यक्रमामध्ये मान्यवरांच्या हस्ते पारितोषिक स्वीकारताना विद्यार्थी अक्षय फुके

वार्षिक पारितोषिक वितरण कार्यक्रमासाठी उपस्थित प्राध्यापक वृंद आणि विद्यार्थी

सांस्कृतिक विभाग क्षणचित्रे

महापरिनिर्वाण दिन प्रसंगी बोलताना प्रा.अजित पवार व सांस्कृतिक विभागप्रमुख प्रा. शीला इंगवले, प्रा.संगीता पाटील

बालिकादिना निमित्त व्याख्यान देताना प्रा. स्वाती चव्हाण, प्र.प्राचार्य बापूराव पवार, प्रा.गुलाब बागवान, प्रा.सौ. हावळे

संस्थामाता सुशीलादेवी साळुंखे यांच्या पुण्यस्मृती दिनानिमित्त अभिवादन करताना माजी विद्यार्थीनी उषा शिंदे व प्राध्यापक

शिक्षणमहर्षी बापूजी साळुंखे यांच्या स्मृतिदिना निमित्त अभिवादन करताना प्राचार्य व प्राध्यापक

पारंपारिक वेशभूषा दिनानिमित्त कलाकृती सादर करताना विद्यार्थीनी कु. मानसी करकटे व प्राध्यापक वृंद

महात्मा फुले यांच्या जयंतीनिमित्त अभिवादन करताना प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार व प्रा. डी.ए.होनमाने व इतर

पारंपारिक वेशभूषा दिन सहभागी विद्यार्थी व प्राध्यापक वृंद

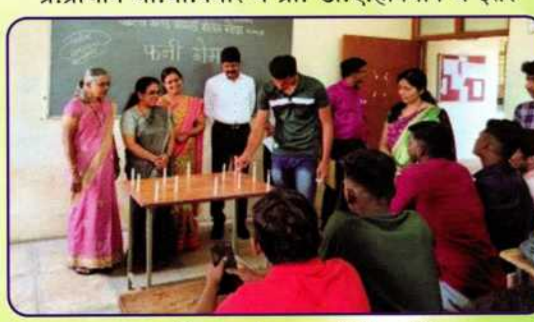

फनी गेम्स् मध्ये सहभागी विद्यार्थी

महाविद्यालयातील व्याख्याने

Soft Skils या विषयावर व्याख्यान देताना प्र.प्राचार्य डॉ.सतीश घाडगे प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार, प्रा.दळवी, प्रा.उथळे, प्रा.सौ.माने-देशमुख

E-Commerce after covid-19 या विषयावर व्याख्यान देताना प्रा.डॉ.भरत पाटील,प्रा.अरुणा पोटे,प्रा.आशा सावंत.

राजर्षी छ.शाहू महाराज यांच्याविषयी बोलताना प्रा.जोतीराम आंबवडे, प्र.प्राचार्य बापूराव पवार व प्रा.डॉ.महानवर, प्रा.इंगवले

'स्वाधीनता संग्राम में हिंदी साहित्यकारों का योगदान' या विषयांवर बोलतांना प्रा.मच्छिंद्र कुंभार,सौ.आशा हावळे, प्रा.सुरज डुरे

मराठी विभागामार्फत शौर्यगीते सादर करताना ज्येष्ठ कवी मा.श्री.सदानंद माळी, प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार

शिवस्वराज्य दिनानिमित्त मार्गदर्शन करताना मा.प्रा.अविनाश यादव प्र.प्राचार्य बापूराव पवार व प्रा.डॉ.महानवर, प्रा.इंगवले

मराठी विभागातर्फे 'स्वातंत्र्य संग्रामातील साहित्यिकांचे योगदान' याविषयी बोलतांना प्रा.डॉ. तातोबा बदामे

प्राध्यापक प्रबोधिनी मध्ये व्याख्यान देताना प्रा.डी.ए.पवार, प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार,प्रा.अरुणा पोटे, डॉ.सुरज कचरे

''ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार''
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

आर्टस् अ‍ॅण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

व्यवस्थापन मंडळ २०१५-२०१८

१.	मा.आमदार चंद्रकांत (दादा) बच्चू पाटील	अध्यक्ष
२.	मा. नामदेवराव विठ्ठलराव कांबळे	उपाध्यक्ष
३.	मा. लालासाहेब भानुदास जाधव	उपाध्यक्ष
४.	मा. प्राचार्य अभयकुमार गोविंदराव साळुंखे	कार्याध्यक्ष
५.	मा. जगन्नाथ रंगनाथ आवटे (वकील)	कार्याध्यक्ष
६.	मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी मुरलीधर गावडे	सेक्रेटरी
७.	मा. प्राचार्य डॉ. राजेंद्र विश्वनाथ शेजवळ	सहसचिव प्रशासन
८.	मा. सिताराम महारू गवळी	सहसचिव अर्थ
९.	मा. खासदार संभाजी शाहू छत्रपती	सदस्य
१०.	मा. अविनाश दिनकर पाटील	सदस्य
११.	मा. जगन्नाथ गदू वायदंडे	सदस्य
१२.	मा. सदाशिव कृष्णा कुंभार	सदस्य
१३.	मा. भाऊसाहेब नानासाहेब सांगळे	सदस्य
१४.	मा. विष्णू सुबराव पाटील	सदस्य
१५.	मा. शशिकांत यशवंत काटे	सदस्य
१६.	मा. प्राचार्य डॉ. जयसिंग श्रीराम देशमुख	सदस्य
१७.	मा. श्रीराम शरदचंद्र साळुंखे	सदस्य
१८.	मा. प्राचार्य डॉ. रमेश राजाराम कुंभार	सदस्य
१९.	मा. डॉ. महेश नारायणराव गायकवाड	सदस्य
२०.	मा. नारायण शंकर पुरी	सदस्य
२१.	मा. गुलाबराव जगन्नाथ बोराटे	सदस्य

विश्वस्त मंडळ

१.	मा. प्राचार्य अभयकुमार गोविंदराव साळुंखे	अध्यक्ष
२.	मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी मुरलीधर गावडे	अध्यक्ष
३	मा. सिताराम महारू गवळी	सहसचिव अर्थ

''ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार''
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

महाविद्यालय विकास समिती

१. मा. प्राचार्य अभयकुमार गोविंदराव साळुंखे	अध्यक्ष
२. मा. प्राचार्या सौ. शुभांगी मुरलीधर गावडे	सचिव व्यवस्थापन मंडळ
३. डॉ. आर. पी. महानवर	सदस्य (प्राचार्य नियुक्त)
४. प्रा. सौ. ए. ए. हावळे	सदस्य (प्राध्यापक प्रतिनिधी)
५. प्रा. डी. ए. होनमाने	सदस्य (प्राध्यापक प्रतिनिधी)
६. प्रा. श्रीमती एस्.वाय. पाटील	सदस्या (प्राध्यापक प्रतिनिधी)
७. श्री. आर. डी. पवार	सदस्य (शिक्षकेत्तर कर्मचारी)
८. मा. रिक्त	(सदस्य संशोधन क्षेत्र)
९. मा. पृथ्वीराज देशमुख (बाबा)	सदस्य (शिक्षण क्षेत्र)
१०. मा. संग्रामसिंह देशमुख (भाऊ)	सदस्य (औद्योगिक क्षेत्र)
११. प्रा. जी. आर. बागवान (२८/१/२०२२ पर्यंत)	सदस्य (समन्वय IQAC)
१२. प्रा. डी. ए. पवार (२९/१/२०२२ नंतर)	सदस्य (समन्वय IQAC)
१३. प्राचार्य डॉ. उदयसिंह माने-पाटील (३१/१/२०२२ पर्यंत)	पदसिध्द सचिव
१४. प्राचार्य बी. बी. बापूराव पवार (१/२/२०२२ नंतर)	पदसिध्द सचिव

आजीव सेवक मंडळ

१. मा. सीताराम महारू गवळी	अध्यक्ष
२. मा. प्राचार्या सौ.शुभांगी मुरलीधर गावडे	सेक्रेटरी
३. मा. प्राचार्य डॉ.राजेद्र विश्वनाथ शेजवळ	सदस्य
४. मा. भाऊसाहेब नानासाहेब सांगळे	सदस्य
५. मा. विष्णू सुबराव पाटील	सदस्य
६. मा. शशिकांत यशवंत काटे	सदस्य
७. मा. डॉ. जयसिंग श्रीराम देशमुख	सदस्य
८. मा. श्रीराम शरदचंद्र साळुंखे	सदस्य

प्राचार्यांचे मनोगत

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यासाठी शिक्षण प्रसार" श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे संकल्पक, संस्थापक शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे. बापूजींच्या कार्यातच आपले आयुष्य समर्पित करणाऱ्या संस्थामाता सुशिलादेवी साळुंखे आणि विश्व बंधुत्वाची शिकवण देणारे श्री. स्वामी विवेकानंद यांच्या पवित्र स्मृतीस अभिवादन करून आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूरचा शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ चा डोंगराई वार्षिक अंक आपल्या हाती देताना मनस्वी आनंद होत आहे. दिनांक १ फेब्रुवारी २०२२ पासून मला या महाविद्यालयाचा प्रभारी प्राचार्य म्हणून काम करण्याची संधी दिली त्याबद्दल संस्थेचे कार्याध्यक्ष मा. प्राचार्य अभयकुमारजी साळुंखे, संस्थेच्या सचिवा मा. प्राचार्या शुभांगी गावडे मॅडम, संस्थेचे उपाध्यक्ष मा. लालासाहेब यादव (आबा), संस्थेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी मा. कौस्तुभजी गावडे तसेच सर्व पदाधिकारी यांच्या ऋणात राहू इच्छितो.

शैक्षणिक २०२१-२०२२ हे सर्व कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे प्रभावित झालेले होते. अशा परिस्थितीत महाविद्यालयातील माझ्या सर्व सहकाऱ्यांनी अतिशय प्रामाणिकपणे व प्रयत्नपूर्वक विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अनेक नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविले. अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष, क्रीडा विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना, सांस्कृतिक विभाग, स्पर्धा परीक्षा विभाग, महिला सक्षमीकरण विभाग, सहल विभाग, प्राध्यापक प्रबोधिनी, अंतर्गत तक्रार निवारण समिती तसेच महाविद्यालयातील सर्व विभागांनी विद्यार्थी केंद्रित विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केले. या सर्व राबविलेल्या उपक्रमांचा आरसा या वार्षिक अंकामध्ये आपणास पाहावयास मिळेल.

प्रा. डॉ. भरत सगरे यांच्याकडून २७ हिंदी साहित्य ग्रंथ व पद्मभूषण डॉ. वसंतरावदादा पाटील महाविद्यालयाकडून स्पर्धा परीक्षेसाठी ५० उपयुक्त ग्रंथ भेट म्हणून मिळाले. याबद्दल त्यांचे मनस्वी आभार. विवेकानंद महाविद्यालयातील प्रबंधक श्री. चंद्रशेखर दोडमनी यांनी महाविद्यालयास रुपये १०,००० देऊन त्यातून येणाऱ्या व्याजातून मिळणारी रक्कम ही बी. ए. भाग ३ मधील द्वितीय येणाऱ्या विद्यार्थ्यांस पारितोषिक म्हणून देण्याचा संकल्प केला त्याबद्दल

त्यांचेही मन:पूर्वक आभार. ज्ञानशिदोरी दिनानिमित्त महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक बंधू-भगिनींनी प्रेरणा देणारे ग्रंथ विद्यार्थ्यांना भेट देऊन ज्ञानाची शिदोरी विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवण्यासाठी मोलाचें योगदान दिले.

या शैक्षणिक वर्षात कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची उपस्थिती वाढवण्याच्या दृष्टिकोनातून शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी हा उपक्रम यशस्वीपणे राबवला. शिवाजी विद्यापीठाच्या विद्याविषय लेखापरीक्षण समितीने महाविद्यालयास भेट देऊन विद्याविषयक लेखापरीक्षण केले. क्रीडा विभागातील विद्यार्थ्यांनी इंटरझोनल स्पर्धेमध्ये कुस्ती, ज्यूदो या क्रीडा प्रकारांमध्ये यश संपादन केले. विद्यापीठाच्या युवक महोत्सवात रांगोळी, मेहंदी, वक्तृत्व, मूकनाट्य या स्पर्धेत महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी केली. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वतीने वर्षभर अनेक उपक्रम राबविले. त्याचबरोबर सात दिवसाचे निवासी विशेष श्रमसंस्कार शिबीर मौजे कोतावडे येथे घेण्यात आले.

स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्ताने अर्थशास्त्र व राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने महिला बचत गटाचे सक्षमीकरण या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळा घेतली तसेच अग्रणी महाविद्यालय योजनेअंतर्गत समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने प्रसार माध्यमे आणि स्त्रिया या विषयावर तर क्रीडा विभागाच्या वतीने क्रीडा कार्यमनावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रीय घटक या विषयावर कार्यशाळेचे अतिशय उत्कृष्ट आयोजन करण्यात आले. महाविद्यालयातील मराठी व ग्रंथालय विभागाच्या वतीने भिलार येथे सहल. भूगोलशास्त्र विभागाच्या वतीने बोरहोल, भूभौतिकी संशोधन केंद्रास भेट. राज्यशास्त्र विभागाच्या वतीने पंचायत समितीस भेट. अर्थशास्त्र विभागाच्या वतीने बँकेस भेट आणि वाणिज्य विभागाच्या वतीने औद्योगिक भेट आशा विविध अभ्यास सहलींचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले. महाविद्यालयातील मराठी विभागाच्या वतीने शिवाजी विद्यापीठ मराठी शिक्षक संघ, कोल्हापूरशी तर इतिहास व भूगोल विभागाच्यावतीने मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय, कडेगांव यांच्याशी शैक्षणिक सामंजस्य करार (MOU) करण्यात आले.

महाविद्यालयासाठी अभिमानाची बाब म्हणजे राज्यशास्त्र विभागातील प्रा. डी. ए. पवार यांना अविष्कार फाउंडेशनचा 'लोकराजा राजर्षी शाहू गौरव पुरस्कार २०२२' मिळाला तसेच भूगोलशास्त्र विभागातील प्राध्यापिका स्वाती चव्हाण यांना शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे वक्तृत्व स्पर्धेत गुरुदेव कार्यकर्ता गटात सांगली विभागात प्रथम क्रमांक मिळाला त्याबद्दल दोघांचेही हार्दिक अभिनंदन. महाविद्यालयात घेण्यात आलेल्या सर्व उपक्रमांची माहिती वर्तमानपत्राच्या माध्यमातून समाजापर्यंत पोहचविण्याचे कार्य करणारे प्रा. कुमार इंगळे यांचेही विशेष अभिनंदन.

डोंगराई अंकाच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांनी आपले साहित्यिक गुण जोपासून मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी भाषेत वैविध्यपूर्ण लेखन केले आहे. त्यांच्यातील भावी लेखकास शुभेच्छा या वार्षिक अंकाची संपादक म्हणून जबाबदारी स्वीकारणाऱ्या डॉ. सौ. विजया पवार. विभागीय संपादक प्रा. सुरज डुरे, प्रा. शिवराज उथळे यांनी अतिशय नियोजनबद्ध पद्धतीने हा अंक वेळेत पूर्ण करण्याचे काम केले. तसेच जाहिरात विभाग प्रमुख प्रा. डी. ए. होनमाने व सर्व प्राध्यापक बंधू भगिनींनी जाहिरातीच्या माध्यमातून अंकास आर्थिक बळ दिले त्याबद्दल सर्वांचे मन;पूर्वक आभार !

महाविद्यालयाची होणारी प्रगती ही सांघिक कामगिरी असते असे मी मानतो. सर्व संस्था पदाधिकारी. महाविद्यालय विकास समिती, कडेपूर गावातील सर्व मान्यवर यांच्या प्रेरणेने आणि माझे सर्व सहकारी प्राध्यापक बंधू-भगिनी, प्रशासकीय अधिकारी, सेवक वर्ग, विद्यार्थी-विद्यार्थीनी. माजी विद्यार्थी, वार्ताहार, जाहिरातदारांचे तसेच सर्व हितचिंतक या सर्वांच्या सहकार्याचे महाविद्यालय प्रगतीकडे वाटचाल करत आहे. त्याबद्दल सर्वांचे मन;पूर्वक आभार व्यक्त करतो. या वार्षिक अंकाचे निश्चितच सर्वजण स्वागत करतील अशी अपेक्षा व्यक्त करतो.

धन्यवाद !

- प्रभारी प्राचार्य बापूराव पवार

सर यांनी कॉम्प्युटर च्या माध्यमातून फोटो, अहवाल यासंबंधी मोलाचे सहकार्य केले आहे त्यामुळे वेळेत सर्व काम हो शकले. याशिवाय महाविद्यालयातील ज्येष्ठ प्राध्यापक सौ. ए. ए. हावळे मॅडम, अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाचे समन्वयक प्रा. डी. ए. पवार सर आणि महाविद्यालयातील माझ्या सर्व सहकारी बंधू-भगिनी यांचेही चांगले सहकार्य मिळाले. तसेच महाविद्यालयातील शिक्षकेतर सर्वच कर्मचाऱ्यांचे ही सहकार्य लाभले.

महत्वाचे म्हणजे या अंकाचे छपाई करणारे साईनाथ प्रिंटींग प्रेस चे मुद्रक श्री. विजय साळवे आणि डी.टी.पी. करणारे श्री. प्रविण पाटील यांनीही अंक वेळेत उपलब्ध करून देऊन विशेष सहकार्य केले आहे. या सर्वांच्या सहकार्यातून मी सदर 'डोंगराई' अंक तयार करण्याचा प्रामाणिक प्रयत्न केला आहे.

इथे ज्ञानेश्वरांची एक ओवी आठवते.

"तरी न्यून ते पुरते । अधिक ते सरते ।
करूनि घ्यावे हे तुमते । विनविले मिया ॥ (ज्ञा.१.८०)"

ज्ञानदेवांची ही विनंती किती सुंदर आहे ते म्हणतात गीता निरुपणात यदाकदाचित काही न्यून राहिले, कमतरता राहिली तर ती तुम्ही पूर्ण करून घ्या कारण तुमची विद्वत्ता व ज्ञान तेवढे आहे. या जगात शंभर टक्के पूर्ण अशी कोणतीच गोष्ट नसते, प्रत्येक गोष्टीत काहीना काही कमतरता, न्यून असतेच, तसे असेल तर त्याकडे दुर्लक्ष करणे हे खऱ्या ज्ञानी व्यक्तीचे लक्षण असते !

मुखपृष्ठाविषयी थोडेसे....

आपल्या अंकाचे मुखपृष्ठ वैशिष्ट्यपूर्ण असावे आणि स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाच्या विषयांवर आधारित असावे हे लक्षात घेऊन मुखपृष्ठाची रचना केली आहे. मुखपृष्ठ ही अंकाची ओळख असते. म्हणून थोडंस हितगुज..... विद्यार्थ्यांनी मुखपृष्ठाविषयी व्यक्त केलेल्या संकल्पनांवर आधारित मुखपृष्ठावरील मुळ चित्र मी स्वतः तयार केलेले आहे. हे नम्रपणे नमुद करते स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवी वर्षातील हा अंक असल्याने मुखपृष्ठ भारतीय ध्वजाच्या रंगाशी निगडीत बनविले आहे. या तीन रंगातील प्रतीके येथे वापरली आहेत. या सर्व मुखपृष्ठाला अनुसरून एक स्वरचित कविता दिली आहे. या सर्व कवितेमधून मुखपृष्ठाचा संदेश अधिक बोलका व्हावा ही अपेक्षा !

विद्यार्थ्यांच्या सृजनशीलतेचा अविष्कार असणारी ही अक्षरनिर्मिती आपल्यासारख्या रसिकांच्या हाती देत असताना आम्हाला मनापासून आनंद आणि कर्तव्यपूर्तीचे समाधान वाटते आहे. आपण सर्वजण या अंकाचे स्वागत कराल आणि माझ्या संपादनातील हा पहिला प्रयत्न स्वीकाराल अशी आशा व्यक्त करते आणि थांबते.

- प्रा.डॉ.सौ. विजया पवार

"ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षणप्रसार"
– शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर

प्राध्यापक वृंद

❖ मराठी विभाग
प्र.प्राचार्य श्री.बी.बी.पवार, M.A.B.Ed.,SET
प्रा.के.व्ही.इंगळे, M.A.,B.Ed.,SET
प्रा.डॉ.व्ही.पी.पवार, M.A.,M.Phil, Ph.D., SET,NET

❖ हिंदी विभाग
प्रा.सौ.ए.ए.हावळे, M.A.,B.Ed.,M.Phil
प्रा.एस्.व्ही.डुरे, M.A.NET

❖ इंग्रजी विभाग
प्रा.ए.एस.दळवी, M.A.,SET, NET
प्रा.एस्.एस.उथळे, M.A.,SET,NET
प्रा.सी.एन.माने-देशमुख, M.A.,M.Phil.SET

❖ अर्थशास्त्र विभाग
प्रा.डी.ए.होनमाने, M.A.
डॉ.जे.यु.दिक्षित, M.A.,M.Phil., Ph.D.,SET
डॉ.एस.एम्.कचरे, M.A.,Ph.D.
डॉ.एस.आर.बनकर, M.A.,Ph.D.

❖ इतिहास विभाग
डॉ.आर.पी.महानवर, M.A.,B.Ed., M.Phil., Ph.D.,SET
प्रा.एस्.बी.इंगवले, M.A.,B.Ed.,SET

❖ राज्यशास्त्र विभाग
प्रा.डी.ए.पवार, M.A.

❖ समाजशास्त्र विभाग
प्रा.एस्.वाय.पाटील, M.A.

❖ भूगोल विभाग
प्रा.एस.ए.चव्हाण, M.A.,SET,NET
प्रा.ए.डी.कांबळे, M.A.,B.Ed.,Ph.D.

❖ वाणिज्य विभाग
प्रा.ए.जी.पोटे, M.Com.,M.Phil.,NET
प्रा.एस.व्ही.वनभट्टे, M.COM.,F.C.A.
प्रा.ए.व्ही.सावंत, M.Com., M.Phil., NET, G.D.C.& A.

❖ शारीरिक शिक्षण विभाग
प्रा.ए.एम.व्हटकर. M.P.Ed., SET

❖ ग्रंथालय विभाग
प्रा.एन.आर.थोरात, M.Lib, M.Phil., SET

❖ शिक्षकेतर कर्मचारी
श्री.आर.डी.पवार
श्री.एस.ए.लोखंडे
श्री.एस.जी.माने
श्री.के.डी.बोंगाळे
श्री.एम.एस.तुरेवाले
सौ.एस.एम.कुंभार

डोंगराई

२०१९-२०२०

भावपूर्ण

श्रद्धांजली

महाविद्यालयातील प्राध्यापक
बंधू-भगिनी आणि त्यांचे नातेवाईक,
संस्था पदाधिकारी, गुरूदेव कार्यकर्ते, कर्मचारी
समाजातील साहित्यिक, समाज सुधारक, राजकारणी,
खेळाडू, संगीततज्ञ, शास्त्रज्ञ, कलावंत व शेतकरी बांधव
जे अनंतात विलीन झाले त्यांना तसेच अपघात,
दहशदतवादी हल्ले व नैसर्गिक आपत्तीमुळे
अनेक ज्ञात-अज्ञात बंधू-भगिनी,
अनंतात विलीन झाले त्या
सर्वांना डोंगराईच्यावतीने

भावपूर्ण श्रद्धांजली

जिमखाना विभाग उपक्रम

शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत सांगली येथे आयोजित जिल्हास्तरीय कुस्ती स्पर्धेतील एक क्षण करण जाधव (बी.भाग १)

शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत इचलकरंजी येथे आयोजित विभागीय कुस्ती स्पर्धेतील विजेता शुभम पवार (बी.भाग १)

शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत कोल्हापूर येथे आयोजित ज्युदो स्पर्धेतील एक क्षण वसिम इनामदार (बी.भाग १)

महाविद्यालयातील क्रीडा स्पर्धेत कब्बड्डी खेळताना विद्यार्थी

आंतरराष्ट्रीय योगदिनानिमित्त योगासनाची प्रात्यक्षिके करताना महाविद्यालयातील प्राध्यापक व विद्यार्थी

महाविद्यालयाच्या वार्षिक क्रीडा महोत्सव प्रसंगी व्हॉली बॉल खेळताना विद्यार्थी

क्रीडा विभाग आयोजित आंतरराष्ट्रीय योग दिन उपक्रमांतर्गत व्याख्यान देताना प्रा.आशा सावंत

क्रीडा विभाग आयोजित आंतरराष्ट्रीय योग दिन उपक्रमांतर्गत व्याख्यान देताना प्रा.शीला मोहिते

डोंगराई

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर 2021-22

सहल विभाग क्षणचित्रे

भूगोलशास्त्र विभागातर्फे बोरहोल भूभौतिकी अनुसंधान प्रयोगशाळा, राजमाची येथे भेट

कॉमर्स विभागातर्फे डोंगराई सहकारी सूतगिरणी मर्यादित, कडेगाव येथे भेट

राज्यशास्त्र विभागातर्फे पंचायत समिती, कडेगाव येथे शैक्षणिक भेटीवेळी विद्यार्थी-अधिकारी व प्रा.डी.ए. पवार

ग्रंथालय व मराठी विभागातर्फे वाई, पुस्तकाचे गांव भिलार व महाबळेश्वर येथे शैक्षणिक सहल

अर्थशास्त्र विभागातर्फे डॉ.पतंगराव कदम सोनहिरा सहकारी कारखाना मर्या.वांगी येथे शैक्षणिक भेट

अर्थशास्त्र विभागातर्फे सांगली जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि,सांगली शाखा येथे शैक्षणिक भेट

वाई येथील ढोल्या गणपती मंदिरास महाविद्यालयाची क्षेत्र भेट

पुस्तकाचे गांव भिलार येथे विद्यार्थी व प्राध्यापक विविध दालनांची माहिती घेताना

महाविद्यालयातील विविध उपक्रम

विद्याविषयक लेखापरीक्षणासाठी उपस्थित समिती प्रमुख प्राचार्य डॉ.पी.बी.लाडगावकर, प्रा.जी.एस.खानसोले

विद्याविषयक लेखापरीक्षणाला सामोरे जाताना प्रा.दिलीप पवार, डॉ.जयदिप दीक्षित, प्रा.आशा सावंत, सौ.प्रा.सौ.सुशिला इंगवले

भूगोलशास्त्र विभाग व कन्या महाविद्यालय, कडेगांव यांच्यातील सामंजस्य करार

इतिहास विभाग व कन्या महाविद्यालय, कडेगांव यांच्यातील सामंजस्य करार.

समाजशास्त्र विभाग व कन्या महाविद्यालय, कडेगांव यांच्यातील सामंजस्य करार

मराठी विभाग व शिवाजी विद्यापीठ मराठी शिक्षक संघ, कोल्हापूर यांच्यातील सामंजस्य करार

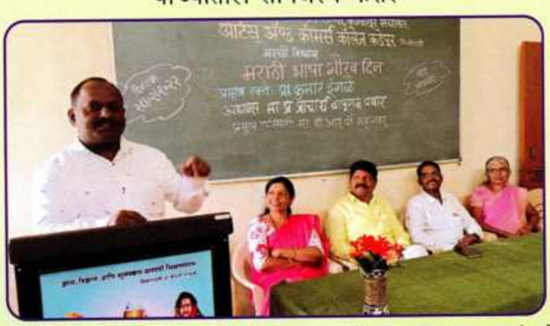

मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त व्याख्यान देताना प्रा.कुमार इंगळे, प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार,प्रा.डॉ.विजया पवार व इतर

जागतिक महिला दिन व माता पालक मेळावा दिनानिमित्त बोलताना ॲड.अर्चना महाडिक, मा.सौ.देवयानी यादव-देशमुख

महाविद्यालयातील विविध उपक्रम

स्पर्धा परीक्षा विभागांतर्गत मार्गदर्शन करताना प्रा.भगवान खोत महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार

ग्रंथालय विभागामार्फत भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार, श्रीमती निलिमा थोरात व इतर

जागतिक पुस्तक दिनानिमित्त ग्रंथप्रदर्शन प्रसंगी डॉ.अर्जुन वाघ, प्र प्राचार्य श्री.बापूराव पवार, श्रीमती निलिमा थोरात व इतर

भूगोलशास्त्र विभागातर्फे माझी वसुंधरा दिनानिमित्त डॉ.अर्जुन वाघ, प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार, प्रा.स्वाती चव्हाण, डॉ.अरुणा कांबळे

कौशल्य विकास उपक्रमांतर्गत केक बनविण्याच्या कार्यशाळेत प्रात्यक्षिक करताना कु. सिद्धी सावंत, आशा सावंत व इतर

शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी या उपक्रमांतर्गत पालकांशी संवाद साधताना प्राध्यापक

जागतिक महिलादिन व माता पालक मेळावा यानिमित उपस्थित मा.सरपंच सौ.रुपाली यादव इतर महिला

माजी विद्यार्थी मेळावा प्रसंगी उपाध्यक्ष मा. लालासाहेब यादव प्र.प्राचार्य बापूराव पवार व माजी विद्यार्थी

मराठी विभाग

तसे तर शब्द जिवाभावाचे सखेसोबती
श्वासोच्छवासाइतके मला निकटचे क्षणोक्षणी
शब्दांच्या आधारानेच सोसत आले आजवर
प्रत्येक आनंद, आघात, आयुष्यातली अधिक उणी
अजूनही जेव्हा मन भरून येते अनिवार
करावे वाटते स्वत:ला शब्दांपाशी मोकळे
वाटते, त्यांनाच जावे सर्वस्वाने शरण
तेच जाणून घेतील आतले उत्कट उमाळे
तरीही शब्द हाताळताना असते सदैव साशंक
त्यांच्या सुक्ष्म नसा, भोवती धगधगणारा जाळ,
काळीज चिरीत जाणाऱ्या त्यांच्या धारदार कडा
ज्या अवचित करतात विद्ध रक्तबंबाळ
मी तर कधीचीच शब्दांची, ते कधी होतील माझे?
त्यांच्याशिवाय कुठे उतरू हृदयावरचे अदृश्य ओझे?

- कवयित्री शांता शेळके
जन्म १२ ऑक्टोंबर १९२२
मृत्यु ६ जून २००२

प्रा.श्री. कुमार इंगळे
विभागीय संपादक

अनुक्रमणिका

गद्य विभाग

१.	बहुजनांचा दिपस्तंभ डॉ. बापूजी साळुंखे	– कु. सुषमा करकटे	बी.ए.भाग १	१५
२.	माय मराठी – चिंतनपर लेख	– मेघराज यादव	बी.ए.भाग ३	१७
३.	ऑनलाईन शिक्षण : एक चिंतन	– संतोष कुंभार	बी.ए.भाग २	२०
४.	साहित्य अकादमी प्राप्त लेखक	– आकाश जाधव	बी.ए.भाग २	२२
५.	माझे प्रवासवर्णन	– संकेत कणसे	बी.ए.भाग २	२४
६.	महात्मा गांधी यांचे विचार	– कु. मेघना भंडारे	बी.ए.भाग २	२६
७.	भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव	– अक्षय फुके	बी.ए.भाग २	२८
८.	जागतिक तापमान वाढ व हवामान बदल	– संदिप मोहिते	बी.ए.भाग २	३०
९.	आभासी चलन	– कु.फिजा पटेल	बी.ए.भाग २	३२
१०.	धिंग एक्सप्रेस – हिमादास	– विश्वजित कटरे	बी.ए.भाग १	३५

पद्य विभाग

१.	कोणाकडे काय ?	– अतुल भोसले	बी.ए.भाग ३	१६
२.	प्रगती	– कु. मानसी करकटे	बी.कॉम.भाग ३	१६
३.	दररोज फक्त एवढेच करा !	– संकलन–महेश कदम	बी.ए.भाग २	१९
४.	जीवन	– कु. निकिता वाघमारे	बी.ए.भाग १	१९
५.	पाणी जीवनाचे अमृत	– प्रसाद चव्हाण	बी.ए.भाग १	२५
६.	कॉलेज	– शुभम कुंभार	बी.ए.भाग १	२७
७.	कोणाला काय द्यावे	– कु. गौरी महापुरे	बी.ए.भाग १	२७
८.	एखादाच असतो..	– कु. भारती राठोड	बी.ए.भाग ३	२९
९.	विचार पुण्य	– कु. वैष्णवी भिंगारदेवे	बी.कॉम.भाग १	३४
१०.	नाहीसे होत चाललेले ग्रामीण शब्द	– शुभम कुंभार	बी.ए.भाग १	३६

राजकारभारात आणि समाजकारणात प्रभावी कार्ये करीत असतानाच बापूजी १९४५ साली बी.ए. झाले आणि त्याच वर्षी सातारा जिल्हा विद्यार्थी काँग्रेसचे व कर्मवीर भाऊराव पाटील गौरवनिधी समितीचेही अध्यक्ष झाले. बापूजींनी पाच खंडात आणि नव्वद पृष्ठात सातारा जिल्ह्याचा 'क्रांति इतिहासात' क्रांतिकारकांच्या रोमांचकारी कथा विशेष परिश्रमाने लिहिलेल्या आहेत. २७ नोव्हें. १९४८ या कर्मवीरांना गौरवनिधी अर्पण सोहळा दिनापूर्वी बापूजींनी रयत शिक्षक म्हणून प्रवेश केला होता. बापूजी हाडाचे शिक्षक होते. शाळा वाढवित असतानाच बापूजी १९४९ साली बी.टी. झाले. १९५० साली दहावी, तर १९५१ ला ११ वीचा वर्ग काढला आणि अवघ्या तीन वर्षात हायस्कूल पूर्ण केले. यावरून बापूंच्या कामाचा आवाका ध्यानात येतो. रयत शिक्षण संस्थेतून बाहेर पडल्यानंतर १२ ऑक्टोंबर १९५४ साली नवीन संस्था स्थापण्याचा विचारविनिमय बापूजींनी केला आणि त्यासाठी स्वामी विवेकानंदाचे नाव स्वीकारण्यात आले.

अशा प्रकारे विवेकानंद संस्थेच्या निर्मितीन्वये खेड्यापाड्यातील लाखो विद्यार्थ्यांपर्यंत विद्यादानाची सांस्कृतिक गंगा नेऊन उदात्त चारित्र्यातून उज्वल, त्यागी आणि आदर्श विचार रुजविणाऱ्या या महान तत्वचिंतक शिक्षण महर्षीने पडत, उठत, धडपडत, जीवनध्येय आणि जीवनमुल्ये शेवटपर्यंत जपली.

बापूजी ! ''तुम्ही तुमच्या कृतीतून समाजाला जे दाखवून दिलंत, ते आमच्या उक्तीतून तरी साधता येईल का?

❖❖❖

कोणाकडे काय?

पित्याकडे	–	कर्तव्य
श्रीमंताकडे	–	गर्व
आईकडे	–	वात्सल्य
वडिलांकडे	–	भविष्य
कवीकडे	–	कल्पना
बहिणीकडे	–	प्रेम
गुरुकडे	–	ज्ञान, विद्या
शत्रूकडे	–	द्वेष, मत्सर
मैत्रिणीकडे	–	बलिदान
मुंगीकडे	–	शिस्त
विद्यार्थ्याकडे	–	जिज्ञासा
वंदनाकडे	–	परोपकार
शिक्षकांकडे	–	विश्व कल्याण

– **अतुल भोसले** बी.ए.भाग ३

प्रगती

लहान थोरांनी शाळेत यावे
शिक्षण शिकून मोठे व्हावे
शिक्षणाने मिळते ज्ञान
जीवन सुखी बनते आनंदी आनंद
आता नवीन तंत्रज्ञानाचे युग आहे
रेल्वे, सायकली, कार विमाने
पक्षाप्रमाणे धावत आहे
समुद्रातून बोटीमध्ये बसून
व्यापारी, प्रवासी जात आहेत
अनेक कारखाने उभे राहिले आहेत
घरबसल्या फोनने बोलणे सोपे झाले आहे
विद्युत प्रकाशामुळे उजेड पसरला
ग्रोमोफोन ही चांगला बोलू लागला
घड्याळाद्वारे वेळ समजू लागला
पाईपने चौथ्या मजल्यावर पाणी आले
ही सर्व बुद्धिमतेची कमाल आहे.
यापासून दुरावला तो संपला
हे माणसाचे भाग्य उजळले आहे.
प्रगतीची वेळ आली आहे
नुसती भाकरी खाणे ही प्रगती नव्हे
शिका, नवे तंत्र वापरा हीच प्रगतीची दिशा

– **कु. मानसी करकटे** बी.कॉम.भाग ३

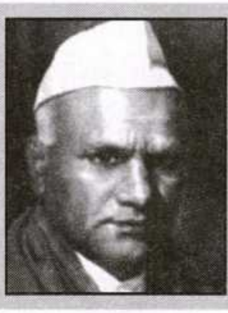

बहुजनांचा दिपस्तंभ - डॉ.बापूजी साळुंखे

(व्यक्तिचित्रणात्मक लेख)

- कु. सुषमा करकटे
बी.ए.भाग १

खादीची टोपीही त्यांना शोभून दिसे. गोविंदराव जसे अभ्यासू तसेच विवादपटू होते. पांढऱ्या शुभ्र पोषाखात जसे गोविंदराव वेगळे आणि उठून दिसत त्याचप्रमाणे वादविवादात ते नेहमीच सरस ठरत.

महात्मा गांधींची शिकवण आणि प्रेरणा घेऊन ज्या व्यक्ती समाजसेवेत व्यग्र झाल्या, त्यापैकी डॉ. बापूजी साळुंखे हे एक होते. समाजातील तळागाळातील माणसांना शिक्षण मिळाल्याशिवाय सारा समाज स्वाभिमानाने आणि स्वावलंबाने ताठ उभा राहणार नाही. असा विचार करून त्यांनी ज्ञानदानाला वाहून घेतले. स्वातंत्र्य चळवळीत स्वत:ला झोकून दिले. समाजप्रबोधन आणि लोकशिक्षण हाच महत्त्वाचा धागा त्यांनी पकडला. महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यात दूरवर, दुर्गम, डोंगराळ, मागासलेल्या भागातील, उपेक्षित खेड्यांत आपल्या संस्थेमार्फत विद्यादानाची सांस्कृतिक केंद्रे त्यांनी निर्माण केली.

महाराष्ट्रातील सुसंस्कृत आणि प्रतिष्ठित घराण्यात एका असामान्य बालकाचा जन्म ९ जून १९१९ च्या शुभदिनी सातारा जिल्ह्यातील रामापूर नामक छोटेखानी गावी झाला. ज्ञानोजी साळुंखे यांना पाच पुत्र आणि दोन कन्या होत्या. ज्ञानोजींना पदरी पडलेलं शेवटचं आणी सुमधुर फळ म्हणजे गोविंद. आणि गोविंद म्हणजे साळुंखे वंशाचा कुलदीपक, हा बालक एक वर्षाचा असतानाच माता 'तानुबाई' देवाघरी गेल्या आणि बाराव्या वर्षी ज्ञानोजींनी या बालकाची सोबत अर्ध्या वाटेतच सोडली.

माता-पित्याच्या वियोगानंतर गोविंदाने प्रतिकूल परिस्थितीशी सामोरे जात आपले प्राथमिक शिक्षण रामापुरात पुर्ण केले. ज्ञानोजींच्या मृत्युनंतर साळुंखे कुटुंबियाची आर्थिक स्थिती फारच खालावली. सातवी उत्तीर्ण झालेल्या गोविंदाने नोकरी करावी. अशी वडीलबंधू महादेव त्यांनी इच्छा व्यक्त केली. पण गोविंदाला त्याचे शिक्षण पूर्ण करण्यासाठी आणि त्याचे पुढील भवितव्यासाठी आपले जन्मगाव रामापूर सोडून वडीलभाऊ परशुराम यांच्याकडे इस्लामपुरात प्रवेश केला. गोविंदाने हायस्कुलच्या तीन इयत्ता इस्लामपूर येथे पूर्ण केल्या. सत्य, अहिंसा, ईश्वरप्रेम, राष्ट्रभक्ती, मानवप्रेम या गांधीजींच्या तत्वांचा त्यांच्यावर मोठा पगडा होता. ते सफेद सदरा-धोतर असा अगदीच साधा पोषाख वापरीत. खादीची टोपीही त्यांना शोधून दिसे. गोविंदराव जसे अभ्यासू तसेच विवादपटू होते. पांढऱ्या शुभ्र पोषाखात असे गोविंदराव वेगळे आणि उठून दिसत त्याचप्रमाणे वादविवादात ते नेहमीच सरस ठरत. त्यांची ही कृती पाहून श्री.आर.डी. पाटील यांनी सर्वत्रप्रथम गोविंदरावांचे बापूजी असे नामकरण केले आणि सर्वजण त्यांना 'बापूजी' म्हणू लागले. आज सगळेच त्यांना 'बापूजी' म्हणून ओळखतात.

क्रांतिसिंह नाना पाटलांच्या सोबतीने बापूजींनी १९४२ च्या स्वातंत्र्य संग्रामात स्वत:ला झोकून दिले. साताऱ्यातील प्रतिसरकारात बापूजींनी न्यायदानाचे काम पाहिले. बापूजींच्या स्वातंत्र्य संग्रामातील सहभागाबद्दल सन्मानपत्र बहाल केले तर महाराष्ट्र राज्याने भूमिगत आंदोलनासाठी सहभागामुळे बापूजींना सन्मानपत्र देऊन गौरविले होते.

सातवाहन आणि यादवांच्यानंतर ते काम पुढच्या काळात शिवाजी महाराजांनी सुद्‌धा केले. महाराजांनी मराठी पुन्हा एकदा राजभाषा बनवली. त्यांनी त्यावेळी मराठीला राज्यकारभाराची भाषा केली. 'राज्यव्यवहार कोश' ही करून घेतला. भाषेच्या वृध्दीला अनेक सत्तेचे पाठबळ मिळाले. जेव्हा भारतात ब्रिटिश आले तेव्हा ब्रिटिशांना मराठी भाषेशी सामना करावा लागला. त्याकाळी भारतात मराठी भाषेचा प्रभाव खूप होता. म्हणून इथे राज्य करायचे असेल तर मराठी आपल्याला यायला पाहिजे म्हणून कोलकत्ता येथील ब्रिटीशांच्या प्रशासकीय महाविद्यालयात त्यांचेवेळी ब्रिटिश युवकांना मराठी शिकवणे हे सक्तीचे केले होते म्हणूनच तर –

''भवानी आमची आई
शिवाजी आमचा राणा
मराठी आमुची बोली
गनिमी आमचा बाणा''

मराठी राज्याच्या एकूण वाटचालीत सातवाहन, यादव, शिवाजी महाराज, ब्रिटिश, अनेक संत, कवी यांच्या योगदानामुळे मराठी भाषा आजपर्यंत ताठमानेने उभी आहे.

संत, पंत, तंत कवींनी सजविलेली मराठी भाषा नंतर विष्णूशास्त्री चिपळूणकर, लो. टिळक, महात्मा फुले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी अधिक समृध्द व कणखर बनवली. मराठी भाषा सिंह गर्जना करू लागली, पण सध्याची परिस्थिती पाहता मराठी भाषेविषयी काळजी वाटते. 'मराठी' असे आमुची मायबोली ही कवी माधव ज्युलियन यांची काव्यरचना फक्त काव्यच बनून राहिलेली दिसते आहे. मराठी ही आपल्या राज्याचा राजकीय पाया आहे हे अतिशय महत्त्वाचे विधान आहे. 'आधी ती, दरबारात आणि राज्य कारभारात आलेली भाषा' असा उल्लेख केला जाई. पण आता इंग्रजी भाषेचा प्रभाव वाढत असल्यामुळे मराठी भाषेचे महत्त्व कमी होऊ लागले आहे. या स्पर्धात्मक युगात इंग्रजी भाषेचा प्रभाव वाढत असल्याने मराठी माणसालासुद्धा मराठीत बोलण्याची लाज वाटू लागल्याने मराठीत रोख–ठोकपणे आपली बाजू मांडणे. आपले विचार, मते मांडण्यात कमीपणाचे वाटत आहे. इतकेच नव्हे तर शाळा महाविद्यालयातही मराठी भाषा उपेक्षित ठरू लागली.

मराठी साहित्यात अनेक प्रवाह निर्माण झाले. ग्रामीण साहित्य, दलित साहित्य, स्त्रीवादी साहित्य, आदिवासी साहित्य असे अनेक प्रवाह स्वतंत्रपणे मराठी भाषेत उभे आहेत. मराठीने अनेक समूहांना स्वर दिला आहे. विविध साहित्य मांडण्याकरिता आमच्या मराठीकडे शब्दवैभव आहे. ओवीपासून लावणीपर्यंत आणि अभंगापासून पोवाड्यापर्यंत महाकाव्यांपासून हायकूपर्यंत अनेक आकृतीबंध मराठीत निर्माण झाले. दबलेल्यांच्या आवाजाला न्याय मिळवण्यासाठी अन्य भाषांमध्ये खूप अडथळे आहेत. पण मराठीने सगळ्यांनाच ऊर्जास्थल स्वर दिला आहे.

आपली भाषा येथील शेतकऱ्यांनी, मजुरांनी, कष्टकऱ्यांनी लोककलावंतांनी, साहित्यिकांनी निर्माण केली आहे. स्त्रियांनी भाषा घडवली आहे. या भाषेचा आपण उत्सव करतो. ही अभिमानाची गोष्ट असायला हवी. मराठी माणूस सणप्रिय, उत्सवप्रिय आहे. परंपरेनं आलेलं आपलं साहित्य हे धर्माला समाजाला जोडून आलेलं आहे. जागरण, गोंधळ, प्रवचन, किर्तन हे आमच्या सांस्कृतिनं रसिकतेनं वाढवलेलं साहित्यच आहे. तेच आपलं वैभव आहे. साहित्य संमेलन भरवणे, साहित्याचा उत्सव साजरा करणे हा मराठी धर्म आहे.

सुमारे आठशे वर्षापासून चालत आलेली 'मराठी' ची मशाल मध्येच खाली ठेवण्याचा अवसानघातकीपणा करायला नको 'मनही मराठीचे आणि बुध्दीही मराठीची असे हात उंचावून गर्वाने, अभिमानाने सांगता आले पाहिजे. स्वत्राणाने फुंकलेल्या तुतारीतून निनाद सर्वत्र घुमला पाहिजे.

माय मराठी

(चिंतनपर लेख)

– मेघराज यादव
बी. ए. भाग ३
मराठी विभाग

आपल्या देशात सुमारे वीस प्रमुख भाषा आहेत. जवळजवळ ४०० बोलीभाषा आहेत. त्यातलीच एक प्रमुख भाषा म्हणजे आपली 'मराठी' भाषा होय. आपल्या महाराष्ट्र राज्याची स्थापना १ मे १९६० रोजी झाली. ११ जानेवारी १९६५ रोजी आपल्या राज्याची राजभाषा 'मराठी' म्हणून मान्यता मिळाली. जगात मराठी भाषेचा दहावा क्रमांक आहे.

मराठी ही महाराष्ट्र राज्याची राजभाषा आहे. महाराष्ट्रातील १२ ते १५ कोटी लोक मराठी भाषा बोलतात. भारतातील इतर प्रांतातही अनेक ठिकाणी लोक मराठी भाषा बोलतात. प्राचीन भारतात संस्कृत भाषा लिहिली व बोलली जात होती. पण बऱ्याच लोकांना संस्कृत भाषा येत नसल्यामुळे बरेच लोक आपल्या गावटी भाषेत संस्कृतचे अनुकरण करण्याचा प्रयत्न करत असत. पण त्यांची भाषा वेगळी होऊ लागली. या वेगळेपणालाच प्राकृती मराठी असे म्हणतात. महाराष्ट्रात विविध लहान–मोठ्या प्रदेशा–नुसार प्राकृत भाषेतून इतर अनेक भाषा निर्माण झाल्या आणि त्यातूनच 'महाराष्ट्री व अपभ्रंशी' यातून आपली सध्याची अभिजात मराठी भाषा उदयाला आली.

इ.स. पूर्व काळातील भारतातील एक महत्वाची आणि शक्तिशाली राजवट होती सातवाहनांची. याच सातवाहनांची राजभाषा म्हणजे महाराष्ट्री प्राकृत. मराठीचे आद्यरुप असणाऱ्या या भाषेला सातवाहन काळात अतिशय मानाचे महत्वाचे स्थान होते. हा सन्मान संपूर्ण भारतात होता. या काळात या भाषेने आपली मोहर उमटवली होती. या काळात प्राकृत हीच दैनंदिन व्यवहाराची भाषा म्हणून स्वीकारली होती या योगदानामुळेंच ही भाषा टिकली व वृध्दिंगत होत गेली.

मराठी भाषेतला पहिला शिलालेख कर्नाटकातील श्रवणबेळगोळ येथील गोमटेश्वराच्या (बाहुबलीच्या) पुतळ्याखाली आढळतो. इ.स.९८३ च्या सुमारास तिथे 'श्री चामुंडराये करवियले' हे मराठी वाक्य कोरलेले आढळले. त्याच ठिकाणी कोरलेले 'गंगाराये सुत्ताले करवियले' हे वाक्य इ.स. ११०० च्या सुमारास कोरले गेले असावे असे सांगतात.

तेराव्या शतकात श्रीचक्रधर स्वामी, मुकुंदराज, संत ज्ञानेश्वर यांनीसुद्धा आपआपले तत्वज्ञान हे प्राकृतामधून मांडले आहे. ज्ञानियाचा राजा संत ज्ञानेश्वर मराठी भाषेचा गौरव करताना म्हणतात –

''माझा मऱ्हाटीची बोलु कौतुके ।
परि अमृतातेही पैजा जिंके ।
ऐसी अक्षरे रसिके । मेळवीन ।।''

संत ज्ञानेश्वरांचा मराठी भाषेविषयीचा आत्मविश्वास या बोलांनी सार्थ ठरविला आहे. मायबोली म्हणजे नेमके काय? तर अमृताशी पैजा जिंकणारी, अमृतापुढे कायम टिकणारी अशी महाराष्ट्राची संस्कृती जपणारी अशी ती आपली मायबोली होय अनेक संत, पंत, तंत, महंतांनी भक्तीच्या मार्गाने मराठी भाषा अधिक सात्विक बनवली तर पंडित कवींनी मराठी मायबोलीला प्रगल्भता मिळवून दिली.

मराठी भाषा टिकविण्यासाठी वेगवेगळे कार्यक्रम उपक्रम हातात घेण्याची इच्छाशक्ती असणे गरजेचे आहे. साहित्य संमेलनाप्रमाणेच जिल्हा, तालुका–स्तरांवरही संमेलने पहायला हवीत. अशा संमेलनांना पाठिंबा दिला पाहिजे त्यामुळे त्या त्या क्षेत्रातील लेखक पुढे येतात. सांस्कृतिक लोकशाही–साठी मराठीला जगवले पाहिजे, ही भाषा अधिकाधिक समृध्द करण्यासाठी झटले पाहिजे. छोटी संमेलने घेणे, तरुणांना एकत्र आणणे, त्यांच्याशी चर्चा करणे, भाषा विषयक वेगवेगळे उपक्रम घेणे, व्याख्याने देणे ही काळाची गरज आहे.

मराठी भाषेचे सौंदर्य हे आजही झळाळणारे आहे. मराठी ही ताकदवान भाषा आहे. शिवरायांसारखे शूर राजे आपल्या मराठी भूमीत होऊन गेले. शौर्यांच्या कथा सांगताना ती तडफदार होते तर कायद्याचा कीस पाडण्याचे काम मराठी भाषा यशस्वीपणे पार पाडते. मराठी ही सक्षम भाषा. मराठी म्हणजेच देशासाठी मरणारा व मारणारा तो मराठी.

''लाभले आम्हास भाग्य,
बोलतो मराठी
जाहलो खरेच धन्य ऐकतो मराठी''

❖❖❖

दररोज फक्त एवढच करा !

दुःख – Delete
आनंद – Save
नाते – Recharge
मैत्री – Download
शत्रुत्व – Erase
खरे – Broadcast
खोटे – Switch off
तणाव – Not reachable
प्रेम – Incoming
दुःख – Out going
हास्य – Inbox
अश्रू – Outbox
राग – Hold
स्मितहास्य – Send
मन – Vibrate
मग बघा – आयुष्य किती सुंदर आहे ते....

संकलन – महेश कदम
बी.ए.भाग १

जीवन

आयुष्य म्हणजे एक नाटक आहे
आपण म्हणजे त्यातील पात्रे आहोत
दुःख हा त्यातील खलनायक आहे
सुख हा त्यातला अभिनेता आहे
मन हा निपुण दिग्दर्शक आहे
तर मेंदू हा सूत्रधार आहे
आयुष्यातील संघर्ष
त्यातील मारामारी आहे
कलागुणांचा वापर म्हणजे
तिकिट विक्री आहे
तर मनमोकळा स्वभाव हा
हाऊसफुलचा बोर्ड आहे

बालपण ही आयुष्यातील चैन आहे
तारुण्य आयुष्यांचा इंटरव्हू आहे
वृध्दापकाळ म्हणजे पडदा
पडण्याची वेळ आहे !

– कु. निकिता वाघमारे
बी.ए.भाग १

ऑनलाईन शिक्षण एक चिंतन

– संतोष कुंभार
बी.ए.भाग २

(चिंतनपर लेख)

कोरोना महामारीच्या काळात भारतातच नाही तर संपूर्ण जगात शिक्षण कसे घ्यायचे हा मोठा प्रश्न उभा राहिला होता. मुलांना ऑनलाईन शिक्षण घेणे अपरीहार्य झाले. भारतात नाही तर पूर्ण जगामध्ये शाळा, महाविद्यालये बंद असल्याने मुलांना ऑनलाईन शिक्षण हा एमकेव पर्याय राहिला. सर्व ठिकाणाची महाविद्यालये बंद असल्याने मुलांना शिक्षण घेण्यासाठी घराच्या बाहेर पडता येत नव्हते. याच कारणाने सरकारने ऑनलाईन शिक्षण चालू करा अशी सूचना महाविद्यालयांना तसेच इतर शाळांना दिली. मुलांचे नुकसान होऊ नये म्हणून ऑनलाईन शिक्षण हा एक चांगला उपक्रम आहे. आणि हाच उपक्रम विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी उपयुक्त ठरलेला दिसून येतो. ऑनलाईन शिक्षण हे नविनच असल्याने त्यासाठी लागणारी उपयुक्त माध्यमे मुलांना मिळाली त्यामुळे मुलांच्या प्रगतीत वाढ होण्याचे एक साधन मुलांना मिळत गेले. ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांना जे पाठ महाविद्यालयात शिकवले जात होते तेच पाठ आज मुलं घरबसल्या शिकत होती. तसे मुलांचे मन रमत होते. ऑनलाईन शिक्षणामुळे तसे पाहता मुलींची प्रगतीकडे वाटचाला होऊ लागली. आणि मुलांच्या बौद्धिक गुणवत्तेत वाढ होऊ लागली आणि ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांचा वाया जाणारा वेळ शिक्षणासाठी खर्चीक होऊ लागला.

ऑनलाईन शिक्षण कोरोनाच्या काळात शिक्षण घेण्यासाठी मिळालेली एक संधीच म्हणता येईल परंतू खूप पूर्वीपासून प्रगतशील राष्ट्रांमध्ये ऑनलाईन शिक्षणावर भर दिला गेला आहे. जसे की अमेरिका– सारख्या प्रगतशिल राष्ट्रांमध्ये खूप पूर्वीपासून ऑनलाईन शिक्षण चालू आहे. आणि त्यामुळे या राष्ट्रांमध्ये ऑनलाईन शिक्षणासाठी लागणाऱ्या सुविधा विकसीत झाल्या आहेत. तसे पाहता आपल्या देशाचा विकास इतका नाही. ऑनलाईन शिक्षणासाठी लागणारे इंटरनेट प्रत्येक टोकाला पोहोचेल याची शाश्वती नाही. भारत देश हा शेतकऱ्यांचा देश मानला जातो. आणि भारतातील बहुतेक लोक हे शेतकरी वर्गातले आहेत. त्यामुळे ऑनलाईन शिक्षणासाठी मुलांना लागणारी साधने जसे की मोबाईल, लॅपटॉप, कॉम्प्युटर मुलांना उपलब्ध करून देणे पालकांना सहज शक्य नव्हते. यामुळे ग्रामीण भागात शक्यतो ऑनलाईन शिक्षण घेणे मुलांना जमत नव्हते. आणि ग्रामीण भागात ऑनलाईन शिक्षणासाठी लागणारे इंटरनेट पोहोचले नाही. त्यामुळे मुलांना शिक्षण घेण्यास अडचण येत होती. जगभर पसरलेल्या कोरोनाने वातावरण अस्थीर झाले होते. यामुळे मुलांना वर्गामध्ये बसून शिक्षकांशी जो संवाद होत होता तो थांबला गेला. आणि जी मुले नुकतीच अंगणवाडीतून पहिलीच्या वर्गात जाणार होती. त्यांचं काय? हा प्रश्न उभा राहिला ज्यांनी धड शाळा ही पाहिली नाही त्यांना ऑनलाईन शिक्षण काय समजणार ह्या मुलांना क, ख, ग, घ हे शिकण्याची वेळ होती तीच मुले आज मोबाईलवर ऑनलाईन शिक्षण कशी घेणार. ज्याप्रमाणे ऑनलाईन शिक्षण घेणे सोईस्कर होते

त्याचप्रमाणे ऑनलाईन शिक्षणाचे काही फायदे आणि तोटे ही आहेत.

ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांना भरपूर प्रकारचे फायदे झाले. यामध्ये मुलांना सकाळी लवकर उठून तयार करणे किंवा मुलांना जेवनाचा डबा तयार करून देणे ही सर्व कामे महिलांची थांबली गेली. तसेच ऑनलाईन शिक्षणाला आधुनिक प्रकारचे साधन मानले जाऊ शकते. ज्यामध्ये मुलांना लांबचा प्रवास करून फळ्यासमोर शिक्षण घेत बसण्यापेक्षा घरी बसून मोबाईल, लॅपटॉप, कॉम्प्युटरच्या माध्यमातून शिक्षकांशी संपर्क साधता येत होता. जो पाठ आज मुले फळ्यावर पाहत होती तोच पाठ आज ऑनलाईन शिक्षणाद्वारे मोबाईलवर दिसत होता. त्यामुळे मुलांचे मन त्यात रमून गेले होते. आणि महत्वाचे म्हणजे ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांना विविध प्रकारची माध्यमे हाताळता येत होती. ज्यामुळे मुलांना शिक्षण काय आहे हे समजत होते. ऑनलाइन शिक्षणामुळे मोबाईलचा वापर चांगल्या कामासाठी होऊ लागला. जी मुले मोबाईलवर गेम खेळताना दिसायची तीच मुले आज ऑनलाईन शिक्षण घेत असताना दिसू लागली. आणि महत्वाचे म्हणजे मुलांची वर्षे वाया जात होती ती ऑनलाईन शिक्षणामुळे सुरळीत चालू झाली. खरं तर ऑनलाईन शिक्षण हे डिजिटल शिक्षण मानले जाऊ शकते. ज्याच्यामुळे मुलांना समजून घेण्यास अधिक सोपे जात होते. ज्यामुळे मुलांच्या प्रगतीत वाढ होण्यास मदत होत होती. आणि सर्वात महत्वाचे म्हणजे ऑनलाईन शिक्षणामुळे पाहण्याचा दृष्टीकोन बदलताना आपल्याला दिसून येतो. ज्याप्रमाणे मुलांना ऑनलाईन शिक्षण समजण्यास मदत होत होती त्याचप्रमाणे मुलांच्या बौद्धिक गुणवत्तेत वाढ होताना आपल्याला दिसत आहे. ज्याप्रमाणे नाण्याला दोन बाजू असतात त्याचप्रमाणे ऑनलाईन शिक्षणाचे जसे फायदे आहेत तसे तोटे ही आहेत.

ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांना तासन्तास मोबाईल समोर बसावे लागत होते. ज्यामध्ये शिक्षण विद्यार्थ्यांना शिकवत होते. त्याकडे मुलांनी एकटक पाहत बसल्याने मुलांना डोळ्याचा त्रास होऊ लागला. यामुळे मुलांना ऑनलाईन शिक्षण घेणे अवघड जात आहे. ज्या वेळी मुले महाविद्यालयात जात होती त्यावेळी मुले आपल्या मित्रांशी गप्पा मारायची. मित्रांसोबत मैदानी खेळ खेळले जात होते ते बंद झाल्याने मुले मित्रांपासून दूर जात होती आणि महत्वाचे म्हणजे मुले मैदानी खेळापासून दूर गेली. ज्या वयात मुले मैदानी खेळ खेळतात. त्याच वयात आज मुले ऑनलाईन शिक्षण घेत होती. घराबाहेर पडता येत नसल्याने सकाळी लवकर उठून मुले व्यायामाला जायची तो व्यायाम थांबल्याने मुलांच्या शरीरावर मोठा परिणाम होत गेला. महत्वाचे म्हणजे मुलांना घराच्या बाहेर पडता येत नव्हते. त्यामुळे मुले कंटाळली. पालक आणी मुले जास्त वेळ एकत्र असल्याने पालकांत व मुलांत वाद होऊ लागले. घरी बसून असल्या कारणाने मुले आपला वेळ मोबाईलवर घालवत होती. तासंन्तास मुले गेम खेळत होती. महाविद्यालयातील शिक्षक मुलाना घरी अभ्यास द्यायचे व तो दुसऱ्या दिवशी तपासायचे. ऑनलाईन शिक्षणामुळे शिक्षक मुलांना अभ्यास द्यायचे पण मुले तो पुर्ण करत नसल्याने मुलांच्या गुणवत्ता थांबली गेली. जास्त तर मुले आपला वेळ व्हिडिओ पाहण्यात घालवायची आणी ऑनलाईन शिक्षण चालू असताना मुलांचे लक्ष विचलीत होऊ लागले आणी मुले शिक्षण घेण्यापेक्षा आपला वेळ दुसरीकडे घालवत होती.

ऑनलाईन शिक्षणामुळे व्हिडिओद्वारे मुलांना शिक्षण मिळत होते. त्यामुळे मुलांचे लक्ष शिक्षणाकडे ओढले जाऊ लागले आहे. ऑनलाईन शिक्षणामुळे मुलांना विविध प्रकारची साधने हाताळायला मिळते आहेत हे एक वरदान ठरत आहे. नवीन युगाची ऑनलाइन शिक्षण ही एक मागणी आहे. चला मग ऑनलाईन शिक्षणाकडे चांगल्या दृष्टीने पाहूया !

❖❖❖

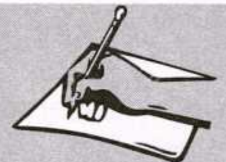

साहित्य अकादमी प्राप्त लेखक

प्रणव सखदेव

संजय वाघ

किरण गुरव

- आकाश जाधव
बी.ए.भाग २

आखिल भारतीय पातळीवरती २० भारतीय भाषांमध्ये उत्कृष्ट लेखन करणाऱ्या लेखकाला साहित्य अकादमीचा पुरस्कार देण्यात येतो. यावर्षी एकूण २२ प्रादेशिक भाषांसाठी युवा पुरस्कार घोषित झाले.

या वर्षाचा मराठीतील युवा लेखक प्रणव सखदेव यांना युवा साहित्य पुरस्कार तर किरण गुरव यांना साहित्य अकादमीचा मुख्य पुरस्कार मिळाला तर बाल पुरस्कार संजय वाघ यांना मिळाला.

प्रणव सखदेव यांच्या 'काळे करडे स्ट्रोक्स' या कादंबरीसाठी वर्ष २०२१ चा ''साहित्य अकादमी युवा पुरस्कार मिळाला. प्रणव सखदेव लेखक, कवी, बाल-साहित्य व अनुवादक आहेत. ते वृत्तपत्रीय लिखानही करतात. 'पायऱ्याचा गेम आणि इतर कविता' हा कवितासंग्रह, निळ्या दातांची दंतकथा, नाभितून उगवलेल्या वृक्षाचं रहस्य' हे कथासंग्रह व काळेकरडे स्ट्रोक्स, ९६ मेट्रोमॉल या त्यांच्या कादंबऱ्या प्रकाशित आहेत. त्यांनी अग्रगण्य मराठी दैनिकांत पत्रकार म्हणून काम केले असून ते संपादक व अनुवादक म्हणून कार्यरत आहेत. अनुवाद प्रकल्पासाठी त्यांना २०१५-१६ सालची 'कुसुमाग्रज प्रतिष्ठान'ची अभ्यासवृत्तीही मिळाली आहे. त्यांना लेखनासाठी महत्वाची पारितोषिके मिळाली आहेत. त्यांनी इंग्रजीतल्या गाजलेल्या पुस्तकांचा अनुवाद केला आहे. आजच्या तरुणांची मानसिकता, त्यांचे प्रश्न, विखंडित जगणे व तंत्रज्ञानाचा वाढता वापर या सगळ्यांचे प्रतिबिंब त्यांच्या लेखनात दिसून येते.

'काळेकरडे स्ट्रोक्स' ही कादंबरी आजच्या जगण्याचे संदर्भ घेत तरुणाईचे एक वेगळे भावविश्व, त्यातील अवर्तने व आंदोलने उभी करते. या कादंबरीतील पात्रांच्या जीवनात चांगले साकारायला जावे आणि सतत फटकाऱ्यांनी चित्राचे सौंदर्य बिघडावे असे प्रसंग घडतात. तरुणाईचे विस्कटलेले भावविश्व प्रवण सखदेव यांनी कादंबरीत उत्तमरित्या मांडले आहे.

डॉ. किरण गुरव यांच्या ''बाळूच्या अवस्थां-तराची डायरी' या पुस्तकासाठी साहित्य अकादमीचा मुख्य पुरस्कार मिळाला. प्रतिक्रिया देताना डॉ. किरण गुरव म्हणाले की, हा पुरस्कार म्हणजे माझ्याबरोबरच कथा या साहित्य प्रकाराला बळ देणारा हा पुरस्कार आहे. खेड्यापाड्यातील नव्याने लिहितं होणाऱ्या मुलांना कथा हा साहित्यप्रकार त्यातल्या वेल्हाळ-पणामुळे खूप आपलासा वाटतो, 'बाळूच्या अवस्थांतराची डायरी' या शीर्षक कथेतील बाळू हा शिक्षणासाठी शहराकडे येणाऱ्या मुलांचा प्रतिनिधी आहे. शिक्षणासाठी शहराकडे होणारे बाळूचे स्थलांतर हळूहळू त्याचे मानसिक अवस्थांतर बनते. बाळूची खेडूत मानसिकता आणि त्याला दिसणारे आक्राळ विक्राळ शहर यांच्यातील टकराव हा एक सार्वत्रिक अनुभव आहे. त्यामुळे खेड्यापाड्यातील अनेक मुलांना ही कथा त्यांचीच वाटते. डॉ.किरण गुरव यांचा लेखनप्रवास कथालेख-नांकडून कादंबरी लेखनाकडे होताना दिसतो. मागील तीस वर्षापासून आपल्या-कडील गाव परिसराचा चेहरा मोहरा बदलू लागला. नवशिक्षित तरुणांच्या बेरोजगारीने गावातील वातावरण गुंतागुंतीचे बनू लागले. किरण गुरव यांनी याच बदलाला आपल्या लेखनाचे आशयसूत्रे बनविली. त्यांच्या कथा-कादंबरीतून जागतिकी-करणाच्या दाबातून आकाराला आलेल्या जगाचे संदर्भ आहेत. गावपरिसरातील तपशिल ते अपारंपारिक पध्दतीने आपल्या लेखनातून रचतात.

संजय वाघ

संजय वाघ यांना साहित्य अकादमीचा बालसाहित्य पुरस्कार जाहिर झाला आहे. त्यांच्या 'जोकर बनला किंगमेकर' या किशोर कादंबरीसाठी तो पुरस्कार दिला गेला आहे. ते नाशिकचे पत्रकार आणि साहित्यिक आहेत. दरवर्षी जाहिर होणाऱ्या 'साहित्य अकादमीच्या' पुरस्कारातून नाशिकच्या वाट्याला आलेला साहित्य अकादमीचा बाल साहित्यातील हा पहिला पुरस्कार आहे. वाघ यांना मोबाईलमध्ये गडलेली एकलकोंडी झालेली बालके त्यांना खेळण्यास सोबत कोणीही नाही. बोलण्यास कोणी नाही. त्यामुळे त्यांचा आत्मविश्वास हरवला आहे. बालकाच्या हाती त्याचा आत्मविश्वास वाढवणारे बाळ साहित्य दिले पाहिजे. त्यांच्या डोळ्यात स्वप्ने पेरली पाहिजेत. असे त्यांचे म्हणणे आहे. 'जोकर बनला किंगमेकर' या किशोर कादंबरीचा जन्म तशाच विचारातून झाला आहे.

वाघ यांची भूमिका साहित्यनिर्मितीतून मिळणारा आनंद स्वतः सोबत इतरांनाही वाटता यावा अशी आहे. संजय वाघ यांची लेखणी समाजाला दिशा देण्यासाठी, त्यांचे प्रश्न सोडवण्यासाठी वर्तमानपत्रातून मुख्यतः झिजवली आहे. ते पत्रकार म्हणून परखड रोखठोक आहेत मात्र ते साहित्यलेखन करताना मेणाहून मऊ होतात. वाघ विशेषतः बालकांच्या भावविश्वाशी एकरूप होतात. त्यातूनच त्यांच्या 'गावं मामाचं हरवलं' आणि 'बेडकाची फजीती' या बाल कविता संग्रहाचा जन्म झाला. बदलेली कुटुंब रचना, विभक्त कुटुंबपद्धती 'हम दो हमारे दो' असे चौकोनी कुटुंब यामुळे मायेचा ओलावा जिव्हाळा लोप पावत चालला आहे.

विज्ञान युगातील बालकांची कल्पना शक्ती अफाट आहे. त्यांच्या रचनांची झेप अतुलनीय आहे. त्यांच्याशी सुसंगत बाल साहित्य निर्मिती होणे गरजेचे आहे. बाल साहित्याकडे दुय्यम दर्जाचे वाङ्मय प्रकार म्हणून पाहिले जाते. पण लेखकाचा खरा कस बालसाहित्य लिहिताना लागतो. प्रौढ वयातील लेखकाने बाल मताशी एकरूप होणे. त्यांचे भावविश्व जाणून घेणे ही परकायांप्रवेशासारखी कठीण गोष्ट आहे. एकदा का ती साधली तर सकस–बाल साहित्य निर्मिती दुर नाही असे त्यांचे मत आहे. ते म्हणतात की, बालकांना केवळ उपदेशांचे डोस पाजण्याऐवजी त्यांचे मानसिक भरण–पोषण करणारे साहित्य त्यांना दिले गेले पाहिजे.

वाघ यांना पुस्तकरुपी पाहिले अपत्य जन्माला येण्यासाठी वयाची ३९ वर्षे वाट बघावी लागली. त्याचे पहिले पुस्तक मुंबईवरील दहशतवाद्यातील हल्ल्यात अठरा शहीदांची शौर्यगाथा मांडणारे २६/११ चे अमर हुतात्मे हे नोव्हेंबर २००९ मध्ये प्रसिद्ध झाले. अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे माजी अध्यक्ष श्रीपाल सबनीस याच्या प्रस्तावनाचे संपादन केलेले डॉ.श्रीपाल सबनीस प्रणीत प्रतिभा संगम हे वाघ यांनी संपादित केलेले दुसरे पुस्तक. 'गंध माणसाचा' 'ऊन सावल्या' ही व्यक्ती–चित्रणात्मक अशी चार पुस्तके ही त्यांची इतर ग्रंथ संपदा आहे.

'जोकर बनला किंगमेकर' या किशोर कादंबरीची पहिली आवृत्ती चपराक प्रकाशनाने प्रकाशित केली. दुसरी आवृत्ती वैशाली वाघ यांच्या प्राजक्ता प्रकाशनाने देखण्या रूपात वाचकासमोर आणली. त्या कादंबरीला महाराष्ट्रातील मानाचे आणि काही महत्त्वाचे पुरस्कार लाभले आहेत. त्यात सार्वजनिक वाचनालय (नाशिक), सुर्योदय साहित्य पुरस्कार (जळगाव), दीन मित्रकार मुकुंद पाटील, स्वर्गीय माणिकराव जाधव उत्कृष्ट साहित्य निर्मिती यांचा समावेश आहे. तसेच त्यांना सावाना बालभवनाच्या वाचु आनंदे प्रकल्प अंतर्गत राज्यस्तरीय उत्कृष्ट बालसाहित्यिक पुरस्कारही मिळाला आहे. जोकर बनला किंगमेकर निर्मिती आणि विश्लेषण हा या कादंबरीला समीक्षा ग्रंथ समीक्षक दिवंगत राहुल पाटील यांनी संपादीत केला आहे. कादंबरीच्या वाट्याला महत्त्वाचे पुरस्कार वाचकांचे प्रेम आणि समीक्षकांनी घेतलेली दखल जसे चौफेर कौतुक लाभले आहे. साहित्य अकादमीने त्यात मानाचा तुरा रोवला आहे.

संजय यांना वडील रामदास वाघ यांच्याकडून समाजसेवा पत्रकारिता वाचन आणि लेखन असा समृद्ध वारसा लाभला आहे.

❖❖❖

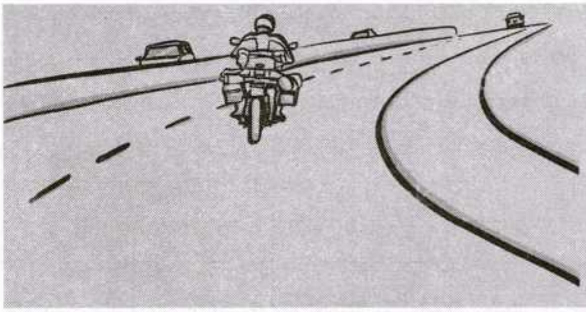

माझे प्रवासवर्णन

– संकेत कणसे
बी.ए.भाग २

अग्रणी महाविद्यालय अंतर्गत भिलवडी येथे 'ताणतणाव व व्यवस्थापन' या विषयावर कार्यशाळा घेतली जाणार होती. मी संतोष, अक्षय आणि महेश असे चौघेजण कार्यशाळेसाठी निघालो. आमच्या टीम चे सर आम्हाला आमणापूर येथे जॉईन होणार होते. आम्ही टू व्हीलर वरून रवाना झालो. रस्ता माहित नसल्याने गुगल मॅप लावला. गाडी सुसाट वेगाने पळवत होतो. वाऱ्याचा वेग प्राप्त झाला होता. तेवढ्यात अचानक महेश ने ब्रेक मारला. त्याला विचारलं, 'काय झालं रे' तो म्हणाला कुत्र्याचे पिल्लू आहे. कोणाच्या तरी गाडीखाली येऊन मरेल. त्याला पकड व समोरच्या रानात सोडून ये. मला पाहून ते कुत्र्याचं पिल्लू झुडपात शिरलं. त्याला पकडून समोरच्या रानात सोडून आलो. परत गाडीने वेढा पकडला. आम्ही पलूसमध्ये पोहोचलो. पलूसमध्ये गर्दी जास्त होती. चौकशी केली तर पलूसला यात्रा असल्याचे कळले. आम्ही गाडी साईडला लावली आणि यात्रेत शिरलो.

यात्रेत सगळीकडे आकर्षक वेगवेगळी स्टॉल लावले होते. स्टेशनरी, खेळणी, मेवा मिठाई, लेडिज शॉपी आम्ही यात्रेत धमाल केली. पिपानी घेऊन भोंगा वाजवत आनंद घेतला. आणि पुढे कार्यशाळेसाठी रवाना झालो. आम्ही पुढे औदूंबरच्या दिशेने निघालो. औदूंबरात पोह्चलो. दत्ताचे दर्शन घ्यायचे ठरले. कार्यशाळेसाठी उशीर झाला होता. म्हणून आम्ही घाई–गडबडीत दर्शन घेतले. पण दत्ताचे ते मंदिर. समोर कृष्णामाई डोळ्यासमोरून जाईना. मग मी मित्रांना म्हणालो, ''आपण जाताना या ठिकाणी परत येऊ या.'' असे ठरवून आम्ही कार्यशाळेच्या दिशेने निघालो रस्त्यात खड्डा की खड्ड्यात रस्ता हेच कळत नव्हते. कसरत करीत करीत गाडी पुढे–पुढे जात होती. आणि आम्ही कार्यशाळेसाठी कॉलेजवर पोहजलो.

कॉलेजवर पोहोचलो. नाव नोंद केले. तोपर्यंत कार्यशाळा सुरू झाली होती. आम्ही सर्वजण कार्यशाळेच्या ठिकाणी जाऊन बसलो. विषय तज्ञानी मानवी ताणतणाव व व्यवस्थापन यावर छान माहिती सांगितली. स्वत:चा ताण–तणाव कसा दूर करायचा आणि ताण–तणाव म्हणजे नेमके काय. हे उत्तम रित्या सांगितले. कार्यशाळेचा समारोप झाला. कडकडून भूक लागली होती. खाली असणाऱ्या व्हॉलमध्ये जेवणाची व्यवस्था केली होती. आम्ही चौघेजण मस्तपैकी चापून ताव मारला. जेवण झाले. प्रवास भत्ता घेऊन परतीच्या प्रवासाला निघालो.

औदूंबर डोळ्यांसमोरून हालन नव्हते. संत वाहणारी कृष्णामाई आम्हाला बोलवत होती. आणि ठरल्याप्रमाणे आम्ही औदूंबरला गेलो. निसर्गाची झालर पांघरलेलं ते तिर्थक्षेत्र दत्ताच्या पदस्पर्शानी पावन झाले होते. भव्य कमानीतून आम्ही आत प्रवेश केला. उन्हामुळे घशाला कोरड पडली होती. समोरचा निसर्ग आणि गारवा मनाला स्पर्श करून गेला. मग मन शांत झाले. हिरवी गर्द वनराई विविधतेने नटलेली होती. उंचच्या उंच आकाशाशी स्पर्धा करणारी वृक्ष पाहून आनंद गगनात मावेनासा झाला. शांत वाहणारी कृष्णामाई झाडाच्या सावलीमुळे अधिकच सुंदर दिसत होती. कृष्णामाईचा स्पर्श करून गार पाण्यात पाय

बुडवून आम्ही घाटावर शांत बसलो. त्या क्षणाला आम्हाला दुसऱ्या कशाचीही आठवण झाली नाही. मंदिरात प्रवेश करून श्री गुरुदेव दत्ताचे दर्शन घेतले. ते दत्ताचे मनमोहन रूप पाहून नामस्मरणामध्ये तल्लीन झालो. मोबाईलवर फोटो काढण्याची तीव्र इच्छा होती. दत्तांच्या पादुकांना मुखवटा लावला होता. पादुका केसरी भंडाऱ्यात अधिकच मनमोहन दिसत होत्या. मंदिराच्या गाभाऱ्यामध्ये शांतता होती. सर्व दुःख विसरून गेले होते. सगळीकडे चित्ताची शांतता पसरली होती. मंदिराला प्रदक्षिणा घातली होती. जवळच औंदुबराचे झाड होते. औदूंबराला (उंबराला) प्रदक्षणा घातली. त्या औदूंबराच्या झाडाला कुंपण घातलं होतं. ते उंबराचं झाड श्री दत्तांना प्रिय होत असं म्हणतात. त्या उंबराच्या झाडामध्येच श्री दत्ताचा वास आहे, असे म्हणतात. आम्ही त्याचे दर्शन घेतले, कपाळी केशरी गंध लावला. तसेच पुढे गेलो. तेथे एक पार होता. पार म्हणजे झाडाच्या भोवती बांधकाम करून फरशी बसविली होती. त्यावर एक काचेचा गाभारा तयार करून त्यामध्ये पादूका ठेवलेल्या होत्या. तसेच पुढे आणखी एक गाभारा होता असे त्या परिसरात अनेक गाभारे होते. एकात दत्ताची मुर्ती, त्याच्यापुढे गणपतीची, त्याच्यापुढे महादेवाची पिंड, त्याच्यापुढे नामदेवाची मुर्ती, त्याच्यापुढे हनुमानाची मुर्ती, आम्ही या सर्व देवांचे दर्शन घेतले. बाजूलाच महाप्रसाद चालू होता. कॉलेजमध्येच भरपेट खाल्यामुळे आम्ही महाप्रसादाचा मोह टाळला. तसेच सरळ पुढे जाऊन आम्ही त्या झाडांच्या सावलीत विसावलो. बरेच फोटो काढले. समोरच कृष्णामाईमध्ये तरुण मुले पोहत होते. आम्हीही पाण्यात उतरून पाणी खेळलो. पाय धुतले. तोंडावर पाणी मारून माघारी फिरलो. सायंकाळ होत होती. सर्वजण आपआपल्या घरी जाण्याच्या तयारीत होते. आम्ही मंदिराच्या बाहेर पडलो. जातांना श्री दत्ताचा प्रसाद म्हणून मेवा मिठाई घेतली. मोठ्या चिंचेच्या झाडाखाली गाडी लावली होती. गाड्या काढल्या आणि आम्ही घरच्या दिशेने परतीच्या प्रवासाला लागलो. मागे वळून पाहण्याचा मोह झाला. मागे वळून पाहिले. आमची गाडी पुढे-पुढे जात होती. मनात मात्र ते नदिकाटाचं तीर्थक्षेत्र औदुंबर, हिरवी वनराई आणि शांत वाहणारी कृष्णामाई पुन्हा पुन्हा मनात पिंगा घालत होती.

❖❖❖

पाणी जीवनाचे अमृत

पाणी हे जीवनाचे अमृत आहे
नको मानवा करु त्याची नासाडी
नदी पात्रात टाकूनी केरकचरा
प्रदुषित करीशी तु त्या पाण्याला
थेंबे थेंबे तळे साचे या म्हणीचा
अर्थ आपल्या जीवनात आचरशी
पाण्याचा टाळूनी अपव्यय
जल संवर्धन करीशी या पाण्याचा
पाणी हे जीवनाचे अमृत आहे
नको मानवा करु त्याची नासाडी
जल संकट येता
भटकंती होई या पाण्यासाठी
पशुपक्षी व्याकुळ होती
याच पाण्यासाठी
पण्याचे जतन करणे
हीच काळाची गरज
पाणी हे जीवनाचे अमृत आहे
नको मानवा करू त्याची नासाडी

– प्रसाद चव्हाण
बी.ए.भाग १

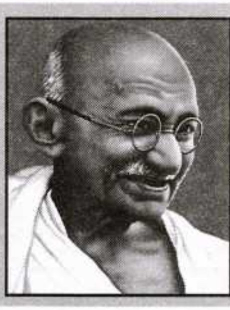

महात्मा गांधी - एक विचार

- कु. मेघना भंडारे
बी.ए.भाग २

गांधीजी म्हटलं की, सत्य अहिंसा व सत्याग्रह हेच शब्द आठवतात. संस्कृत भाषेत महात्मा अथवा महान आत्मा एक सन्मान संयुक्त शब्द आहे. १९१५ मध्ये राजवैध जीवनात कालिदास ने या सन्मान सुचक शब्दाने गांधीजींचा उल्लेख केला. बापूजी ह्या शब्दाचा गुजरात भाषेतील अर्थ वडिल किंवा पिता असा होतो.

अहिंसा म्हणजे अपार प्रेम व ते व्यक्त होण्याचे साधन म्हणजे जनसेवा होय. गांधीजींना राष्ट्रपिता म्हणून नेताजी सुभाषचंद्र बोस यांनीच ६ जुलै १९४४ ला रंगून रेडिओ प्रसारनामध्ये संबोधले होते. तसेच सुभाषचंद्र बोस यांना प्रथम नेताजी म्हणणारे गांधीजीच होते. गांधीजींचे राष्ट्रपिता हे कोणाच्या मानण्या न मानण्यावर अवलंबून नाही आणि कोणाच्या मेहरबानीने ते महात्माजींना मिळालेले नव्हते. गांधीनी राष्ट्रही जागविले आणि नवा राष्ट्रवादही जागविला म्हणूनच सर्वबाबतीत विभिन्नता असलेल्या देशात सर्वांना राजकीय, सामाजिक आणि आर्थिक समतेच्या संधी देणाऱ्या एका आधुनिक राष्ट्राची निर्मिती शक्य झाली. त्यामुळे गांधीजी राष्ट्रपिता ठरतात.

विसाव्या शतकात खरे पाहता जगावर मोठा उपकार झालेला दिसतो कारण याच काळामध्ये चार क्रांतिकारक विचारवंत लेनिन, माओ त्से तुंग, महात्मा गांधी आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर होऊन गेले. या विचारवंतांच्या राजकीय, सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक विचारांचा जगावर प्रभाव पडला.

आज सगळीकडे बोकाळलेला दहशतवाद, भ्रष्टाचार, हिंसाचार, सामान्य माणसांची पिळवणूक, शिक्षणाचा बाजार, चारित्र्यहीन राजकारण अशा भयावह वातावरणात माणूस शांतीच्या शोधात आहे. विश्वामध्ये शांतीचा मार्ग दाखविणाऱ्या म. गांधीचे स्मरण सतत भारताला नव्हे तर संपूर्ण जगाला होते आहे. त्यांच्या विचारांकडे पुन्हा डोळसपणे पहाण्याची गरज आहे. शांततेच्या व वाटाघाटीच्या मार्गाने सर्व प्रकारचे प्रश्न मार्गी लागू शकतात हे अहिंसा या तत्वाचे सामर्थ्य आहे.

वाढलेली संपत्ती, लालसा, सत्तेची लालसा यामुळे गेल्या सत्तर वर्षात भारतीय जनता आपल्या मार्गापासून आज खूप दुर गेलेली आहे. लोकशाही, समाजवाद हे शब्द फक्त पुस्तकात शोभून दिसतात. भाषणात टाळ्या मिळविण्यासाठी त्यांचा उपयोग होतो. गांधीजी या साऱ्या संकल्पना जगले आणि नंतरच त्यांनी जगाला सांगितले मात्र आज असे होताना दिसत नाही.

गांधीजी म्हणायचे मनोनिग्रह महत्वाचा, मनावर नियंत्रण हे सर्वात मोठे बंधन. मात्र मनाचे तर सोडाच कायद्याचे बंधनही पाळले जात नाही. आज घडीला सर्रास कायदा पायदळी तुडवला जातो. तो श्रीमंतासाठी वेगळा असतो गरिबांसाठी वेगळा असतो.

गांधीजींच्या शिकवणीतली 'बुरा मत देखो, बुरा मत कहो, बुरा मत सुनो' ही तिन्ही आकडे आमच्या आसपास असहाय्य होऊन वावरत असतात.

शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या, सलग पडणारा दुष्काळ पाहिल्यावर गांधीजींचे 'खेड्याकडे चला' हे

वाक्य आठवते. खेड्याकडे चला म्हणजे तिथला विकास करा. त्या माणसांना आपल्यात आणा इंडिया आणि भारत हा भेद मिटवा असे त्यांना म्हणायचे होते. मात्र आजही आम्ही ते करू शकलो नाही.

आज माणूस धर्मात, जातीत, पंथात वाटला गेला आहे. आपण जितके जास्त सुशिक्षित आपल्या भावनाही तितक्याच जास्त संकुचित होत चालल्या आहेत. असे वारंवार वाटते आहे. गांधीजी म्हणायचे, माणसातील आपुलकी प्रकट करणारा तो खरा धर्म. उच्च निच भाव निर्माण होत असेल तर त्या धर्माला मी धर्म मानणार नाही. जोपर्यंत मानवजातीत ऐक्याच्या भावनेला महत्व दिले जात नाही तोपर्यंत प्रार्थना, उपवास, जपतप निरर्थक आहेत. भारतात हिंदूच नाहीत तर मुस्लीम, पारसी, ख्रिश्चन आणि इतर धर्माचे लोकही राहतात. भारत हा फक्त हिंदूंची भूमी आहे हे हिंदूंचे गृहितक चुकीचे आहे. अशा विचारांमुळेच गांधीजी आजही काळसुसंगत ठरतात.

सक्तीचे व मोफत शिक्षण ही त्यांचीच संकल्पना. मातृभाषेतून शिक्षण द्यावे, यावरच त्यांचा भर होता. केवळ साक्षर होणे म्हणजे शिक्षण नव्हे तर ज्या शिक्षणामुळे स्वावलंबन निर्माण होते. आपला सर्वांगीण विकास होतो ते खरे शिक्षण असे ते म्हणत.

पुस्तकाच्या चौकटीतले शिक्षण त्यांना मान्य नव्हते. कृतीतून शिकावे असे ते म्हणत. त्यासाठी त्यांनी प्रयत्न केले. बापूंजीनी 3H ही शैक्षणिक कल्पना मांडली. त्यात Heart, Head and Hand यांचा समावेश होते. या तिन्ही बाबी एकत्र येऊन जो विकास तोच व्यक्तीचा आणि राष्ट्राचा विकास असे ते म्हणत. त्यांचे हे शिक्षण विषयक विचार आजच्या काळात सुसंगत आहेत असे नव्हे तर कितीतरी पुढचा विचार करणारे आहेत.

स्वदेशी वस्तू वापरणे त्यातून रोजगार निर्माण होणे आणि त्यातूनच राष्ट्राची आर्थिक उन्नती होणे इतके साधे त्यांचे गणित. याच जोरावर चीनने आज जगभर बाजी मारली. यावरून गांधीजींचे शिक्षण आणि रोजगाराचे विचार काळाशी किती सुसंगत होते याची जाणीव होते.

❖❖❖

कॉलेज

कॉलेज माझ्या मनासारखे
गुलाबाच्या फुलासारखे
या फुलात मुले बागडतात
फुलपाखरांसारखे....
वाहतो वास प्रेमाचा
गंध येतो भावनेचा
रंग जुळतात मनाचे
पडतो पाऊस ज्ञानाचा
झरा वाहतो कलेचा
कळतं....गणित आयुष्याचं
कॉलेज माझ्या मनासारखे
न कोमेजणाऱ्या फुलांसारखं....

– शुभम कुंभार
बी.ए.भाग १

कोणाला काय द्यावे?

वेळेला महत्व द्या
संकटाला तोंड द्या
बुडत्याला आधार द्या
घाबरणाऱ्याला धीर द्या
आई–वडिलांना सुख द्या
गुरुजनांना मान द्या
मित्रांना स्नेह द्या
जीवनाला गती द्या
देशाला सर्वस्व द्या

– कु. गौरी महापुरे
बी.ए.भाग १

भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

(वैचारिक लेख)

– अक्षय फुके
बी.ए.भाग २

''एकच तारा समोर, आणिक पायतळी अंगार
गर्जा जय जयकार क्रांतीचा गर्जा जयजयकार !''

कवी कुसुमाग्रज यांनी केलेल्या या आवाहनाचे सार्थक होण्यास १५ ऑगस्ट १९४७ चा दिवस उजाडला. पिंजऱ्यातून पक्षी उडाला, स्वातंत्र्याची रम्य प्रभात झाली. असंख्य बलिदानाचे सार्थक झाले. आणि भारताला पारतंत्र्यातून मुक्तता मिळून स्वातंत्र्य मिळाले. बघता–बघता स्वातंत्र्याचा प्रवास ७५ वर्षाचा होत आहे. आज आपण भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करीत आहोत. एखाद्या राष्ट्राच्या जीवनात ७५ वर्षाचा कालखंड हा जरी फार मोठा टप्पा नसला तरी राष्ट्रातील नागरिकांच्या जीवनात स्वातंत्र्याची ७५ वर्ष पूर्ण करणे अनन्यसाधारण महत्वाचे आहे.

स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवात आपली स्वातंत्र्याविषयी कोणती स्वप्ने होती? स्वातंत्र्याकडून आपल्या कोणत्या अपेक्षा होत्या? आज सत्य काय आहे? कुठे होतो आपण आणि आता कुठे आहोत? उणिवा काय राहिल्या आणि आता भविष्यात कशी पावले उचलावी लागतील.? याचा विचार आपल्याला करायला लागेल. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवात आपण काय कमावलं आणि काय गमावलं? याचे सिंहावलोकन करण्याच्या टप्प्यावर आपण येऊन पोहोचलो आहोत. भारत हा नैसर्गिक साधनसंपत्ती आणि खनिज समृध्द देश आहे. माथी हिमालय उभा आहे. पायी सागराच्या लाटा लोळण घालत आहेत. देशातून गंगा–गोदावरी, ब्रम्हपुत्रा सारख्या रक्त वाहिन्या वाहत आहेत. सजीव पक्षी आकाशी भरारी मारतो आहे. सैनिक आणि जवान डोळ्यात तेल घालून देशाची सीमा रक्षण करतात. किसान लोकराजा बनला आहे. आपल्या देशाला शिमला, कुलू, मनाली, उटी सारखी समृद्ध पर्यटन स्थळे लाभली आहेत, एकूणच आपला भारत देश ''सुजलाम, सुफलाम'' आहे.

आपल्या देशाला पौराणिक आणि ऐतिहासिक संस्कृतीचा वारसा लाभला आहे. अनेक जाती, धर्माचे, भाषांचे लोक येथे गुण्या गोविंदाने एकत्र नांदत आहेत. संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम, संत कबीर यांच्यासारख्या थोर संतांची भूमी असलेल्या आपल्या देशाची संस्कृती मानली जाते. भारत एकाच वेळी अध्यात्मात आणि विज्ञानातही अग्रेसर होत आहे. अनेक खेळ प्रकारात भारताने जागतिक दर्जाची कामगिरी केली आहे. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवात गेली ७५ वर्ष साहित्य, कला, क्रीडा, संस्कृती या क्षेत्रामध्ये नामवंत लेखक साहित्यिक व कलावंतांनी आपला अवीट ठसा उमटवला आहे.

पण असे असले तरी एकीकडे प्रगती होते आणि दुसरीकडे अनेक गोष्टी आपल्याला वेदना देत आहेत. स्वातंत्र्यासाठी अनेक शूर वीरांनी आयत्या–वेळी तारुण्यात बलिदान दिले. आपले संपूर्ण आयुष्य स्वातंत्र्यासाठी खर्च केले. स्वातंत्र्यासाठी त्यांनी रक्ताचा सडा सांडला. पण आम्ही मात्र रक्ताचा घाऊक बाजार मांडला. असं कधीकधी उगाचच वाटते. आज चीन–पाकिस्तानसारख्या परकीय शक्ती सीमेवर आक्रमणाच्या तयारीत असतात.

देशांमध्ये दहशतवादी हल्ले होतात. उरी, पुलवामा सारख्या रक्ताळलेल्या आठवणी आपल्याला दुःख देतात या देशातल्या शेतकऱ्याला आपल्या हक्कांसाठी आंदोलन करावे लागते. अनेक गरिबांना एक वेळचे जेवणसुद्धा मिळत नाही. स्वर्गासारखा काश्मीर गुलाबाच्या सुगंधाने दरवळत रहाण्याऐवजी रक्तात रंगताना पहायला मिळतो. धर्माच्या नावावरून जातीय दंगली होतात. तेव्हा स्वातंत्र्याच्या ठिकऱ्या-ठिकऱ्या उडतात. भारत मातेच्या हृदयाचे शेकडो तुकडे होतात. एकाच आईची लेकरे एकमेकांच्या रक्तासाठी तहानलेली असतील तर... त्या आईची काय अवस्था होत असेल? या साऱ्या आक्रमणांमध्ये अतिशय सामान्य माणूस भरडला जातो. जळणारी झोपडी आणि करपणारे रक्त मात्र भारतीयच आहे.... हे आपण का विसरतो? हा खरा प्रश्न आहे.

भ्रष्टाचाररुपी यंत्रणेमुळे मोठी व्यवस्था पोखरली जाते. रोज मोठ्या अधिकाऱ्यांना भ्रष्टाचाराच्या आरोपाखाली अटक होते, तेव्हा ज्याच्या हाती आपण देशाची प्रशासन व्यवस्था सोपवली आहे... तेच भ्रष्टाचाराने बरबटलेले पाहून असंख्य वेदना होतात. तुरुंगात असताना अनेक गुन्हेगार निवडणुका जिंकतात. दरवर्षी मोठमोठे घोटाळे उघडकीस येतात. सामान्य माणसाच्या हक्काची भाकरी गिळंकृत करणारी मंडळी या देशाचे मारेकरी आहेत. सत्यमेव जयते, हे ब्रीदवाक्य आपल्या देशाची शान आहे. परंतु अशा दृष्ट प्रवृत्तीमुळे देश शोकग्रस्त होतो. कधीकधी देशासाठी फासावर चढणारे तरुण, अवघ्या चौदाव्या वर्षी शरीरावर गोळी झेलणारे शिरीष कुमार सारखे तरुण पाहिले तर आजच्या या तरुण पिढीकडे हस्तांतरित करण्यात आलेल्या स्वातंत्र्याचा अर्थ त्यांना कधी कळेल का? असा प्रश्न पडतो.

स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवात आपल्याला एक गोष्ट मान्यच करावी लागेल की-भारतीय स्वातंत्र्याने आपल्याला खूप काही दिले आहे. परंतु जो असमाधानाचा असंतोषाचा सूर निघत आहे त्याला आपणच जबाबदार आहोत. आपली आर्थिक सांस्कृतिक, औद्योगिक प्रगती झाली पण मुल्यांचा ऱ्हास होत गेला. म्हणूनच एकीकडे आपण वैज्ञानिक प्रगतीच्या मार्गाने झपाट्याने परिवर्तन करीत आहोत परंतु त्याच वेळी दुसऱ्या बाजूने वेगाने वाढणाऱ्या भैतिक व अभौतिक समस्यांच्या दृष्ट विळख्यात आपण आढळल्याने स्वातंत्र्याचा श्वास गुदमरतोय अशी अवस्था झाली आहे. म्हणूनच स्वातंत्र्याच्या या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त देशातील जनतेला एवढेच आव्हान करता येईल....

❖❖❖

एखादाच असतो...

काजव्याप्रमाणे चमकणारे तर भरपूर असतात.
पण, सुर्यासारखा तेजस्वी एखादाच असतो.
ताऱ्याप्रमाणे लुकलुकणारे तर भरपूर असतात.
पण, चंद्रासारखा उजळ एकादाच असतो.
घारीप्रमाणे घिरट्या मारणारे तर भरपूर असतात.
पण, गरुडाप्रमाणे उंच भरारी घेणारा एखादाच असतो.
अर्जुनासारखे धनुर्धारी तर भरपूर असतात.
पण एकलव्यासारखा एकनिष्ठ एखादाच असतो.
काचेप्रमाणे उन्हात चमकणारे तर भरपूर असतात.
पण हिऱ्यासारखा अंधारात चमकणारा एखादाच असतो.
झऱ्यांप्रमाणे खळखळणारे तर भरपूर असतात.
पण, समुद्राप्रमाणे शांत एखादाच असतो.
पर्वतासारखे उंच तर भरपूर असतात.
पण, आकाशासारखा असीम एखादाच असतो.
सदाफुलीसारखे फुलणारे तर भरपूर असतात.
पण, पारिजातकासारखा दरवळणारा एखादाच असतो.
राजा बलीप्रमाणे दान देणारे भरपूर असतात.
पण, कर्णासारखा दानशूर एखादाच असतो.
एखादाच असतो.

– कु.भारती राठोड
बी.ए.भाग ३

जागतिक तापमान वाढ व हवामान बदल

(चिंतनपर लेख)

– संदिप मोहिते
बी.ए.भाग २
भूगोलशास्त्र विभाग

''जागतिक तापमान वाढ व हवामान बदल''
(Global Warming and Climate Change)

जागतिक तापमान वाढ म्हणजे वातावरण व भू-पृष्ठावरील हवेच्या तापमानामध्ये हळूहळू होणारी वाढ, हवेमध्ये त्या अनुषंगाने होणारे बदल होय. ते मानवाच्या हस्तक्षेपामुळे वातावरणातील वेगवेगळ्या स्तरांमध्ये होणाऱ्या बदलामुळे होतात. वातावर-णातील हरितगृह वायूंचे तापमान त्यांच्या सामान्य तापमानापेक्षा/जास्त झाले की, जागतिक तापमानवाढ होते. वातावरणातील हरितगृह वायूंचे तापमानामध्ये औद्योगिकरण शहरीकरण यामुळे, वाहन उद्योग, घरगुती व शेतीमधून उत्सर्जित होणाऱ्या प्रदूषणाने वाढ होते. हरितगृहाला वायुमध्ये मुख्यत: मिथेन, क्लोरोफ्लुरोकार्बन, नायट्रस ऑक्साईड व ओझोन यांचा समावेश होतो. जागतिक तापमानवृद्धीमुळे हवामानामध्ये बदल होतात, त्याचे पुरावे हवामान बदलासाठी, युनायटेड नेशन्स फ्रेमवर्क ऑन क्लायमेट चेंज (UNFOCC) ह्यांच्या अधिपत्याखाली, युनायटेड नेशन्स एन्व्हायरमेंट प्रोग्राम (UNEP) व वर्ल्ड मेट्रोलॉजिकल ऑर्गनायझेशन (WNO) ह्यांनी स्थापित केलेल्या आंतरराष्ट्रीय समितीने सादर केलेल्या अहवालामध्ये शास्त्रीय प्रमाणासह नमुद केले आहेत.

अनेक अहवालावरून दिसून आले आहे की, हिमालयातील हिमाच्छादल कमी झाले आहे. तसेच आल्प्स, अँडीज, रशियातील कॉकेशस, चीनमधील नियेनशान, आल्प्स पर्वतावरील हिमाचे आवरण कमी झाल्याचेही अहवाल प्राप्त झाले आहे. त्याचप्रमाणे महासागरातील पाण्याचे तापमान वाढून आर्क्टिक व अंटार्क्टिका महासागरातील हिमाचे कवच कमी झाले आहे.

उदा.-हिंदी महासागरातील पाण्याचे तापमान वाढल्यामुळे प्रवाळ (कोरल) चे हिलचींग झाले व अंदमान निकोबार व लक्षदीप बेटाजवळचे जवळ जवळ ७% प्रवाळ नष्ट झाले. समुद्राच्या पाण्याचे सरासरी तापमान विसाव्या शतकाच्या उत्तरार्धात ०.६ से. ने. वाढले.

पृथ्वीच्या वातावरणातील ओझोनचा थर पृष्ठभागापासून सुमारे १२ कि.मी. x ३५ कि.मी.च्या पट्ट्यात असतात. हा पृथ्वीसाठी एक संरक्षक थर असून तो पृथ्वीसाठी हत्तीसारखे काम करतो, कारण सुर्यापासून येणारे अतिनिल किरण तो पृथ्वीपर्यंत पोहचवण्यापासून अडकाव करतो. म्हणून पृथ्वी-भोवती ओझोनचा थर असणे हे सर्व प्रकारच्या सजीवासाठी म्हणजे मानव, प्राणी व वनस्पतीसाठी महत्वाचे असते त्या थराच्या अनुपस्थितीत कोणताही सजीव जीवंत राहू शकत नाही कारण सुर्यापासून निघालेले अतिनील किरण पृथ्वीवरच्या वातावरणात व जमिनीपर्यंत पोहचतील व परिणामी पृथ्वीचे वातावरण व पृष्ठभागाचे तापमान इतके वाढेल की पृथ्वीचे एका पट्टीत रुपांतर व्हायला वेळ लागणार नाही. अशा या ओझोनच्या थराचे प्रमाण दिवसेंदिवस कमी होत आहे. हरितगृह हे काचेपासून बनवलेले एक दालन असते. ज्यामध्ये कृत्रिमरित्या वनस्पतींच्या वाढीचे वातावरण तयार करून त्यांची

वाढ केली जाते. फ्रेंच शास्त्रज्ञ जोसेफ फोरियन नावाच्या शास्त्रज्ञानी एका काचेच्या भांड्यामध्ये पृथ्वीच्या वातावरणाचे निरिक्षण केले तेव्हा त्यास असे दिसून आले की पृथ्वीभोवती असणारे वातावरण एखाद्या काचेच्या छताप्रमाणे पृथ्वीचे सूर्य किरणापासून संरक्षण करते.

जागतिक तापमानवाढ म्हणजे सुर्य किरणामध्ये असलेल्या अतीनील किरणांचे, हरितगृहवायूंचे प्रमाण जास्त होण्यामुळे, अधिक प्रमाणात वातावरणामध्ये मिसळणे, ज्यामुळे पृथ्वीच्या वातावरणाचे सरासरी तापमान वाढते. हरितगृह वायुमध्ये जे हरितगृहवायुच्या परिमाणमाय कारणीभूत असतात. CO_2 वायु मोठ्या प्रमाणात, मिथेन व क्लोरोफ्युसोकार्बन (CFC) जास्त प्रमाणात कार्बन शोषून घेण्याची क्षमता असते. नायट्रोजन ऑक्साईड, सल्फर हे वसा 'क्लुओराईड व पाण्याची वाफ इ. घटक असतात. हे हरितगृह वायु, पृथ्वीभोवती एखाद्या ब्लँकेटप्रमाणे लपेटलेले असतात. जरी ह्या वायुंचा अतिरेक पर्यावरणासाठी घातक असतो तरी जर हे वायू वातावरणात नसते तर पृथ्वीचे तापमान १८ ते १९ से. असते. वातावरणात उत्सर्जिक होणाऱ्या हरितगृह वायुमध्ये Co_2 व CH4 चे प्रमाण सर्वाधिक म्हणजे ९०% असते. वाढते निर्बनीकरण, खनिजतेलांचा वाढता वापर, वाहनापासून होणारे उत्सर्जन व इतर औद्योगिक कारणांमुळे विशेषत: CO_2 वायूचे वातावरणामधील प्रमाण अतिशय वाढले आहे. ज्यामुळे पृथ्वीचे तापमान वाढले आहे. आज जागतिक तापमानामध्ये अधिक तीव्रतेने वाढ होत आहे. आज जागतिक तापमान १४.४ से. पर्यंत वाढले आहे. CO_2 वायू व इतर हरितगृह वायुंचे प्रमाण अशाच प्रकारे वाढत राहिले तर २१ व्या शतकाच्या अखेरपर्यंत, पृथ्वी हा ग्रह राहण्यास योग्य राहणार नाही.

पृथ्वी ह्या आपल्या एकुलत्या एका ग्रहाला वसुंधरेला वाचवणे हे आजचे मुख्य उदिष्ट आहे त्यासाठी पर्यावरण संरक्षणाबरोबरच शाश्वत विकासासाठी पृथ्वीचे संरक्षण करणे काळाची गरज आहे. यासाठी वृक्ष लागवड पाणथळ प्रदेशांचे पुनरुज्जीवन, शाश्वत शेती, सेंद्रिय घटकांचीनिर्मिती यासारख्या गोष्टी आपल्याला करता येतील. त्याचबरोबर भू-अभियांत्रिकी(Geo-Engineering) या तंत्रज्ञानांचा वापर आज मोठ्या प्रमाणात तापमान बदलावर नियंत्रण मिळवण्यासाठी करता येतो. या प्रणालीद्वारे कर्बावर ताबा मिळवून सौर उत्सर्जनाचे व्यवस्थापन करता येते. सौर उत्सर्जनाचे व्यवस्थापन तंत्रामध्ये सल्फर डायऑक्साइड वातावरणामध्ये फवारणे, अवकाशामध्ये मोठे आरसे बसविणे, घराची छप्परे व इतर गोष्टी फिकट रंगाची करणे ज्याने पृथ्वीची परिवर्तन क्षमता किंवा धवलता (Albedo) वाढविता येते. त्याचबरोबर आंतरराष्ट्रीय स्तरापासून व स्थानिक पातळीवर वेगवेगळ्या उपाययोजना केल्या जातात. उदा. पहिली जागतिक परिषद किंवा संयुक्त राष्ट्र संघाची पर्यावरण व विकास परिषद १९९२ या परिषदेला रिओ परिषद असेही म्हटले आहे. क्याटो करार कार्बन ट्रेडिंग व कोपेनहेगन परिषद ही पहिलीच हवामान विषयक परिषद होती. त्याचबरोबर भारतातसुद्धा हवामान बदलावर राज्य कृती आराखडा तयार झाला. त्याचबरोबर राष्ट्रीय सौर मिशन, राष्ट्रीय जलमिशन, हिमालयीन पर्यावरणाचे संवर्धन करण्यासाठी, हरीत भारतासाठी आणि शाश्वत शेतीसाठी राष्ट्रीय मिशन अशा विविध योजनांच्या माध्यमातूनसुद्धा भारताने जगात आपला सहभाग नोंदवला आहे. त्याचबरोबर "COP-21 इंडिया पॅव्हिलियन' यामध्ये हवामान बदलावर भारताने केलेल्या कार्याचा आढावा घेतला आहे. भारताच्या पंतप्रधानांनी पॅरिसमध्ये ह्या पॅव्हिलियनचे उद्घाटन "COP-21 मध्ये दे पॅव्हिलियन, जल पडदा, ३६० फिल्म, आयपॅड, भारताच्या संस्कृतीचे व 'शाश्वत विकासाचे वनई बुक' त्यामुळे एक आकर्षणाचे केंद्र होते.

❖❖❖

आभासी चलन

- कु. फिजा पटेल
बी.ए.भाग २

जगातील कोणतीही व्यक्ती, संस्था आणि देश यांना त्यांच्या मुलभूत गरजा पूर्ण करण्यासाठी आणि परस्पर व्यवहारांना चालना देण्यासाठी चलन (करन्सी) आवश्यक आहे. जेणेकरून त्यांना त्याचा वापर सुरळीतपणे करता येईल. म्हणून प्रत्येक देशाचे स्वत:चे चलन आहे, जसे की भारतातील रुपया, अमेरिकेतील डॉलर इ.वास्तविक हे भौतिक चलन आहे जे तुम्ही कोणत्याही ठिकाणी किंवा देशाच्या नियमानुसार पाहू शकता, स्पर्श करू शकता आणि वापरू शकता. परंतु क्रिप्टो चलन त्याहून वेगळे आहे हे डिजिटल चलन आहे. तुम्ही ते पाहू किंवा स्पर्श करू शकत नाही, कारण क्रिप्टो चलन भौतिक स्वरूपात छापलेले नाही. म्हणूनच त्याला आभासी चलन म्हणतात. गेल्या काही वर्षात हे चलन खूप लोकप्रिय झाले आहे.

*** क्रिप्टो करन्सी म्हणजे काय?**

क्रिप्टो करन्सी हे चलन आहे जे संगणकाच्या अल्गोरिदमवर तयार केले जाते. हे मालक नसलेले एक विनामूल्य चलन आहे. हे चलन कोणत्याही एका प्राधिकरणाच्या नियंत्रणाखाली नाही. सहसा, रुपया, डॉलर, युरो किवा इतर चलनांप्रमाणे, हे चलन कोणत्याही राज्य, देश, संस्था किंवा सरकारद्वारे चालवले जात नाही. हे एक डिजिटल चलन आहे. ज्यासाठी क्रिप्टोग्राफी वापरली जाते. साधारणपणे कोणत्याही वस्तू खरेदी करण्यासाठी किंवा सेवा खरेदी करण्यासाठी याचा वापर केला जाऊ शकतो.

तुम्हाला हे माहित असले पाहिजे की २००९ मध्ये पहिली क्रिप्टोकरन्सी सादर केली गेली होती जी ''बिटकॉइन'' होती. ते जपानच्या संतोषी नाकमोतो नावाच्या अभियंत्याने बनवले होते. सुरुवातीला ते तितकेसेच लोकप्रिय नव्हते, परंतु हळूहळू त्याचे दर गगनाला भिडू लागले, त्यामुळे ते यशस्वी झाले.

Crypto currency ला Digital Currency असे देखील म्हटलं जातं. ही एका प्रकारे Digital Asset आहे ज्याचा वापर वस्तू खरेदी करण्यासाठी किंवा Services साठी केला जातो. हे एका Peer to peer Electronic System आहे. ज्याचा वापर Inernet च्या माध्यमातून regular Currencies ऐवजी Goods आणि Services Purchase करण्यासाठी करता येत. या प्रणालीमध्ये, सरकार बँकांना न कळवता काम करू शकते, त्यामुळे काही लोकांचा असा विश्वास आहे की क्रिप्टोकरन्सीचा वापर चुकीच्या मार्गाने देखील केला जाऊ शकतो. जर आपण प्रथम क्रिप्टोकरन्सी बद्दल बोलायला गेलो तर ते बिटकॉइन असेल जे या कामांसाठी जगात प्रथम आणले गेले. जर आपण आज पाहिले तर संपूर्ण जगात १000हून अधिक क्रिप्टोकरन्सी आहेत, परंतु त्यापैकी फक्त काही अधिक महत्वपूर्ण आहेत. क्रिप्टोकरन्सी तयार करण्यासाठी क्रिप्टोग्राफीचा वापर केला जातो.

बिटकॉइन व्यतिरिक्त, इतर लोकप्रिय चलने कोणती आहेत?

बिटकॉइन व्यतिरिक्त, इतर क्रिप्टोकरन्सी देखील बाजारात उपलब्ध आहेत ज्या आजकाल अधिक वापरल्या जात आहेत, जसे की लाल नाणे, रेड कॉइन,सिया कॉइन, व्हॉईस कॉईन आणि मोनेरो. आता त्यांच्याबद्दलच्या काही महत्त्वाच्या गोष्टी जाणून घेऊया.

रेड कॉईन :- बिटकॉईन व्यतिरिक्त इतर अनेक क्रिप्टोकरन्सी आहेत ज्या विशेष प्रसंगी वापरल्या जाऊ शकतात, त्यापैकी एक ''रेड कॉईन'' आहे. याचा उपयोग लोकांना टिप देण्यासाठी केला जातो.

सिया कॉईन :- सिया नाणे SC ने चिन्हांकित केले आहे. हे नाणे चांगले वाढत आहे. या नाण्याची किंमत आणखी वाढू शकते.

SYS COIN (एसव्हाईएस कॉइन) :- हे क्रांतिकारी क्रिप्टो चलन आहे जे शून्य खर्चाचे आणि अविश्वसनीय गतीने आर्थिक व्यवहार देते. व्यवसाय, मालमत्ता, डिजिटल प्रमाणपत्रे, डेटा सुरक्षितपणे व्यापार करण्यासाठी पायाभूत सुविधांना व्यवसाय प्रदान करतात. सिकोइन ब्लॉकचेनंबर कार्य करते जे बिटकॉइनचाच एक भाग आहे.

व्हॉईस कॉईन :-हे नवोदित संगीतकारांसाठी डिझाइन केलेले एक व्यासपीठ आहे. जिथे गायक त्यांच्या संगीताची किंमत स्वत: ठरवतात.ते संगीतांचे नमुना ट्रॅक विनामूल्य देऊ शकतात. शिवाय फ्लॅटफार्मवरील संगीत उत्साही आणि वापर-कर्त्यांकडून समर्थन देखील मिळू शकते. या व्यासपीठाचा मुख्य उद्देश स्वतंत्र कलाकारांची कमाई करणे हा आहे.

मोनेरो :- हे देखील एक प्रकारचे क्रिप्टो चलन आहे. ज्यामध्ये विशेष प्रकारची सुरक्षा वापरली जाते. याला रिंग सिग्नेचर असे म्हणतात. हे डार्क वेब आणि ब्लॉक मार्केटमध्ये मोठ्या प्रमाणावर वापरले जाते. त्याच्या मदतीने तस्करी केली जाते. या चलनाचा काळाबाजार सहज करता येतो.

Crypto Currency मध्ये गुंतवणूक कशी करावी?

क्रिप्टोकरन्सीमध्ये गुंतवणूक करण्यासाठी, तुम्हाला योग्य व्यासपीठ निवडावे लागेल. कारण जर योग्य प्लॅटफार्म निवडला नाही तर तुम्हाला ट्रेडिंग करताना अतिरिक्त फी भरावी लागू शकते. त्याचप्रमाणे, सध्या भारतातील सर्वात लोकप्रिय क्रिप्टोकरन्सी प्लॅटफार्म "Wazirx" आहे.

Crypto Currency चे फायदे.

आपल्याला माहित आहे की कोणत्याही गोष्टीचे फायदे आणि तोटे दोन्ही असतात. म्हणूनच आम्ही प्रथम येथे क्रिप्टो चलनाचे फायदे सांगत आहोत.

१. क्रिप्टो चलन एक डिजिटल चलन आहे ज्यामध्ये फसवणूक होण्याची शक्यता कमी आहे.
२. जेव्हा तुमच्याकडे जास्त पैसे असतात तेंव्हा क्रिप्टो चलनात गुंतवणूक करणे फायदेशीर ठरते कारण त्याच्या किमती खूप लवकर वाढतात. त्यामुळे गुंतवणूकीसाठी हे एक उत्तम उदाहरण आहे.
३. बहुतेक क्रिप्टो करन्सी वॉलेट उपलब्ध आहेत, त्यामुळे ऑनलाईन शॉपिंग, पैशांचे व्यवहार सोपे झाले आहेत.
४. कोणतेही प्राधिकरण क्रिप्टो चलनांवर नियंत्रण ठेवत नाही, ज्यामुळे नोटाबंदी आणि चलन अवमूल्यन यासारखा कोणताही धोका नाही.
५. अनेक देश आहेत जिथे भांडवल नियंत्रण नाही. म्हणजे देशाबाहेर किती पैसा पाठवता येईल आणि किती मागवता येईल हे निश्चित नाही. त्यामुळे क्रिप्टो करन्सी सहज खरेदी करून देशाबाहेर पाठवता येते आणि नंतर त्याचे पैशात रूपांतर करता येते.
६. क्रिप्टो चलनाचा सर्वात मोठा फायदा अशा लोकांसाठी आहे ज्यांना त्यांचे पैसे लपवायचे आहेत. म्हणूनच क्रिप्टो चलन हे पैसे लपवण्या-साठी सर्वोत्तम व्यासपीठ म्हणून उदयास आले.

७. क्रिप्टो चलन पूर्णपणे सुरक्षित आहे. त्यासाठी तुमच्याकडे फक्त प्रामाणिककरण असणे आवश्यक आहे, कारण असे चलन ब्लॉकचेनवर आधारित आहे. त्यामुळे कोणत्याही प्रकारचे व्यवहार करण्यासाठी संपूर्ण ब्लॉकचेनचे खनन करावे लागेल.

Crypto Currency चे तोटे

१. क्रिप्टोकरन्सीचा सर्वात मोठा तोटा म्हणजे त्याचे कोणतेही भौतिक अस्तित्व नाही, कारण ते छापले जाऊ शकत नाही. म्हणजे या चलनाच्या नोटा छापल्या जाऊ शकत नाहीत किंवा कोणतेही बँक खाते किंवा पासबुक जारी करता येत नाही.

२. क्रिप्टो करन्सी वरती नियंत्रण ठेवण्यासाठी कोणताही देश, सरकार किंवा संस्था नाही, ज्यामुळे कधी कधी त्याच्या किंमतीत मोठी उडी होते तर कधी खूप घसरण होते, त्यामुळे क्रिप्टो करन्सीमध्ये गुंवणूक करणे धोकादायक ठरते.

३. क्रिप्टो करन्सीचा हे शस्त्रास्त्र व्यापार, अंमली पदार्थाचा पुरवठा, काळाबाजार इत्यादी चुकीच्या कारणांसाठी सहजपणे वापरला जाऊ शकतो, कारण तो फक्त दोन लोकांमध्ये वापरला जातो. त्यामुळे, ते खूप धोकादायक देखील असू शकते.

४. क्रिप्टो करन्सी हॅक होण्याचा धोकाही असतो. ही वस्तुस्थिती आहे की ब्लॉकचेन हॅक करणे तितके सोपे नाही कारण त्यात संपूर्ण सुरक्षा व्यवस्था आहे. असे असतानाही या चलनाचा कोणीहीा मालक नसल्याने हॅकिंगची शक्यता नाकारता येत नाही.

५. क्रिप्टो करन्सीचा आणखी एक तोटा म्हणजे जर तुमच्याकडून एखादा व्यवहार चुकून झाला असेल, तर तुम्ही ती परत घेऊ शकत नाही, त्यामुळे तुमचे नुकसान होते.

❖❖❖

विचार पुष्प

१) तुटलेली फुले सुगंध देऊन जातात,
गेलेले क्षण आठवण देऊन जातात.
प्रत्येकाचे अंदाज वेगळे आहेत,
म्हणून काहीजण क्षणभर
तर, काहीजण आयुष्यभर आठवतात

२) किती बरं झालं असतं
भविष्य प्रत्येकाला ठरवता आलं असतं
कोण आहे, जगात आपलं
बसून प्रेम करता आलं असतं

३) मनामध्ये असू द्यावा
एक आठवणींचा कप्पा
म्हणजे हवं तेव्हा मारता येतात
दूर गेलेल्यांशी गप्पा

४) तुझ्या स्वप्नांना कधी सांगू नकोस की,
तुला किती अडचणी आहेत,
पण तुझ्या अडचणींना हे नक्की सांग की,
तुझी स्वप्ने किती मोठी आहेत.

५) आकाशात झेपावणारं पाखरू
जसं सांजवेळी घरट्यात परततं
तसं भिरभिरणारं मन माझं
आई तुझ्याच आठवणीत विसावतं

– कु. वैष्णवी भिंगारदेवे
बी.कॉम.भाग १

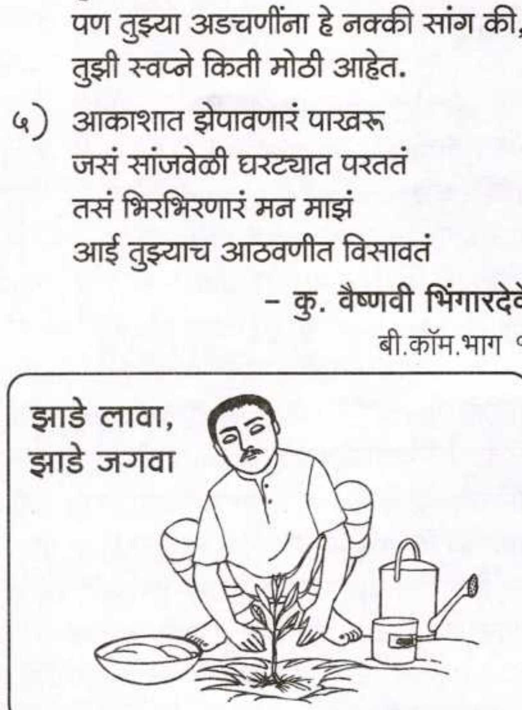

धिंग एक्स्प्रेस - हिमा दास

– विश्वजित कटरे
बी.ए.भाग १

'हिमा दास' धिंग एक्स्प्रेस या टोपण नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या या धावपट्टू खेळाडूचा जन्म आसाम राज्यातील धिंग जवळील क्यन्थुलिमारी या धोट्याशा गावात ९ जानेवारी २००० रोजी झाला.

घरची परिस्थिती खूपच हालाखिची,तिचे वडील रणजित व आई जोनाली हे भातशेती करतात. तिला तीन भावंडं ही सर्वात लहान ४ नंबरची. तिचा आवडता खेळ फुटबॉल. ती धिंग पब्लिक स्कूलमध्ये मुलांच्या सोबत फुटबॉल खेळायची. तिला फुटबॉलमध्ये कारकिर्द घडवायची होती. फुटबॉल खेळतानाचे तिच्या धावण्याचा वेग पाहून तिच्या शारिरीक शिक्षक श्यामशुल हक यांनी तिला खेळ बदलायला प्रवृत्त केले आणि हाच तिच्या जीवनाच्या टर्निंग पॉईंट ठरला. प्रशिक्षकांच्या सांगण्यावरून तिने धावपट्टू म्हणून प्रशिक्षण घेण्यास सुरूवात केली. हिमा ही प्रथमता कमी व मध्यम अंतराच्या शर्यतीमध्ये भाग घेवू लागली. तिची प्रगती बघून हक यांनी तिचा नागाव स्पोटस् असोसिएशनच्या गौरीशंकर रॉय यांच्याशी परिचय करून दिला. नंतर ती अंतर जिल्हा स्पर्धेसाठी पात्र ठरली व तिने या स्पर्धेत दोन सुवर्णपदके जिंकली. घरची परिस्थिती हालाखिची असतानाही तिच्या घरच्यांनी तिला खूप प्रोत्साहन दिले त्यातच प्रशिक्षण हक यांचे तिला चांगले मार्गदर्शन लाभले. पुढील सर्व खर्च हा प्रशिक्षक हक आणि नागाव स्पोटस् असोसिएशन यांनी घालत तिला तिचा योग्य मार्ग दाखवला. शालेय जीवनामध्ये हिमाने एक धावपट्टू म्हणून खूप चांगल्या कामगिरी हस्तगत केल्या. कमी वयामध्ये जास्त श्रम घेवून उंच भरारी मारण्याचे कार्य हिमाने केले.

दिवसेन दिवस तिची कामगिरी वाढतच गेली. एका छोट्याशा गावात राहणारी गरीब मुलगी, जी एक दिवस आपल्या देशाचे नेतृत्व करेल, अशी बऱ्याच जणांची आशा होती. ती मुलगी सर्वांना माहित झाली ती तिच्या कर्तृत्वामुळेच. जकार्ता इंडोनेशिया येथे २०१८ साली पार पडलेल्या अशियाई ऑलिम्पिक स्पर्धेमध्ये आपली ओळख पूर्ण जगाला करून दिली. ४०० मीटर धावणे–रौप्य महिला, ४ x ४०० रिले–रौप्य, ४ x ४०० मिश्र रिले सुवर्ण अशी कामगिरी करत. आपली ओळख जगाला दाखवून दिली. तसेच याच वर्षी IAAF जागतिक २० वर्षाखालील अजिंक्यपद स्पर्धा यामध्ये हिमाने ५१.४६ संकेदाची वेळ घेत ४०० मीटर धावत सुवर्ण पदक पटकावले.

एकवेळ अशी होती की धावताना पायात बुट मिळाला नाही. पण आज जगातील सर्वात श्रेष्ठ बुटाचा ब्रँड असलेल्या अदिदास (Adidas) या कंपनीने आपल्या कंपनी मधील बुटावरती Adidas ऐवजी Himadam असे नाव देत तिला अम्बेसिटर केले. ४०० मीटर धावताना तिने ५०.७९ सेकंदाचा वेळ घेत तिने सध्याच्या भारतीय राष्ट्रीय विक्रम केला. IAAF वर्ल्ड UZO चॅम्पियनशिप मध्ये ट्रॅक इव्हेंटमध्ये सुवर्ण पदक जिंकणारी ती पहिली भारतीय ॲथलीटस् ठरली. तिच्या या कामगिरीबद्दल आसाम सरकारने हिमाला आसाम पोलिसामध्ये पोलिस उपअधिक्षक (डी.एस.पी.) म्हणून नियुक्ती केली.

२०१९ मधील कामगिरी,

२ जुलै – पोलंद येथे २०० मी. धावणे – सुवर्ण

७ जुलै – पोलंद येथे २०० मी. धावणे – सुवर्ण

१३ जुलै–कलादनो स्पर्धा–२०० मी.धावणे – सुवर्ण

१७ जुलै – टाबोर स्पर्धा – २०० मी.धावणे – सुवर्ण

२० जुलै – नोब मेस्टो – ४०० मी.धावणे – सुवर्ण

या तिच्या कष्टाचे व कामगिरीचा विचार करून भारत सरकारने तिला २०१८ मध्ये 'अर्जुन पुरस्कार' प्रदान केला. आज हिमा दास ही आपल्या खेळासोबतच आसाम पोलिस मध्ये डी.एस.पी. म्हणून कार्यरत आहे. या तिच्या जिद्दीला व कष्टाला सलाम.

❖❖❖

नाहीसे होत चाललेले ग्रामीण शब्द

- वाहारी – सुन
- बघुनं – पातेल
- फुई – आत्या
- बयतन – जळणाचा लाकूड फाटा
- कुंचा – झाडू
- बेरट – लोणचं
- चाटू – मोठी लाकडी
- वावर – शेत
- काल दी – कालच्या दिवशी
- वावक्य झावर – गोधडी
- टोंगा – गुडघा
- पन्हेर – दारु
- दराबा – मैदा (जाडसर)
- पान – साप
- गंगा फळ – डांगर किंवा काशी फळ
- चेटला – पेटला
- जाम – पैरू
- पावशी – विळा
- चावर ह – खुप बोलणारा
- लघन – लसूण
- जपली – झोपली
- आयशी ठीक्कर – खूप आळशी माणूस
- गरहान – गाऱ्हाणं
- ढोसत..पी.. – पाणी किंवा दूध वगैरे
- गीवल – गिळ
- चंपा – चमचा
- होवडा – चेहरा C
- कुढी – कुठे
- आढी–ताढी – इथे तिथे
- चमन – टकला
- दाब – दाखव
- हुमणी – वाळवी
- साळोता – केरसुनी
- चकुल्या – वरणफळ
- अधिकवार – रविवार
- पाटलुन – पँन्ट
- भुलर – आत
- कवटा – अंडी
- भायर – बाहेर
- हाथरुन – अंथरुण
- चांडो पोरं – लबाड मुलगा
- मोळा – खिळा
- डांब – विजेचा खांब
- मार्तुल – स्क्रू ड्रायव्हर
- कानसुलातं – कानफाडात
- गुच्ची – बुक्की
- वायच – भोड
- धवला – सापडला
- गायवळ्या – मंद
- राखुंडी – राख

– शुभम कुंभार
बी.ए.भाग १

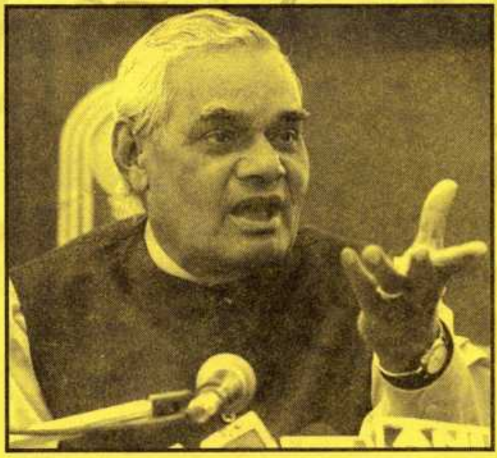

"क्या हार में, क्या जीत में
किंचित नहीं भयभीत मै
कर्तव्यपथपर जो भी मिला
यह भी सही, वह भी सही
वरदान नहीं माँगूंगा
हो कुछ भी पर हार नहीं मानूंगा !"

- अटल बिहारी वाजपेयी

हिंदी विभाग

प्रा. सुरज व्ही. डुरे-पाटील
विभागीय संपादक

अनुक्रमणिका

गद्य विभाग

१. स्त्री पुरुष समानता	– कु. उषा जाधव	बी.ए.भाग २	३७
२. वैश्विक तापमान : एक समस्या	– कु. मेघना भंडारे	बी.ए.भाग २	३९
३. उपाययोजना	– कु. सुषमा करकटे	बी.ए.भाग १	४०
४. बैल गाडी बंदी	– शुभम कुंभार	बी.ए.भाग १	४१
५. आजादी का अमृत महोत्सव	– प्रदीप पाटील	बी.ए.भाग ३	४२

पद्य विभाग

१. हमारा महाविद्यालय	– कु. मेघना भंडारे	बी.ए.भाग ३	३८
२. जिंदगी	– अमोल कुंभार	बी.ए.भाग ३	३८
३. कैसे भुलाएँ	– कु. उषा जाधव	बी.ए.भाग २	४१
४. माँ–बाप	– शुभम कुंभार	बी.ए.भाग १	४४
५. आखरी साँस तक	– निहाल तांबोळी	बी.ए.भाग ३	४४
६. वादा	– कु. उषा जाधव	बी.ए. भाग २	४५
७. शायरी	– प्रसाद चव्हाण	बी.ए.भाग २	४५
८. बेटियाँ	– साहिल बनसोडे	बी.ए.भाग ३	४५
९. प्यार	– ओंकार शिंदे	बी.ए.भाग २	४६
१0. बचपन	– कु. गौरी महापुरे	बी.ए.भाग १	४६

स्त्री - पुरुष समानता

- कु.उषा जाधव
बी.ए.भाग २

आज भारत को स्वतंत्रता प्राप्त कर लगभग ६३ साल हो गए । इस २१ वी सदी मे विज्ञान तथा तंत्रज्ञान ने बहुत बड़ी तरस्की प्राप्त की है । भारत ने लोकशाही शासन पध्दति का स्वीकार किया है और उसमें एक महत्त्वपूर्ण मूल्य का भी स्वीकार किया है । जो स्त्री–पुरुष समानता के नाम से जाना जाता है । आज की यह पीढ़ी एक तो पुरुष प्रधान संस्कृति पर जोरो का प्रहार करती है । इनमे स्त्री पुरुषों पर टिकाटिप्पणी कहती है तो दूसरी और पुरुष स्त्रियों को नीचा दिखाकर अपना जोर एवं श्रेष्ठता दर्शत्ति है । यहाँ आप कहेंगे कि वह कैसे सोच सकते है?

ग्रींस के बहुत बड़े तत्वज्ञ सॉक्रिटेस ने कहा है कि, ''ज्ञान से बढ़कर कोई शक्ति नही है ।'' (Knowledge is power) आज की युवा पीढ़ी से मेरा यही कहना है कि, हम ही आपस में यह स्त्री–पुरुषों को भडकाने का कार्य कर रहे है । मुझे इन सभी नारियों पर गर्व हैं, जिन्होने अपने कार्य कर्तव्य एवं प्रतिक्षा के बलपर अपना अलग अस्तित्व निर्माण किया है । आज नारी किसी भी क्षेत्र में पिछे नही हैं फिर चाहे वह विज्ञान, खेल, समाजसेवा, सांस्कृतिक क्षेत्र आदि सभी क्षेत्रों में वह श्रेष्ठ हो गई है । मुझे गर्व है अपनी माँ, बहन तथा समाज में आदर्शवत कार्यरत उन सभी महिलाओं पर । जैसे–मरींजो की सेवा करते पूरी जिंदगी को न्योछावर करनेवाली वह 'मदर टेरेसा', हिंदवी स्वराज्य का निर्माण करने के लिए कमर कसनेंवाली जीजाबाई, हमारी एक सहचारिणी असफल होने के बावजूद स्वयं के प्राणों की बाजी लगानेवाली सुनिता विल्यमस, अन्याय अत्याचार का सामना करके अनाथों को अपना करनेवाली सिंधुताई सपकाळ, भ्रष्टाचार एवं अन्याय से दो हाथ करनेवाली मेघा पाटकर आदी कई उदाहरण हमारे आँखो के सामने आ जाते है । लेकिन हमे यह ज्ञात होना चाहिए कि ईश्वरने स्त्री और पुरुष का निर्माण क्यो किया है? इसके पिछे कोई–न–कोई कारण जरुर है, हमें उन नौजवानों को जानना जरुरी है । इस चकाचौंध भरी दुनियों में सभी एक है, सभी को समानता का हक प्रदान करना चाहिए । हम बचपन से माँ या अन्य कई स्त्रियों को पूजकर या उनका लाड–प्यार पाकर ही बड़े हुए हैं । लेकिन आज के दौर में अगर हम ताक ले तो क्यां यह बात सच दिखाई देती है कि हम यानि की पुरुष स्त्रियों को समानता का दर्जा नही देते । अगर यह सच है तो क्या भारत के सर्वोच्च स्थानपर राष्ट्रपती महिला होती? पंतप्रधान, राज्यपाल, पुलिस आयुक्त, जिल्हा अधिकारी, जिल्हा तहसीलदार, ग्रामसेवक, सरपंच आदि शासकीय जगहों पर आज भी वे विराजमान है । आज ऐसा कोई क्षेत्र नही जहाँ वह अपने कार्य कौशल के साथ कार्यरत नही है ।

भावनिकता के आधारपर अगर देखा आप तो माँ घर का मांगल्य है, तो पिताजी घर का अस्तित्व । किन्तु आज भी हमने उसे क्या जाना–पहचाना है, नहीं बिलकुल नही । क्योंकि उनके बारे में कोई लिखता नही, बोलता नही । कई विद्‌वान संत, महंत, कवि, कथाकार, उपन्यासकार एक माँ की या स्त्री की अनुभूति अपनी आदर्शवत भाषा तथा वाणी एवं

विचारों से करा देता है । कुछ लोगों ने पुरुषों के बारे में लिखा तो वह एक क्रोधित या अन्याय, अत्याचार करनेवाला, परंतु छोड़कर कुछ अच्छे लोग भी है उनका क्या? कोई भी पौराणिक ग्रंथ या कथा देखी जाए तो एक स्त्री का बड़ा करके चित्रण किया जाता है परंतु पुरुष एक खलनायक जैसा कार्य करता दिखाया गया है ।

किंतु अगर स्त्री के पास आँसु की नदियाँ होती है, तो पुरुषों के पास संयम के बाँध होते है । स्त्री होकर अपना मन उसका कर देती है । मगर पुरुष सभी को धीरोदत्त बनाता है । वहाँ पर स्त्री को ज्यादा महत्व मिलता है । पर क्या आपको मालूम है कि व्यवस्था मे आने का प्रयास उन्होंने शिक्षा देकर किया है ।

अखिर में मैं आपको यही कहना चाहूँगी कि स्त्री–पुरुष यह दोनो एक संसार रुपी रथ के दो पहिये हैं और दोनों मजबूत होने चाहिए । इसलिए कोई छोटा था बड़ा नही, तो दोनों बराबर है । इनमे न कोई वास्तविक संघर्ष है, न रहेगा । ❖❖❖

हमारा महाविद्यालय

ज्ञान मिलता है जहाँ
और अध्ययन भी बढ़ियाँ
महाविद्यालय है एक दुनियाँ मे
हमारे कडेपूर शहर मे ।।१।।

खूबसूरत है वातावरण यहाँ का
खूबसूरत इमारतों से लिपटा
खिली है यहाँ कई पिढ़ीयाँ
तो गर्व से कहने प्यारा
ए.सी.सी. के कॉलेज यहाँ ।।२।।

हम भी आये हैं, और भी आयेंगे
सभी ज्ञान का सागर पियेंगे
जिने की अच्छी मंजिल पायेंगे
ए.सी.सी. के कॉलेज का नाम बढ़ायेंगे ।।३।।

दर्द होता है इसे छोड़ने
खुशी मिलती है जहाँ बढ़ने
जियेगे दुनियाँ में इसे याद करते
क्योंकि हम हैं इसे बहुत प्यार करते ।।४।।

– कु.मेघना भंडारे
बी.ए.भाग ३

जिंदगी

जिंदगी है एक सफर,
जो ले जाती है कहीं
और कभी इस मोडपर,
तो कभी उस मोडपर ।
जिंदगी है एक राह,
जो मन को देती है चाह ।
कभी प्यार एतबार की चाह
जिंदगी तो डगर है,
जो चलना वही सफर है।
जो रुकता वही मुकरता है,
मुकद्दर जिंदगी को नवरंग है
कभी देता मन को तरंग,
तो कभी आनंद का भंग ।
जिंदगी वही रुकती है,
जहाँ तकदीर
जिंदगी वही साथ छोड़ती है,
जहाँ उठा है मुकद्दर

– अमोल कुंभार
बी.ए.भाग ३

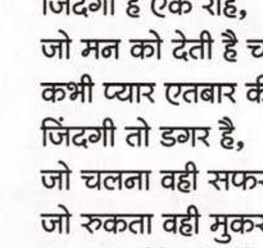

वैश्विक तापमान : एक समस्या

– कु.मेघना भंडारे
बी.ए.भाग २

ब्रम्हांड में अनेक सूर्यमालाएँ होती है, जिसमें हम अपना जीवन व्यतीत कर रहे हैं । उस सुर्यमालिकाओं में मंगल, शुक्र, शनि, पृथ्वी, चंद्र जैसे अनेक ग्रह है । पूरी दुनियाँ के सामने वैश्विक तापमान या ग्लोबल वॅर्मिंग यह अत्यंत तीव्र समस्या उपस्थित हुई है । दुनिया के प्रमुख शास्त्रज्ञोंने तापमान यानि मुख्यत: जमीन का तापमान, महासागर का तापमान और वातावरण के पहले स्तर का तापमान पिछले २५० वर्षोंमे यह तापमान धीरे–धीरे बढ़ रहा है । लेकिन पिछले १० सालो में यह तापमान इतना तीव्र गति से बढ़ रहा है कि उसका असर पुरे दुनियाँ पर ही रहा है ।

यह तापमान में अपने आप बढ़ाती ही प्राकृतिक नहीं है । इस तापमान की वजह इन्सान या मानवजाति है । औद्योगिकरण, आधुनिक प्रगति, आत्मकेंद्री बाजार. पर्यावरण विनाश के मोह में औद्योगिकरण के कारण इन ६ वायू के प्रमाण में बढोत्तरी हो रही है । जिसे पृथ्वी का तपमान बढ़ रहा है । पिछले साडे छ: लाख वर्ष के बाद प्रथम ही इन वायुओं का प्रमाण दुगणा हुआ है ।

सूर्यप्रकाश, हरितद्रव्य और मनुष्य मे श्वास के द्वारा छोडा हुआ कार्बनडाय ऑक्साईड इन तीनों के बिना हम जिंदा भी नहीं रह सकते दुनियाँ में सभी जगह गाडियाँ का प्रमाण अधिक बढ़ रहा है । उन गाड़ियोंमें का निकलनेवाला कार्बन डायऑक्साइड उससे बढ़नेवाला प्रदूषण रोकने के लिए हमें वृक्षों की जरुरत है । भू–क्षेत्रपर जंगल या वृक्षों का प्रमाण ३३% होना चाहिए, लेकिन वह प्रमाण ३ य ५% ही रह गया है । इलेक्ट्रॉमॅग्नेटिक फोर्स या का प्रमाण उपयोग बढ़ गया है । उससे मनुष्य के अंतर्गत अनेक समस्याएँ हमने यह अपील खुद मोह ली है । इसका परिणाम यह हो रहा है कि दुनियाँ का तपमान बढ़ रहा है । पिछ्ले १०० वर्षों में महासागर कि उँचाई लगभग ८ इंच से बढ़ी हुई है और दुनियाँ का तपमान १ अंश से बढ़ गया है ।

तपमान बढ़ने का प्रमुख कारण है पृथ्वी के आसपास रहनेवाला वातावरण का पहला स्तर (पतांबर) इसमें प्रमुख ६ वायु होते है । यह वायु कार्बन डायऑक्साइड, मिथेन, नायट्रस ऑक्साइड, सल्फर हेक्साब्लोराईड इन सभी वायुको वातावरण में प्रमाण एक प्रतिशत से भी कम होता है, जो पृथ्वी पर आनेवाली सूरज की किरणोंसे गरमी (उष्णता) को पकडकर रखता है । जीवसृष्टी वातावरण अनुकूल रखता है । बिमारियाँ निर्माण हो रही है । जैसे देखा जाए तो ५० साल का एक वृक्ष प्रतिदिन २ टन कार्बन डायऑक्साइड देता जाता है । और ७७५ कि. ग्रॅ. ऑक्सिजन देता है और १० एअर कंडिशन इतनी शीलता निर्माण करता है ।

*** तपमान बढ़नेसे दर्पभाष्य खतरें :**

१. इ.स. २०३० में २ से लेकर २.८ तक तपमान बढ़ सकता है । वैज्ञानिकों का यह अंदाज भी है कि इ.स. २१०० तक ५ से ७ तपमान बढ़ सकता है ।

२. दुनियाँमें हिमालय जैसे बर्फ के पर्वत भी पिघलकर नष्ट हो जाऐंगे । उससे उत्तर भारत के ७०% लोग पानी से वंचीत रह जाएंगे ।

३. महासागर कि ऊँचाई हर १0 सा से । फूट बढ़ जाएगी । जिससे बांग्लादेश, मालदीव, त्रिनिदाद, इंडोनेशिया आदिने अनेक देश जलसमाधि में विलिन हो जाएंगे ।

४. भारत के समुद्र तट के क्षेत्रके नजदिकी कोलकात्ता, गोवा, मुंबई, विशाखापट्टणम, कांडला आदि. अनेक शहर भी पानी में डूब जाएँगे ।

५. मीठे जल या पीने के जल का बाष्पीभवन होनेसे भूजल के पानी का स्तर अत्यंत नीचे चला जाऐगा जिससे खेती और पीने की पानी की समस्या उपस्थित हो जाएगी ।

६. अकाल के कारण राष्ट्रीय अनाज कि समस्या उत्पन्न हो जाएगी ।

७. उष्ण मौसम कि बजहसे सेब, चेरी, लिच्यी, बासमती चावल, गोबी, फ्लॉवर आदि जैसी फल-सब्जियाँ, अनाज भारत से खत्म हो जाएंगे ।

८. तपमान बढ़ने से डेंग्यु, मलेरिया, कॉलरा, चिकन गुनियाँ आदि बिमारियों का फैलाव हो जाएगा, जिससे जनजीवन पर भारी संकट आएगा ।

९. पशु, पंछी, पेड़ पौधे, किटक, तितलियाँ इन २५% जातियाँ खत्म हो जाएगी ।

१0. हमारें देशमें सभी लोगोंने 'एक मनुष्य-एक वृक्ष' इस संकल्प के साथ-साथ अलग-अलग जाति के वृक्ष लगाने चाहिए ।

११. अलग-अलग उपक्रमों के द्वारा समाज का प्रबोधन करना चाहिए । जिससे १ साल प्रबोधन चाहिए ।

१२. इस विषय का सामान्य जनता की वैज्ञानिक मार्गदर्शन करना चाहिए ।

❖❖❖

उपाययोजना

१. कोयला और तेलपर आधारित जो बिजली निर्माण हो रही है, उसे हमें कम करना होगा । सौर और पवन ऊर्जा का ज्यादा से ज्यादा उपयोग करना चाहिए ।

२. इंधन कि बचत करनी होगी । सार्वजनिक गाडियों का उपयोग ज्यादा से ज्यादा करना चाहिए ।

३. साधारण ब्लब या दूब के अलावा 'सी.एफ.एल.' लाईट या सौर क्लबका उपयोग करना चाहिए ।

४. फ्रिज और एअर कंडिशनर का उपयोग आवश्यकता होनेपर ही करना चाहिए । घरमे सौर उपकरण लगाना चाहिए ।

५. खेती की पद्धती प्राकृतिक और किटकनाशकों और सेंद्रिय खेती करने के लिए लोगों को बढ़ावा देना चाहिए ।

६. आसपास के पेड़ पौधों का रक्षण करना चाहिए । वृक्षोंको काटने से हमे उन्हें बचाना चाहिए ।

७. पानी के स्त्रोतों को पुनरुज्जीवित करना चाहिए । जल कि हानी नहीं करनी चाहिए।

८. उपयोग न होनेपर टी.व्ही., कॉम्प्युटर, फ्रीज आदिका मुख्य बटन बंद करना चाहिए ।

– कु.सुषमा करकटे
बी.ए.भाग १

बैल गाडी बंदी

– शुभम कुंभार
बी.ए.भाग १

बैलगाडी दौड़ को महाराष्ट्र के पारंपरिक खेल के रूप में जाना जाता है । बुण्यफाइटिंग प्रतिबंध और लगातार सुखा इसे डेयरी मवेशियों की खिल्लर नस्ल विलुप्त गई है जिसे राज्य के सबसे खूबसूरत और शानदार घरेलू जानवरों में से एक माना जाता है । पचीस से पच्चीस साल पहले ग्रामीण इलाकों में हर किसान के घर दरवाजे पर एक खिल्लर गाय थी । इसी कारण से । खिल्लर को गाय के दूध से एक प्रकार की उर्जा प्राप्त होती थी ।

बैलगाड़ी दौड़ और महाराष्ट्र सांड और किसान का रिश्ता काफी समय से चला आ रहा है । अदालत ने बैलगाडियों दोड़ और महाराष्ट्र, सांड इस आधार पर प्रतिबंध लगा दिया कि बैलगाडियाँ बेलो के लिए उपद्रव है, और यह कि बैल, जो पहले से ही खेत में ट्रॅक्टरों के आगमन से निर्वासित हो चुके थे । किसानों के लिए एकमात्र बैलगाड़ी दौड थी । लेकिन रेस बैल के बाद सांडो को भीबिंक गया। और बैलों की जोडी जो किसान के खलिहान पर दिखाई दे रहीं थी वह केवल तस्वीर में देखी जा सकती थी।

सुप्रीम कोर्ट ने महाराष्ट्र में बैलगाडी दौड़ फिर से शुरू करने की अनुमति दे दी है । इसलिए चार साल बाद नियम व शर्तो के साथ बैलगाडी दौड़ को फिर से आयोजित करने का मार्ग प्रशस्त हुआ है। अदालत में यह भी कहा कि कर्नाटक और तमिलनाडु में पशु क्रूरता विरोधी कानूनों के आधार पर महाराष्ट्र में बैलगाडी दौड़ शुरू की जा सकती है ।

सुप्रीम कोर्ट में आज सुबई (१६ दिसंबर) याचिका पर सुनवाई हुई । इसमें बैलगाड़ी दौड़ को फिर से शुरू किया जा सकता है, कोर्ट ने पैसला सुनाया है । आपके सभीके न्यायने बैलगाडी शर्यत बंदी उठ गई ।

❖❖❖

कैसे भुलाएँ

कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो गिरकर उठाना सिखाते है ।
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो हर मुश्किल में
सामना कराना सिखाते है ।
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो दुःख में भी हँसना सिखाते है
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो मरकर भी जीना सिखाते है।
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो दूसरों को मदद करना सिखाते है।
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो मरते दम तक जीना सिखाते है।
कैसे भुलाएँ उन पलों को
जो थोडासा पाना और
बहुत कुछ खोना सिखाते है ।

– कु.उषा बी. जाधव
बी.ए.भाग २

७५ भारत अमृत महोत्सव
हर राह पर बढ़ते कदम

आजादी का अमृत महोत्सव

– प्रदीप पाटील
बी.ए.भाग ३

एक महाअभियान के रूप में आजादी के ७५ साल पूरे होने पर साबरमती आश्रम से अमृत महोत्सव की शुरुआत १२ मार्च २०२१ से हुई । जिसके तहत पहला अमृत महोत्सव १५ अगस्त २२२१ को मनाया गया है । प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी ने १२ मार्च २०२१ को अहमदाबाद के साबरमती आश्रम से 'आजादी का अमृत महोत्सव'का उद्घाटन किया था । यह १५ अगस्त, २०२२ को देश की आजादी की ७५ वीं वर्षगाँठ से ७५ सप्ताह पहले शुरू किया गया था. यह एक ऐसा महाउत्सव है जिसका अर्थ की स्वतंत्रता की ऊर्जा का अमृत है । मतलब कि क्रांतिकारियों, स्वतंत्रता सेनानियों, देशभक्तों की स्वाधीनता का ऐसा अमृत है, जो कि हमे सदैव देश के प्रति समर्पित रहने की प्रेरणा देता है । हमारे मन में नए विचारों,नए संकल्पों की क्रांति लाता है । 'आजादी का अमृत महोत्सव' यानी स्वतंत्रता सैनिकों की स्वाधीनता का सार । 'आजादी का अमृत महोत्सव' मतलब नए आयोजित आठवें राष्ट्रीय फोरम को सम्बोधित करते हुए मोहनजी जी ने कहा कि 'आजादी का अमृत महोत्सव' अभियान वर्तमान में सरकारी विभागों द्वारा चलाया जा रहा है और इससे निजी क्षेत्र को भी जुड़ना चाहिए ।

इन्सान अपने सभी बंधनों से आजाद, मन के कुसंस्कारों के बन्धन से आजाद हों तो उसे पूरी आजादी मिलेगी । दूसरों से लड़कर उनके बन्धन से तो आजाद हो गये, स्वयं के अन्दर व्याप्त कुसंस्कारों से लड़कर कितने लोग आजाद हो पाते हैं यह तो वक्त ही जानता है । आजादी एक दिन में नहीं मिली, शताब्दियाँ लग गयीं, इन बातों को भी समझने में वक्त लगेगा । भारत सरकार ने स्वतंत्रता की ७५ वीं वर्षगाँठ मनाने के लिए आजादी का अमृत महोत्सव अभियान के तहत अब तक लगभग सात हजार कार्यक्रम आयोजित किये हैं । संस्कृति सचिव गोविन्द मोहन ने शुक्रवार को यह जानकारी दी ।'आजादी का अमृत महोत्सव' अभियान की शुरुआत १ मार्च २२ को हुई थी । 'पब्लिक अफेयर्स फोरम ऑफ इंडिया' (पीएएफआई) के डिजिटल माध्यम से आयोजित राष्ट्रीय फोरम को सम्बोधित करते हुए मोहन ने कहा कि ''आजादी का अमृत महोत्सव'' अभियान वर्तमान में सरकारी विभागों द्वारा चलाया जा रहा है और इससे निजी क्षेत्र को भी चाहिए ।

उन्होंने कहा, ''आजादी का अमृत महोत्सव कार्यक्रम के तहत हम एक सहयोगात्मक तालमेल बनाने का प्रयास कर रहे हैं । सहयोगात्मक तालमेल का सार यह है कि हम विभिन्न मंत्रालयों, विभागों और सरकारों के सामान्य कामकाज में बदलाव लाना चाहते हैं और अकेले का करने की संस्कृति को हटाकर साथ मिलकर काम करने का प्रयास कर रहे है ।''

उन्होंने कहा,''अब तक, हमने भारत भर में विभिन्न सरकारी विभागों और विदेशों में हमारे मिशनों के जरिये ७००० कार्यक्रम आयोजित किए हैं । मोहन ने कहा कि सहयोगात्मक रवैये के कारण ही आर्थिक प्रगति को बल मिलेगा और इसका गुणात्मक असर होगा।

उन्होंने कहा, ''इस अभियान में बड़े स्तर पर निजी क्षेत्र की भागीदारी होनी बाकी है । हम चैबर्स को एक साथ लाकर चर्चा कर अगले तीन महीने का कार्यक्रम साँझा करना चाहते हैं ।'' उन्होंने कहा कि २०० से ज्यादा देशों में भारतीय मूल के विदेशी लोगों को साथ लाया जाएगा और नेताजी सुभाषचंद्र बोस नीत आजाद हिन्द फौज जैसे सैनिकों और अनाम नायकों से लोगों को अवगत कराया जाएगा ।

अपने संदेश में मोदी ने कहा, राष्ट्र आजादी का अमृत महोत्सव मना रहा है, और एक वैभवशाली भारत बनाने का हमारा सपना १३० करोड़ भारतीयों का सामूहिक संकल्प है । पीएएफआई जैसे हितधारकों की भूमिका ऐसी स्थिति में और बढ़ जाती है,जिससे नए भारत में अवसरों का लाभ उठाना आसान हो जाता है । अमृत है जो कि हमे सदैव देश के प्रति समर्पित रहने की प्रेरणा देता है । हमारे मन में नए विचारों,नए संकल्पो की क्रांति लाता है। आजादी का महोत्सव का उद्देश्य देशभर में एक अभियान चलाकर देशभक्ति भावनाओं का प्रसार करना है । गुमनाम शहीदों की गाथाएँ जन जन तक पहुँचाता है प्रत्येक विभाग अपने कार्यक्रमों की रूपरेखा तैयार करके कार्यक्रम का आयोजन करेगा । जिसमें में अब तक की उपलब्धियों का प्रसार प्रचार करेगा । आजादी का महोत्सव का उद्देश्य भारत का देशभक्ति रंगों से रंगना है इस अभियान के तहत स्कूलों में, कार्यलयों में कार्यक्रम जैसे खेल, गीत, सांस्कृतिक कार्यक्रम, पोस्टर, बैनर के माध्यम देशभक्ति भावनाओं का प्रचारित करना है ।

आजादी का अमृत महोत्सव का अंतिम कार्यक्रम १५ अगस्त २०२३ को मनाया जाएगा । चूकी प्रधानमंत्री नरेंन्द्र मोदी का कहना है कि यह कार्यक्रम हर २५ साल के अंतराल में समाया जाएगा । आजादी की कहानी करीब से नहीं जान पाए क्योंकि आमतौर पर पुस्तकों में पढ़ने को मिलती है । उसे गहराई से जानने के लिए, देर से मिली आजादी को महसूस करने के लिए इस प्रकार से 'आझादी का अमृत महोत्सव' का आयोजन बहुत आवश्यक है । ताकि युवा पीढ़ी के दिलो दिमाग पर देशप्रेम की भावनाओं का संचार हो । अपने देश की स्थिति एवं तरक्की के बारे में अच्छे से जान सकते है। इनके लिए सांस्कृतिक कार्यक्रम सबसे अहम भूमिका निभाते हैं । यही कारण है कि इस अभियान में कार्यक्रमों की लंबी चौड़ी सूची है । आजादी का महोत्सव कोई नया नहीं है । इनकी शुरुआत सन १५ में क्रांति के रूप में हो चुकी थी । यह भारत का पहला स्वतंत्रता संग्राम था जो देश की आजादी के लिए लड़ा गया था । भारत के स्वतंत्रता सेनानियों ने अंग्रेजी को उखाड़ फेंकने के लिए किया प्रथम प्रयास था । इस बात प्र निम्न पंक्तीयाँ याद आ रही है।

रह जाए रक्त की बेला
जरा-सी अमृत उठा लेना ।
आजादी अब परवान चढ़ेगी
भाग्य से आंख मिला लेना।
बिकट संकट राह में कटक
तपिश से जुझना सीख जाना ।
देश का हाथ थाम कर तुम अब
माँ भारती का शीश गगन लहरा जाना ।
आजादी के इस अमृत महोत्सव पर.
आओ मिलकर करे हमसब संकल्प अब ।
नव-भारत के निर्माण को करना होगा
''देश-मंथन''
अमृत को खोज कर करना होगा आविष्कार अब।

❖❖❖

माँ-बाप

जिन्होंने सदा हमें अपना माना
हमारी गलतियों को सदा माफ करना जाना
जिनके कदमों में हैं सारा जमाना
माँ-बाप हैं वह अनमोल खजाना।
क्या सही क्या गलत उन्होंने जाना
हमारी मुस्कुराहट के लिए
छोड़ा खुद मुस्कुराना
जिनसे है है यह सारा जमाना
माँ-बाप हैं वह अनमोल खजाना।
रात-रात जागकर सोचा हमें सुलाना
पी- गए अपने आँसू और अपने गमों का पैमाना
हम सदा खुश रहे यह उन्होंने जाना
माँ- बाप है वह अनमोल खजाना।
उसके मुसिबतों का सामना
सदा सोचा हमें बचाना
जिन्होंने सिखाया जिंदगी की राह पर चलना
है यह मानता जमाना
मॉ-बाप है यह अनमोल खजाना।
जिंदगी में कभी उन्हें ना भुलाना
जिंदगी वही तो उनके कदमों में बिताना
सदा उन्हें देना खुशियो का नजराना
क्योंकि माँ -बाप है एक अनमोल खजाना।

- शुभम कुंभार
बी.ए.भाग १

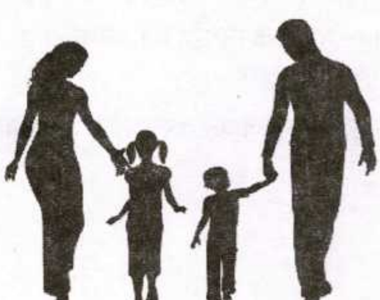

आखरी साँस तक...

हर फूल मुबारक हो आपको
हर बहार मुबारक हो आपको
शायद कल हम रहे या न रहे
हर नया साल मुबारक हो आपको।
सब कहते है अच्छे लोग भर कर
सितारे बन जाते हैं।
मगर हम कहते हैं
अच्छे सितारे टुटकर
आप जैसे दोस्त बन जाते हैं।
जिंदगी में हर किसी
का कोई दोस्त होता है।
मगर आप जैसा दोस्त मिले
वह खुशनसीब होता है।
क्या बताया आपको हम
कितने बुशनसीब हैं।
क्योंकि आप जैसा दोस्त
हमारे दिल के करीब है।
कहो उसी से जो ना कह किसी से
माँगा उसी से जो दे दे खुशी से
चाहो उसे जो तुम्हें मिले किस्मत से,
दोस्ती करो उसी से जो हमेशा निधारा हंसी से
चाँद की रोशनी से दिन तक
सूरज की दोस्ती दिन से रात तक
पर हमारी दोस्ती आखरी साँस तक।

- निहाल तांबोळी
बी.ए.भाग ३

वादा

जिंदगी के सफर में,
दिया है तूने सहारा।
दिल तो हमारा है,
लेकिन उसमें अशियाना है तुम्हारा ।।
जिंदगी के सफर में,
किया है तूने जो इशारा।
चलने लगा है जीवन हमारा,
इसमें लकदीर का है सहारा ।।
जिंदगी के सफर में,
किया है जो वादा।
है तेरा मजबूत इशारा,
लेकिन दुश्मन है जमाना ।।
जिंदगी के सफर में,
किया है जो वादा।
किया है मैने भी इरादा।
अटल है मेरा वादा,
प्यार हमारा अमर रहेगा सदा ।।

– कु.उषा जाधव
बी.ए.भाग २

शायरी

मत मांगना मेरी लम्बी उम्र की दुआ ख़ुदा से,
बस मेरी जिन्दगी का सफर तब तक का लिख
जब तक हम साथ है।

आँखों की चमक पलकों कि ज्ञान हो तुम,
चेहरे की हसी लबों कि मुस्कान हो तुम,
धड़कता है दिल बस तुम्हारे इन्तहा मे,
फिर कैसे जा कहूँ, मेरी जान ही तुम।

मेरे दिल की नाजुक धड़कनों को,
तुमने धड़कना सिखा दिया,
जबसे मिला है प्यार तेरा,
गम में भी मुस्कराना सिखा दिया।

तेरे खामोश होठों पर मोहब्बत गुनगुनाती है,
तू मेरी हैं,
मैं तेरा हुँ,
बस यही आवाज आती है।

– प्रसाद चव्हाण
बी.ए.भाग २

बेटियाँ

बेटी बनकर आयी हूँ माँ-बाप के जीवन में
बसेरा होगा कल मेरा किसी और के आंगन में,
क्या यह रात खुदा ने बनाई होगी
कहते हैं. आज नहीं तो कल तू परायी होगी
देकर जनम पाल-पोसकर जिसने हमें बड़ा किया
और वक्त आया तो उन्हीं हाथों ने हमें विदा किया
टूटकर बिखर जाती है हमारी जिंदगी वहीं
पर फिर भी उस बंधन में प्यार मिले जी तो नहीं
क्यों रिश्ता हमारा इतना अजीब होता है ?
क्या बस यही हम बेटियों का नसीब होता है?

– साहिल बनसोडे
बी.ए.भाग ३

प्यार

प्यार एक रेशम की डोर है
जो कभी टूटती नहीं ।
प्यार एक कली है
जो कभी मुरझाती नहीं ।
प्यार वो रिश्ता है
जो दिलों को जोड़ता है ।
जो माँ के दिल को अपने
बच्चों के लिए पिघलता है ।
प्यार एक राखी है,
जो भाई-बहन को एक धागे में बांधती है ।
प्यार एक कौदी जंग है
जो देश के सैनिकों को
अपने देश के लिए अपनी
कुर्बानी देने के लिए तैयार करती है ।

– ओंकार शिंदे
बी.ए.भाग २

बचपन

एक बचपन का जमाना था,
जिसमे खुशियों का खजाना था,
चाहत चाँद को पाने की थी,
पर दिल तितली का दिवाना था ।

खबर ना थी कुछ सुबह की,
जा हि शाम का ठिकाना था,
थक हार के आना स्कूल से,
खेलने भी जाना था ।

माँ कि कहानी थी,
परियोंका कसाबा था,
बारिशमें कागज की नाव थी,
और मौसम सुहाना था।

हर खेलमें साथी थे,
हर रिश्ता निभाना था,
गम की जुबान होती थी,
रोने कि वजह न थी,
न हँसने का बहाना था ।
क्यों हो गए हम इतने बड़े,
इससे अच्छा तो वो
बचपन का जमाना था.....

– कु.गौरी महापुरे
बी.ए.भाग १

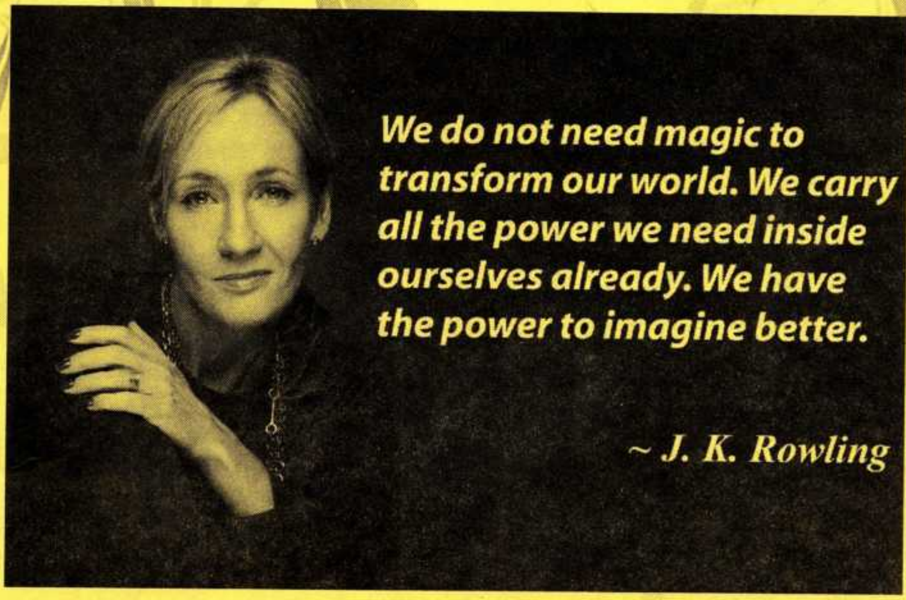

English Section

Prof. S. A. Uthale
Section Editor

INDEX

1. Life and Works of Swami Vivekananda	- Viraj Patil	B.com I	47
2. Friendship	- Chaitanya Suryawanshi	B.A.I	49
3. Freedom	- Digambar Channe	B.A.III	50
4. Oneness (Article)	- Sandip Mohite	B.A.III	51
5. Mother Earth (Article)	- Akash Jadhav	B.A.III	53
6. Mother Teresa	- Sanket Kanase	B.A.II	54
7. Women Empowerment	- Somanath Sagar	B.A.II	56
8. Wenners Versus Loosers	- Vaishnavi Bhingardeve	B.com.I	58

"Life and Wark of Swami Vivekananda"

- Viraj Dhanaji Patil
B. Com. I

We in modern Society often talks about our strengths and weaknesses but long ago in the 19th Century, baby born in a middle class Bengali Family of Kolkata reached a divine status in his life at an early age through his spiritual thoughts and simple living concepts. He said. "strength is life and weakness is Death: He also Said, "Arise, awake, and stop not till the goal is reached. Can we guess by now who the by is? Yes we are talking about Narendra Nath Datta who later went on to become Swami Vivekananda. the monk. A student who during his college days was fond of Music and sports like other young boys of his age completely transformed himself into a person of exceptional spiritual vision. His works "Modern Vedanta" and "Raj Yoga" are today acclaimed all over the world.

Life of Swami Vivekananda

Finally referred to as swamiji, Vivekananda was born as Narendranath Dutta in an aristo cratic. Bengali family in British-ruled India on 12th January 1863. His father Vishwanath Dutta was a renowned attorney at the Calcutta High Court. Narendranath Dutta regarded his mother Bhuvaneshwari Devi as a goddess and in his numerous books, He wrote that his mother was a "Divine spirit" For him.

Swami Vivekananda proudly upheld the greatness of Hinduism and taught the world its true essence of acceptance and tolerance. His Famous speech at chicago world Religion Congress in the year 1893 is remembered to date. "sisters and brothers of America"- the opening lines of the speech made the audience sit up and applaud with great zeal.

Swami Vivekananda : The inspiration to the Youth of India

He became rather still the inspiration of the youth and to pay homage to him his birthday on 12th January is celebrated as National Youth Day. We even today learn the true aim of scriptures and austerity from his works. Guru Bhakti ? How can we forget that to serve the poor downtrodden people of the society. he established the Ramkrishana Mission before the name of his Guru Sri Ramakrishna Paramhansa?

Vivekananda & western Philosophy were like two sides of the same coin. This happened when Ramakrishna proved to him that he can visualize God like the way he can see. Swamiji; this surprised him a lot as a person who had no traditional knowledge about Science, Awanked Swamiji was the spiritual Knowledge that was beyond all moral ethics and values. He realized we worship God for us but his Guru worshiped God for the sake of mankind.

*** Life and Work of Swami Vivekananda**

A man with in-depth knowledge of vedas, Upanishads: Bhagavad Gita and much more. Used to believe that serving mankind is to serve God and hence he was the person who can say "God gave me nothing I wanted but He gave me everything Indeed" Happiness to him was a smile on the face of the poor. He was inspired right from his childhood due to her mother's religious nature and father's rational mind who was a then Lawyer.

We all are aware of his knowledge and personality, but most of us are unware that Swamiji was a brilliant singer. He used to enchant devotional songs on his own to keep his mind at a peaceful stake, it is due to this ability he came across Ramakrishna Dev who happened to hear young, Narendra Nath sing a devotional song that impressed Paramhansa. He then invited Vivekananda to Dakshineshwar

from where the life of Swamiji changed Completely.

The childhood wish to visualize God in front became a reality to swamiji in the vicinity of Ramakrishna. Swamiji used to believe strongly that people are born to do good for the Nation with proper guidance. The worship of one God as an idol was reoonized by the Bramhma Samaj which made Swamiji surprised during his college days from where the curiosity to see God arose in one of his books, he expressed his gratitude to William Hastie, the then Principal of scottish, came to know about Rama Krishna.

*** Swami Vivekananda's Demise**

"You can lead if you win or else you will guide if lose"- these quotes are true even in the 21st centaury. It is swamiji who taught as the Spirit to fight till the last moment as the goal has to be reached. Non-duality and selfless love are the two vital lessons he taught until the end of his life. Swamiji breathed his last at Belux Math, West Bengal on the 4th of july 1802.

❖❖❖

Friendship

- Suryawanshi Chaitanya Siddhinath
B. A. I

"A Friend in need is friend indeed."

It is said that man is a social animal. Me can't live without society. He loves Society companions. It is said that.

"If you laugh & the world will laugh with you. But if you weep you will weep alone of Nobody will give company to you!"

But in true friendship the above mentioned thing is different. In your pleasure friends will be pleased & in your smalls that will be sad sorry. In your misery they will sympathies with you.

Friends is a loving partner of life. Friendship protects from bad things. In our life we want to gain a number of materialistic joys but true Friendship is more valuable than anything also. True friendship is that which gives pleasure of life. Life is a garden of true friendship is the flower in that garden. True friend shows us right path & gives guidance to us in problems or difficulties. True friend remains with us lifetime.

Friendship is the relation which gives shape to our feelings, expressions, thoughts nature & method of behavior. It is the relation which is based on faith, confidence, relict and trust. Friendship has no restriction of age, caste, religion, region, garden.

Life is a struggle and in that struggle friend encourage us give inspiration to fight. True friend gives motivation to face the problems is helps us to choose the right way. Life is journey, where good & faithful friends give company in difficulties as well as in happiness. True friends are like ocean in the desert because in the crowd of people they or create happiness in our life. Therefore do not deceive good s faithful friends.

"Friendship is a valuable gift
given to man by God"

So keep this gift safe. It is very default to live without friends. Without friends anyone feels alone. It is very different to leave the friends when we meet our friends. We are extremely happy but when we say good bye to friends, that will be very painful experience. True friend teaches us number of things. A

friend appreciates us, gives good advice, even becomes angry with us for the wrong deed. True friends is our good guide. I think make a few friends but they will create new description of friendship.

So "Friendship is a geat relation of life"

"Friendship is Onetime.
But true friendship is last
Survive Lifetime"

❖❖❖

Freedom From Fear is the true Freedom
I claim for you my motherland!
Freedom from the burden of the ages, bending your head.
breaking your back, blinding your eyes to the beckoning
call of the Future;
Freedom from the Shackles Of Slumber where with
your Fasten yourself in night's stillness,
mistrusting the star that speaks of truth's adventurous path
Freedom From the anarchy of destiny

Whole sails are weakly yielded to the blind uncertain winds
and the helm to a hand ever rigid and cold as death.
Freedom From the insult of dwelling in a puppet's world,
where movements are started through brainless wires,
repeated through mindless habits,
where figures wait with patience and obedience for the
master of show.
to be stirred into a mimicry of life

- Rabindranath Tagore

- Digambar Sunil Channe
B. A. III

Oneness

- Sandip Sambhaji Mohite
B. A. III

Oneness is of the need of people and the world today. Oneness in Family society, in nation and in the world. We are looking the day that we will finally one. There is a need of spiritual attachment to become one with God Sewa, Bhakti and Devotion made man great.

God is one, truth is religion. God is great, sadguru is greater who shows God and his greatness. God has made a beautiful planet, the earth for earth for human beings. animals, birds, insects and all creatures to live happily. He has made man much wonderful animal with brain and thought; but ignorance, beast, ego, greed, lust, vices, wickedness, crookedness, cunningness. invy, jealousy, hatred all are made him inhuman and lower.

*** What Oneness Means?**

All nations in the would, all people in the world are under one thought, good thought, love and peace to all. All men and women are inseparable parts of the creator, the God. All my pray him, praise his greatness, his virtues, qualities. We must be with our God. Human birth is much precious and tore opportunity to prove him the best. Oneness of body and soul oneness in family. In society, in village, in state, in nation and in the whole world. Love is the force which bind all people and nations together free from jealousy and hatred.

The Role of Master

We are looking the day that we will finally one we are confused for spiritual development but much busy for physical development. Upset failings are not needed. He let's me and all to bow my head and our heads. He last me to love and smiling on each other's fore. He wipes tears and sorrows, pains and wounds of all. He wants to make the earth

as heaven where man lives as man. He gives all greatness of saints and mighty souls. Saints free from greatness of saints and mighty souls. saints are free from caste and treed and creed religion and region.

One New, One Father and Selflessness.

The earth may be one nest with a lot of love and faith in each other. Man must have faith in man. Man can change into good if he drops his ego, evil, immoral, ilculture, vices, his karma, anger vanity in caste, creed, religion etc. He must have pity, sympathy, love and faith in all human beings. Man is living in vain pride and boast of wealth, power, beauty, estate and ego which are temporary and not permanent. There is a need of spiritual attachment to be become one with God and one with all. All the saints and sadguru in all times tried to preach human beings to pray to God, who is always great, kind and just. But littleness, emptiness. vainness in man never makes him a traveler towards perfection.

Need of Sewa, Bhakti And Devotion

Man must be served man, respect to man, help to man. To serve wretched, sorrowful, suffering, down trodden and neglected by people and society. Bhakti gives salutation of soul from tireless journey of lives after lives mean mukti to soul. Devotion for good of men and society of nation and the world.

In horrible Kaliyuga man is much suffered and confused by so man factors. He is totally turned and disturbed by new and new fashions temptations, physical developments, man forgets himself, his relatives and even his creator, who gives him a rare precious human birth, health, wealth, status and an opportunity to achieve mukti of soul. But he has no love no interest, no faith, no loyalty to the master of the world.

Need of faith And Prayer

No one believe one and be one. You realize yourself than you realize God. We are all are in safely world. I can shake the world, serve humanity, lab ours all for oneness on the earth, Nirankar is one and One is always around us. God is great Generator, operator and director to all of us. We must have firm faith devotion to be one with God prayer is much powerful factory of humanity. Great saints and sadguru always said that. I have faith in man that he can change, he can change, he can move and always tried to be a man. Man must try to become man at first.

❖❖❖

Mother Earth

- Akash Sambhaji Jadhav
B. A. III

Our earth is gasping for breath.
tress are dying
The rivers are running deadly.
Tons of gut and nuclear dumps
save out once beautiful earth.

Earth is the only plant that has shown sing of life is we know who is very greedy on the earth? only man is very greedy started with his birth and that greed started should. 1) Lithosphere 2) Biosphere 3) Atmosphere 4) Hydrosphere Biosphere important role in whole system of environment. Environment is very important content of the earth.

Man is on is an integral part of the biosphere. He has brought spectacular break through in the field of science and technology in the hope that they would bring him unmixed blessing by out mobile, electrical, appliances. super sonic, aircrafts, medicines, chemicals tec. the other hand the science and technological gifts have also given a serious problem to face the problem pollution a serious ecological imbalance in the life of support systems.

In the future, animals birds and other living things can't live or we will not see on the earth because of pollution. If environment in order to meet his increased demands man over exploits environment and ultimatal cruets problems for himself.

Same of the factors that proved detrimental to environment are.

1. Uncontrolled rapid growth of population
2. Growing consumerism and materialism
3. Rapid industrialization.
4. Development in technology.
5. Reroute utilization and economic disparities.
6. Generation of wastes.
7. increasing pollution.

These factors have all together contributed towards environmental. degradation further, these factors being interdependent cannot be isolated. This has made the problem more complex Pollution.

Just you think about next thing you can't live without air water and food. So please take care of earth. All is in your hand. If you want to save. you can our earth. other ways. if you spoil and degradation of our earth, you will do it.

Mother Teresa

- *Sanket Vijay Kanse*
B. A. II

"God is love and He loves you. I
Love others as He loves you. Han
La God bless you!"

The above line remind us the peaceful and loving nature. of frail women dressed in a white sari with a blue border and holding a baby in her arms. This apparel discover the loving nature of Mother.

Mother Teresa the ocean of love and Peace, served poor and downtrodden. She helped helpless people. She has said in her biography "If there is need to help even on moon. I will go there;

She inspired many people in the world to take another look at charity. Even after her death she remains a source of light like the sun and reminds us how a man can become great. Mother Teresa knew that her charity was only a small drop in the ocean of necessity. But she will be lived in the philosophy of making an ocean by accumulating small drops of water.

Mother Teresa who became Mother of down-trodden and chose : India as her felid of work, was foreigner by birth. She was born at seovia, a Yugoslavian village in 1910. She was Albanian by creed. Her real name was Agance Gankshan Bashian. She completed her education in the Institute of libratory Nuns. From student hood; she had sympathy for sad and helpless people. After having completed her education she accepted service as a teachers in the same institute. When she found in a such a disciplined & sophisticated atmosphere there was no scope per her service, she sent a letter to pope of Rome requesting him to make her free to serve society.

She said. "The fruit of love is service the fruit of service is peace." she chose India at her area of serville because India needed such a service became for down trodden. So she came it India in 1928, at the age of 18 she started to work for orphans and sufferings people in kolkata, she found a man is lying roadside nearly on deathbed. She took him along with her and saved him. It resulted in establish-ment of Institution, 'Nirmal Hridaya" where the people who suffer from starvation and loneliness are

served. She established 'Shantinngar' an institution to serve lepers an Atanol in West Bengal. Here she offered love to there. People awarding to has leprosy of soul is much painful and worse than the leprosy spread in the shims of educates mother thought that the love was the great panacea for such people.

In 1950 she established one institution named Mission of Charities; It has been working all over the world with fire hundred branches for sick, poor, down-trodden, lepers and people isolated & living dandy life.

When she realized that starvation was the main problem in the slums she planned to offer them healthy for In the war period of Pakistan and Bangladesh, thousands of women became pray to the list of soldiers, mother Teresa did her work to nurse these victims, educated them and made them free in life here she advices.

"We do not great things,
Only small things with great love."

The government of India noticed her work and confessed on her many awards life. Padmashri Rajiv Gandhi Sadbhavana Award and the highest title of India "Bharat Ratna" She also had been given Honorable Citizenship from many nations. She also had been hundred with many International titles. Queen Elizabeth conferred an her the title 'Order of Merit." She also had god Raman Magassesa Award in 1962 and "Nobel Prize' for peace in 1979. Even after having these titles Mother felt happy in her work.

Mother Teresa become god by her service to destitutes, helpless and down. The saying "she came, she saw and she conquered" really benefits her. Despite all the importing ends she served poor and needy people.

Such an Idol of service no more with us. She died on 5th September 1997, Leaving behind the ideals of Bhagwadgita practiced throughout her life.

Women Empowerment

- Somnath Mohan Sagar
B. A. II

"Social science affirms that of women in the society marks the of civilization"

In our country we are facing many problems and struggling to find out their solutions. We are certain about women's empowerment, Women's liberation but still we confused about final goals our way of struggle is still misty place of women which pace do we want to get? As equal as men or above them? Want do we mean by Women's liberation? It is a question of uncertainty. Does it mean to make Woman free and to is late Key from the whole society? Women are often ready to fight against extern! but when its comes to their children their has band & they become weak so the question is What is our aim ? What is our way we are certainly improving but many questions are still unanswered.

21st century is declared as Women empowerment century and it is the step toward this direction. All of us are hopeful and happy. This will to solve the problem externally but some are also doubtful about it. This is made issue only to sensationalist to create vote bank politics but this proved a favors for us.

In the vedic period women were given a lot of importance for their knowledge and wisdom women like Malreye, Gargi are well known and respected all over world well known and respected all over world, well this is our beautiful part but the present is different. In middle period women stayed in the houses and used to do household work.

We in city feel proud and heard about women's success & striking accomplishment their fighting spirit But it is not complete truth we read in the newspapers watch T. V. News an about innocent girls like Rinki Khanna. Amruta who were the prey of injustice. We read news about deaths, murders, cruel killing Burning of innocent girls, rape cases and news makes to think about incidents known. Unknown published - unpublished what we have done for them? unanswered what we have done for them? unanswered the woman empowerment is answer to it some extent making of women mentally

socially economically strong so today we get 35% reservation in elections. This elected women are only the puppets on this stage who are controlled by their husbands at backstage some areas of reservation.

Reservation proved the means of improvement and progress. The New illegal practice in this field has diminished to some expert. Then the worst case cannot be neglected. Where the women candidates their made rivals.

In some films women are shown snapping their lives. women in society may not take such modern way as shown in films but as idea of freedom fighting injustice is taking hope in their minds There was only one term that applied to them i.e. helpless are we really weak? no but much capable. The thing we need is to determine to fight against injustice these thoughts awakened to think and to act over it to live not as mere helpless woman but much more capable citizen of our country we really certainly improving Marathi film Aga Bai Arechye explains what happen in Woman's mind what are her problems Woman problems thoughts her in our society seen by every events she wants her rights freedom and this is the first step. But still we have miles to go for the strength for emancipation for freedom for quality for ability and for equal or even more status women must try to stand on their own feet to take part in decision making to support.

Other women their good plans and ideas, Women must be broad in their view of society of their mothers, sisters, friends by sacrifice their envy, jealousy, hatred selfishness, crookedness greed gloom, self-centeredness and society. They must accept challenges and try to change them into an opportunities. In the real sense women are not only mother, sisters, wives, beloved and dolls in the hands of male domination of victims of social cultural moral and religious. Roles and laws hat they are much strong and stable pillars of home of society of nation of all development as our prime duty of humanity and moral laws an ideals woman means educated cultured, virtuous, moral, adventure progressive and who has vision of life today.

❖❖❖

WENNERS VERSUS LOOSERS......

1) **The winner is always part of the answer**
The looser is always part of problem
2) **The winner always has a progress.**
The looser always has an excuse
3) **The winner sees and answer for every problem.**
The looser sees a problem for every answer
4) **The winner Says. "It may be difficult, but it is possible".**
The looser say, "It may no possible but is too difficult."
5) **When a winner makes a mistake he says. 'I was wrong"**
When a looser makes a mistake he says. "It wan't my favorite"
6) **Winner say "I must do something"**
Loosesr Says Something must be done
7) **Winner see the gain**
Looses see the pain
8) **Winner are like a thermostat**
Looser are like thermometer
9) **Winners choose what the say**
Looser say what they choose
10) **Winners use hard arguments.**
Looser use soft arguments,
11) **but soft words**
but hard wards
12) **Winner make it happen.**
Looser let is happen.

- Vaishnavi Baban Bhingardeve
B.Com.I

रेखाचित्रे

संकेत कणसे बी.ए.२

रुपाली पवार बी.ए.३

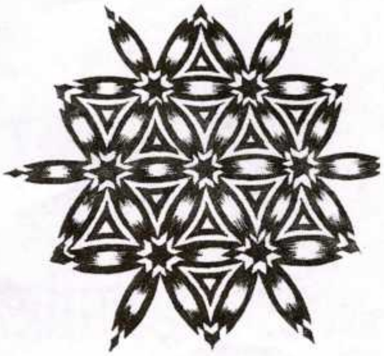

स्नेहल शिंदे बी.ए.२

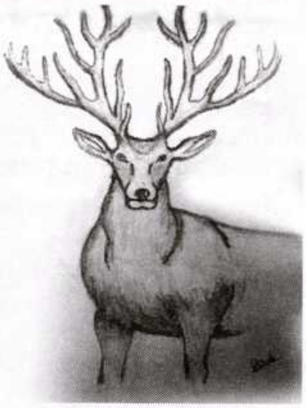

ऋषिकेश गायकवाड बी.ए.१

संतोष कुंभार बी.ए.२

ऋषिकेश गायकवाड बी.ए.१

महाविद्यालय - वृत्तपत्रीय दृष्टिक्षेप

बुधवार २० एप्रिल २०२२ — दैनिक बंधुता

यश, अपयश व संघर्ष हे जीवनाचे घटक-मुख्य कार्यकारी अधिकारी मा. कौस्तुभ गावडे

दै. जनप्रवास.... दि. 10-6-2022

कडेपूर येथे आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेजमध्ये शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांच्या १०४ व्या जयंतीनिमित्त कार्यक्रमाप्रसंगी प्राचार्य बापूराव पवारसमवेत मान्यवर शिक्षक-शिक्षिका.

शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी ज्ञान-विज्ञाना बरोबरच सुसंस्काराला महत्त्व दिले : प्राचार्य बापूराव पवार

जनप्रवास । प्रतिनिधी

दै. जनप्रवास.... दि. 27-3-2022

महात्मा गांधींजीनी श्रमाला प्रतिष्ठा प्राप्त करून दिली

प्रा. अभय जायभाये

दै. जनप्रवास.... दि. 20-4-2022

अपयशानंतर नेहमी प्रयत्नशील असले पाहिजे : कौस्तुभ गावडे

दैनिक ललकार दि.11-8-2021

शिक्षण महर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे स्मृती दिन

दै. लेखणी सम्राट.... दि. 21-1-2022

स्वामी विवेकानंद व शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे विचार प्रेरणादायी:प्रा. बापूराव पवार

कडेगाव:लेखणी सम्राट

स्वामी विवेकानंदांनी ज्ञानाला विज्ञानाची जोड देऊन मानवी समाधानाचे मुल्ये सांगितली तर शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांनी मानवी जीवनामध्ये ज्ञान आणि विज्ञाना बरोबर सुसंस्कार किती महत्वाचे आहेत हे सांगितले त्यामुळे स्वामी विवेकानंद व शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे यांचे विचार विद्यार्थ्यांसाठी प्रेरणादायी आहेत. असे प्रतिपादन प्रा. बापूराव

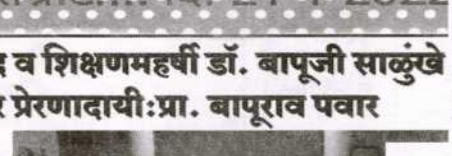

श्री. स्वामी विवेकानंद सप्ताह समारोपाप्रसंगी प्रा. बापूराव पवार व ...

दैनिक माणदेश एक्सप्रेस — माणदेशी बुलंद आवाज... — बुधवार दि. ५ एप्रिल २०२२

पाया भक्कम करण्यासाठी श्रमसंस्कार शिबिर महत्त्वाचे : नाईकवाडी

दै. ललकार..... दि. 15-3-2022

कॉलेज जीवनातील आठवण म्हणजे मर्मबंधातील ठेव

उपाध्यक्ष लालासाहेब यादव

दैनिक माणदेश एक्सप्रेस — माणदेशी बुलंद आवाज... — गुरुवार दि. १२ मे २०२२

महिलांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करणे हा महिला बचत गटांचा उद्देश व्हावा : प्रा.डॉ.श्रुती जोशी

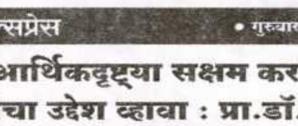

महाविद्यालयातील भित्तीपत्रिका

मराठी विभागामार्फत 'नारीरत्न पुरस्कार २०२०' या विषयांवरील भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार

हिंदी विभागाच्या भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्रा.मच्छिंद्र कुंभार, प्र.प्राचार्य श्री.बापूराव पवार व प्रा.सौ.ए.ए.हावळे

इंग्रजी विभागामार्फत "William Shakespeare's Birth Anniversary" या निमित्तच्या भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्रा.डॉ.अर्जुन वाघ

कॉमर्स विभागामार्फत "Remedies in Disaster" या विषयावरील भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्र.प्राचार्य बापूराव पवार

भूगोलशास्त्र विभागामार्फत 'हवामान बदल' या विषयावरील भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्रा.डॉ.अर्जुन वाघ

अर्थशास्त्र विभागामार्फत 'अर्थसंकल्प २०२२' या विषयावरील भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना उपाध्यक्ष मा.लालासाहेब यादव

इतिहास विभागामार्फत 'राजर्षी छ.शाहू महाराज कार्य' या विषयांवरील भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना मा. सदानंद माळी

क्रीडा विभागामार्फत 'भारतीय ऑलंम्पिकवीर' या भित्तीपत्रिकेचे उद्घाटन करताना मुख्य कार्यकारी अधिकारी मा.कौस्तुभ गावडे

राष्ट्रीय सेवा योजना शिबीर

मौजे कोतवडे येथे उद्घाटन प्रसंगी मा.सरपंच श्री.संदिप यादव व महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बापूराव पवार व प्रा.संगीता पाटील

'भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृतमहोत्सव' या विषयावर बोलताना वक्ते प्रा.संतोष काळे व इतर

महिला बचत गट सक्षमीकरण या विषयावर बोलताना वक्ते प्रा. डॉ. जयदिप दिक्षित

भारतीय अर्थसंकल्प २०२२ या विषयावरील गटचर्चा प्रसंगी प्राध्यापक डी.ए.होनमाने व प्रा.दिलीप पवार

मतदार जागृती रॅली शुभारंभ प्रसंगी मा.सरपंच संदिप यादव प्र.प्राचार्य बापूराव पवार व इतर

राष्ट्रीय सेवा योजना आयोजित रक्तदान शिबीरात रक्तदान करताना ग्रामस्थ सोबत प्राध्यापक वृंद

मौजे कोतवडे येथे सार्वजनिक पाण्याची विहीर स्वच्छता प्रसंगी प्रा. संगिता पाटील, प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर व इतर

शिबीर समारोप प्रसंगी अहवाल वाचन करताना प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर व इतर मान्यवर

महाविद्यालयातील कार्यशाळा

क्रीडा विभाग कार्यशाळेच्या उद्‌घाटनप्रसंगी संस्थेचे **CEO** मा.श्री.कौस्तुभ गावडे, प्र.प्राचार्य श्री.बी.बी.पवार, प्रा.डी.ए.पवार

क्रीडा विभाग कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा.मनिषा शिंदे प्रा. शीला मोहिते, प्रा. अनिता व्हटकर

क्रीडा विभाग कार्यशाळेत बोलताना वक्ते मा.डॉ.महेंद्र भोसले, प्रा.मनिषा शिंदे आणि मा.श्री.कौस्तुभ गावडे साहेब व इतर

समाजशास्त्र विभागाच्या कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना प्रो.डॉ.शैलाजा माने, मा.लालासाहेब यादव व इतर

समाजशास्त्र विभागाच्या कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना डॉ. स्वाती सरोदे, प्रा.डॉ.पाडळकर, प्रा.संगीता पाटील

महिला बचत गट सक्षमीकरण कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा.डॉ. श्रुती जोशी, प्र.प्रा.बी.बी.पवार व इतर मान्यवर

महिला बचत गट सक्षमीकरण कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा.सौ. तृप्ती पुरेकर व इतर मान्यवर

महिला बचत गट सक्षमीकरण कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा.सौ. अनुजा खुरंदळ व इतर मान्यवर

कलाविष्कार

ऋषिकेश गायकवाड, बी.ए.१

अमृता हत्तीकर, बी.ए.२

महेश कदम बी.ए.१

अक्षय फुके, बी.ए.२

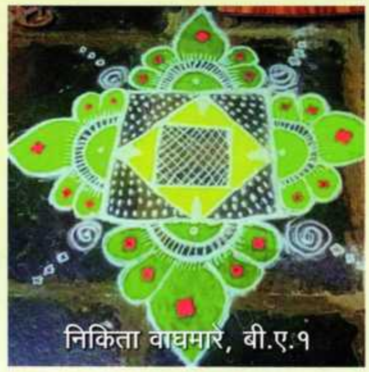
निकिता वाघमारे, बी.ए.१

संतोष कुंभार, बी.ए.२

श्रीधर साठे, बी.कॉम.२

आकाश जाधव, बी.ए.२

शुभम कुंभार, बी.ए.१

रुपाली पवार, बी.ए.३

सौरभ जाधव बी.ए.२

अहवाल विभाग

संस्कारशील, ज्ञानसंवर्धक, संशोधक व
आदर्शाची जोपासना करणारे शिक्षक
निर्माण झाले पाहिजेत.

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

अहवाल विभाग २०२१-२०२२

जिमखाना विभाग अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२१–२२ या वर्षामध्ये क्रीडा विभाग कडून वेगवेगळ्या स्पर्धा व उपक्रम राबविले. महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी उस्फूर्तपणे यामध्ये सहभाग नोंदविला. शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत झालेल्या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालय मधील विद्यार्थ्यांनी ग्रीको रोमन, कुस्ती, जुदो व खो–खो या खेळ स्पर्धेमध्ये सहभाग नोंदविला होता या स्पर्धेमध्ये–

१. दि. ०४/१२/२०२१ रोजी सांगली येथे पार पडलेल्या झोनल स्तरावरील ग्रीको रोमन कुस्ती स्पर्धेमध्ये अनुकम्र,
   १) करण जाधव (बी.ए.भाग१)–तृतीय क्रमांक
   २) शुभम पवार (बी.ए.भाग १)–तृतीय क्रमांक
   इंटर झोनल स्पर्धेसाठी निवड –
२. दि.११/१२/२०२१ रोजी इंचलकरंजी येथे पार पडलेल्या इंटर झोनल स्तरावरील ग्रीको रोमन कुस्ती स्पर्धेमध्ये शुभम पवार, बी.ए.भाग १ याने द्वितीय क्रमांक प्राप्त केला.
३. दि.१३/१२/२०२१ रोजी शिवाजी विद्यापीठ येथे पार पडलेल्या इंटर झोनल स्तरावरील जुदो स्पर्धेमध्ये वसिम ईनामदार बी.ए.भाग १ याने तृतीय क्रमांक प्राप्त केला.
४. दि. ३१/१२/२०२१ रोजी रामानंदनगर येथे पार पडलेल्या झोनल स्तरावरील खो–खो स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयातील संघ सहभागी झाला होता.
५. दि. १९/०४/२०२२ रोजी शिवाजी विद्यापीठ अग्रणी महाविद्यालय अंतर्गत ''क्रीडा कार्यमानावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रात्रीय घटक'' या विषयावरती एक दिवशीय कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. या कार्यक्रमाचे उद्घाटक म्हणून मो. कौस्तुभजी गावडे साहेब (मुख्य कार्यकारी अधिकारी, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर) हे उपस्थित होते, तसेच व्याख्याते म्हणून डॉ. महेंद्र भोसले व प्रा. मनीषा शिंदे या होत्या.
६. दि.१९/०४/२०२२ रोजी 'भारतीय ऑलिम्पिक स्टार २०२० टोकियो या विषयक भित्तीपत्रीकेचे आयोजन करण्यात आले होते, या भित्तीपत्रीकेचे उद्घाटन मा. कौस्तुभजी गावडे साहेब (मुख्य कार्यकारी अधिकारी, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर) यांच्या हस्ते करण्यात आले होते.
७. दि. २९/०४/२००० रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन अंतर्गत ''आरोग्यदायी जीवनासाठी प्राणायामाचे महत्व'', या विषयावरती व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते, यासाठी व्याख्यात्या म्हणून प्रा. आशा विनोद सावंत (आर्टस् अँण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर) या उपस्थित होत्या.
८. दि.१३ व १४ मे रोजी वार्षिक क्रीडा महोत्सव आयोजित करण्यात आला होता, यामध्ये १०० मी.धावणे, २०० मी. धावणे, गोळाफेक, थाळीफेक, लांबउडी, कबड्डी, खो–खो, व्हॉलीबॉल या खेळांच्या स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते.
९. दि. २१/०५/२०२२ रोजी 'सूर्यनमस्कार या योगाची माहिती' या विषयक भित्तीपत्तीकेचे आयोजन करण्यात आले होते. या भित्तीपत्रीकेचे उद्घाटन प्रा. भगवान खोत (न्यू इंग्लिश स्कूल व ज्युनिअर कॉलेज, कडेपूर) यांच्या हस्ते करण्यात आले होते.

१०. दि. २९/०४/२000 रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन अंतर्गत ''आनंददायी जीवनासाठी सूर्यनमस्कार एक मुलमंत्र'', या विषयावरती व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. यासाठी व्याख्याता म्हणून प्रा. शीला मोहिते (श्रीमती बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय कडेगाव) या उपस्थित होत्या.

११. दि. ०२/०६/२०२२ रोजी वार्षिक पारितोषिक वितरण सोहळा आयोजित करण्यात आला या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे मा.प्रा.आर.बी. पाटील (सुप्रसिद्ध कथाकथनकार) तसेच अध्यक्ष म्हणून मा. डॉ. महेश गायकवाड (सदस्य, व्यवस्थापन मंडळ, श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्था, कोल्हापूर) हे उपस्थित होते.

१२. दि. २९/०६/२०२२ रोजी ''आंतरराष्ट्रीय योग दिन'' साजरा करण्यात आला प्रा.अनिता व्हटकर यांनी योगाचे महत्त्व सांगितले व प्रात्यक्षिक करून दाखविले तसेच प्रा. आशा सावंत यांनी प्राणायमाचे महत्त्व सांगून प्रात्यक्षिक करून दाखवली.

या सर्व आयोजनासाठी महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य, शिक्षक, शिक्षकेत्तर स्टाफ व विद्यार्थी यांचे सहकार्य लाभले.

– प्रा.ए.एम.व्हटकर
विभागप्रमुख

राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग

विशेष श्रमसंस्कार शिबिर अहवाल : २०२१–२२

आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने सात दिवसीय निवासी विशेष श्रमसंस्कार शिबिर मौजे–कोतवडे येथे गुरुवार दि. २४/३/२०२२ ते बुधवार दि. ३०/३/२०१२ या कालावधीत 'आजादी का अमृत महोत्सव' या मुख्य थीम वरती संपन्न झाले.

या शिबिराचे उद्घाटन गुरुवार,दि. २४/३/२०२२ रोजी मौजे–कोतवडे गावचे प्रथम नागरिक मा. सरपंच श्री.संदिप (संभाजी) पोपट यादव यांच्या शुभहस्ते झाले. या उद्घाटन समारंभाच्या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य मा.बापूराव पवार लाभले तर या कार्यक्रम प्रसंगी मान्यवरांचे स्वागत राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या कार्यक्रम अधिकारी श्रीमती संगीता पाटील व डॉ.राजेंद्र महानवर यांनी केले तसेच या कार्यक्रमासाठी उपसरपंच, ग्रामपंचायतीचे सर्व सदस्य, स.से.सह.सो.चेअरमन व सदस्य, ग्रामस्थ, महाविद्यालयातील प्राध्यापक, राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक–स्वयंसेविका मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

या विशेष श्रमसंस्कार शिबिरात एकूण ८७ स्वयंसेवक–स्वयंसेविका सहभागी झाले होते. हे सर्व स्वयंसेवक शिबिराच्या सात दिवसाच्या कालावधीत मौजे–कोतवडे येथे मुक्कामी होते. महत्वाचे म्हणजे शिबिर कालावधीत दररोज सकाळी ८:३० ते १२:३० वेळेत श्रमदान घेण्यात येत होते. या श्रमदानामध्ये ग्रामस्वच्छता, स्मशानभूमी परिसर, जोतिबा मंदिर परिसर, इतर मंदिरे परिसर, साठेनगर परिसर, नाईक वस्ती परिसर, ग्रामपंचायत परिसर, कोतमाई मंदिर, खंडोबा मंदिर, कोतवडे गावातील गटारे आदि ठिकाणची स्वच्छता करण्यात आली.

ग्रामपंचायत कोतवडे यांनी केलेल्या नियोजना–प्रमाणे कोतवडे येथील पिण्याच्या पाण्याच्या दोन विहिरींची संपूर्ण स्वच्छता राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयंसेवकांनी शिबिर कालावधीत केली. त्यासाठी कार्यक्रम अधिकारी श्रीमती संगिता पाटील व प्रा.सुरज डूरे–पाटील, प्रा. कुमार इंगळे, डॉ. अरुणा कांबळे, डॉ. राजेंद्र महानवर आणि मा. सरपंच यांनी विशेष पुढाकार व परिश्रम घेतले. वरीलप्रमाणे राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या शिबिरार्थिंनी केलेल्या कामाचे शासकीय मूल्य सुमारे दीड लाखापर्यंत होऊ शकते.

शिबिर कालावधीत श्रमदानाबरोबरच गावातून जनजागृतीसाठी मशाल फेरी काढण्यास आली होती. या वेळी गावातील ग्रामस्थ व राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. शिबिर कालावधीत मंगळवार, दि.२९/३/२०२२ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या स्वयसेवक-स्वयंसेविका मार्फत मा.सरपंच श्री संदिप (संभाजी) पोपट यादव, मा.डॉ नितीन शिंदे (अंधश्रद्धा निर्मूलन पत्रिका संपादक) यांच्या उपस्थितीत कोतवडे गावातून 'एड्स जनजागृती रॅली काढण्यात आली होती.

शिबिर कालावधीत विद्यार्थांच्या बौद्धिक विकासासाठी व ग्रामस्थांच्या प्रबोधनासाठी दररोज सायंकाळी ५.०० ते ७.०० या वेळेत व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते. शुक्रवार दि.२५/०३/२०२२ रोजी मा.प्रा.डॉ.अरुणा कांबळे (कडेपूर) यांचे''भारतीय स्वातंत्र्य आणि महिला सबलीकरण'' या विषयावर व्याख्यान झाले. शनिवार दि २६/०३/२०२२ रोजी मा.प्रा.संतोष काळे यांचे ''भारतीय स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव''या विषयावरती व्याख्यान झाले. तसेच रविवार, दि. २७/०३/२०२२ रोजी मा.प्रा.डॉ. जयदीप दिक्षित (विटा) यांचे 'महिला बचतगट सक्षमीकरण' या विषयावरती व्याख्यान आयोजित केले होते. सोमवार, दि. २८/०३/२०२२ रोजी मा.ह.भ.प.अभिजित महाडिक महाराज (उपळे-मायणी) यांचे''क्रांतिकारकांच्या शौर्यगाथा'' या विषयावर व्याख्यान झाले. मंगळवार दि.२३/१/२०२२ रोजी मा.प्रा. डॉ. नितीन शिंदे यांनी ''अंधश्रद्धा निर्मूलन'' विषयावरती अनमोल असे मार्गदर्शन केले. अशाप्रकारे ग्रामस्थ व राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक व स्वयंसेविकांसाठी विविध विषयावरती अभ्यासपूर्ण व्याख्यानांचे आयोजन करण्यात आले होते .

याशिवाय रविवार दि २७/३/२०२२ व सोमवार, दि. २८/०३/२०२२ रोजी सकाळी १०.०० वा ते १.०० या वेळेत अनुक्रमे रक्तदान शिबिराचे व आरोग्य तपासणी शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. रक्तदान शिबिरात २१ रक्तदात्यांनी रक्तदान केले. तसेच आरोग्य तपासणी शिबिरात ५२ स्त्री-पुरुष यांची आरोग्य तपासणी करण्यात आली.

या श्रमसंस्कार शिबिर काळात मा. प्रा.अभय जायभाये (राष्ट्रीय सेवा योजना कक्ष-संचालक, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर). मा.प्रकाश यादव,मा. श्री.एल.जी.यादव, श्री.आत्माराम नलवडे, मा. श्री.पी. एस.भोपळे (पोलीस निरीक्षक, कडेगांव), मा.सौ. प्रियांका वेताळ (पोलिस कॉन्स्टेबल), श्री. वसंत भुजाबा जाधव आदि मान्यवरांनी भेट देऊन मार्गदर्शन केले.

मा. प्रा.डी.ए. पवार, प्रा.डी.ए.होनमाने, प्रा.सौ. ए.ए.हावळे,प्रा.श्रीमती एस.बी.इंगवले, प्रा.डॉ.जयदीप दिक्षित, प्रा.डॉ.विजया पवार, प्रा. सुरज डूरे-पाटील, प्रा.कुमार इंगळे, प्रा.डॉ.सूरज कचरे यांनी विविध विषयावर आयोजित केलेल्या गट चर्चेस उपस्थित राहून बहुमोल मार्गदर्शन केले.

या सात दिवसीय निवासी विशेष श्रमसंस्कार शिबिराचा समारोप समारंभ बुधवार, दि. ३०/३/२०२२ रोजी मा. श्री. अनिस नायकवडी (गटशिक्षण अधिकारी, पंचायत समिती, कडेगांव) मा.श्री. पी. एस. भोपळे (पोलीस निरीक्षक पोलीस स्टेशन कडेगाव) या प्रमुख पाहुण्यांच्या उपस्थितीत व मा.सरपंच,संदिप (संभाजी) पोपट यादव यांच्या अध्यक्षतेखाली तसेच मा. उपसरपंच, प्रदीप भानुदास साळुंखे, मा.श्री भालचंद्र बाजीराव कदम (सेक्रेटरी), मा. श्री. प्रकाश माने (ग्रामसेवक) यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला. या समारोप समारंभ प्रसंगी प्रा.डॉ.राजेंद्र महानवर यांनी प्रास्ताविक व अहवाल वाचन केले. पाहुण्याचा परिचय प्रा.श्रीमती संगीता पाटील यांनी केला. शिबिरार्थी विद्यार्थी मुकुंदराव जाधव, संकेत कणसे, शुभम कुंभार, तेजस करांडे व मानसी करकटे यांनी आपली

मनोगते व्यक्त केली. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा.कुमार इंगळे यांनी केले तर आभार प्रा. सुरज डुरे-पाटील यांनी मानले. या समारोप समारंभासाठी ग्रामपंचायत सदस्य, सोसायटी सदस्य, ग्रामस्थ आणि राष्ट्रीय सेवा योजनेचे स्वयंसेवक-स्वयंसेविका मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

हे विशेष श्रमसंस्कार शिबिर यशस्वी करण्यासाठी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम आधिकारी प्रा.श्रीमती संगीता पाटील, प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर तसेच एन.एस.एस. सदस्य श्री.आर.डी.पवार सर, प्रा.सुरज डूरे-पाटील, प्रा.कुमार इंगळे, प्रा.डॉ.अरुणा कांबळे, श्री.आर.डी.पवार सर, श्री.साहेबराव लोखंडे, कुंभार मॅडम, श्री.सचिन माने, श्री. किरण भोंगळे, महेश तुरेवाले यांनी विशेष परिश्रम घेतले तसेच मा.प्र.प्राचार्य बापूराव पवार, IQAC समन्वयक प्रा. दिलीप पवार, प्रा.डी.ए. होनमाने, प्रा.सौ.ए.ए. हावळे, मा.श्रीमती.एस.बी. इंगवले तसेच महाविद्यालयातील इतर सर्व प्राध्यापक वृंद व प्रशासकीय कर्मचारी आणि विद्यावी-विद्यार्थीनींचे सहकार्य लाभले.

- डॉ.आर.पी महानवर
कार्यक्रम अधिकारी

राष्ट्रीय सेवा योजना नियमित कार्यक्रम अहवाल

सन २०२१-२०२२ मध्ये महाविद्यालयाच्या एन.एस.एस. विभागामार्फत खालील विविध कार्यक्रम घेण्यात आले.

१. महाविद्यालय परिसर स्वच्छता.
२. आंतरराष्ट्रीय योग दिन.
३. स्मशानभूमी परिसर स्वच्छता - कडेपुर.
४. वृक्षारोपनासाठी खड्डे खुदाई
५. स्वातंत्र्य दिन
६. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची जयंती
७. युवा स्वास्थ्य मिशन लसीकरण अभियान
८. माझी वसुंधरा दिन
९. प्रजासत्ताक दिन
१०. राष्ट्रीय सेवा योजना दिन
११. जागतिक महिला दिन
१२. महिला मुक्ती दिन व बालिका दिन
१३. राष्ट्रीय मतदार दिन व मतदार शपथ
१४. युवकदिन
१५. हुतात्मा दिन
१६. स्वच्छ भारत अभियानांतर्गत कॉलेज स्वच्छता
१७. स्वामी विवेकानंद जयंती व ज्ञान शिदोरी दिन
१८. वन्यजीव रक्षण सप्ताह

याशिवाय महापुरुषांच्या जयंत्या साजऱ्या करण्यात आल्या तसेच विद्यापीठीय विविध शिबिरामध्ये काही स्वयंसेवक सहभाग झाले होते. अशा रितीने महाविद्यालयात अनेक उपक्रम एन.एस.एस. विभागामार्फत राबवून मुलांमध्ये श्रमाची आवड निर्माण केली. हे उपक्रम राबवण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य व प्राध्यापक तसेच शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांचे सहकार्य लाभले.

- प्रा.एस्.वाय.पाटील
कार्यक्रम अधिकारी

सांस्कृतिक विभाग अहवाल

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेच्या आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेजमधील सांस्कृतिक विभागामार्फत शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांच्या वतीने आयोजित जिल्हास्तरीय युवा महोत्सवामध्ये महाविद्यालयाने 'मूकनाट्य' या सांघिक कलाप्रकारात सहभाग घेतला.

'विवेकानंद जयंती सप्ताह २०२२' मध्ये निबंध आणि चित्रकला स्पर्धा महाविद्यालयीन गटांमध्ये घेण्यात आल्या तर, गुरुदेव कार्यकर्ते गटांमध्ये वक्तृत्व आणि निबंध स्पर्धा घेण्यात आल्या.याशिवाय

विवेकानंद जयंती सप्ताहामध्ये संस्थेचे कार्याध्यक्ष माननीय अभयकुमारजी साळुंखे यांच्या वाढदिवशी म्हणजेच १७ जाने. २०२२ रोजी ज्ञानशिदोरी दिनानिमित्त महाविद्या-लयातील सर्व प्राध्यापक वृंद यांनी स्पर्धा परीक्षा, व्यक्तिमत्व विकास, महापुरुषांची चरित्रे, कथा-कादंबरी, विवेकानंदांचे विचार यासारख्या विविध विषयावरील पुस्तके भेट दिली. ही पुस्तके वाचनाची आवड असणाऱ्या गरीब, गरजू व होतकरू विद्यार्थ्यांना मोफत वाटण्यात आली.

सांस्कृतिक विभागामार्फत वर्षभर विविध महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी निमित्त त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात येते. ६ डिसेंबर २०२१ रोजी डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिनानिमित्त राज्यशास्त्र विभागाचे प्राध्यापक अजित पवार यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. तसेच ३ जाने. २०२२ रोजी सावित्रीबाई फुले जयंती तथा बालिका दिन यानिमित्ताने भूगोलशास्त्र विभागाच्या प्राध्यापिका स्वाती चव्हाण यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते.

भारतरत्न डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १३१ व्या जयंतीनिमित्त 'सामाजिक सप्ताह' अंतर्गत निबंध स्पर्धेचे आयोजन सांस्कृतिक विभागाने केले होते. याशिवाय राजर्षी शाहू महाराजांच्या पुण्यतिथी-निमित्त 'कृतज्ञता पर्व' अंतर्गत दिनांक ६ मे २०२२ रोजी सकाळी दहा वाजता १०० सेकंद स्तब्धता पाळून राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांनी कृतज्ञता व्यक्त करण्यात आली. तसेच सांस्कृतिक विभागामार्फत १ जून २०२२ रोजी आम्ही 'पारंपारिक दिन' आयोजित केला होता यामध्ये आमचे विद्यार्थ्यांनी उत्साहाने सहभाग घेतला.

- प्रा.एस्.बी.इंगवले

- प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार

समन्वयक

ग्रंथालय अहवाल

महाविद्यालयात समृध्द ग्रंथालय असून शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०२२ मध्ये विविध वर्गासाठी बदलत्या अभ्यासक्रमानुसार क्रमिक आणि संदर्भ पुस्तके खरेदी करण्यात आली. मार्च २०२२ अखेर १२३३७ इतकी पुस्तक संख्या आहे. ग्रंथालयामध्ये विविध विषयांवरील १७ नियतकालिके आणि तीन वर्तमानपत्रे नियमितपणे येतात. INFLABNET-N-LIST या Programmer अंतर्गत E-Resouroes चे सुविधा घेतली आहे. त्यामध्ये ६000+ E-books आणि १,६४,३00+E-journats विद्यार्थी आणि प्राध्यापकाना online उपलब्ध करून दिले जातात.

जागतिक पुस्तक दिनानिमित्ताने २३ एप्रिल २०२२ रोजी ग्रंथ प्रदर्शन भरवण्यात आले. यामध्ये विविध विषयावरील संदर्भ ग्रंथ मांडण्यात आले. वाचनाची आवड निर्माण व्हावी यासाठी ग्रंथालय आणि मराठी विभागामार्फत ८ मे २०२२ रोजी एकदिवसीय शैक्षणिक सहलीचे आयोजन केले गेले. पुस्तकांचे गावं भिलार येथे शैक्षणिक भेट देण्यात आली. महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानलालसा पूर्ततेसाठी समाजातील प्रतिष्ठीत व्यक्ती कडून देणगी स्वरुपात ग्रंथ मिळाले. यामध्ये माजी प्राध्यापक डॉ. भरत सगरे यांनी हिंदी विषयावरील २७ ग्रंथ भेट दिले. तसेच पद्मभूषण वसंतदादा पाटील महाविदयालय, तासगाव यांचेकडून स्पर्धा परीक्षेसाठी उपयुक्त असे ५० ग्रंथ भेट मिळाले. ग्रंथ देणगीदारांचे महाविद्या-लयाच्या वतीने मनःपूर्वक आभार. ग्रंथालयाच्या सर्वांगीण विकासासाठी महाविद्यालयाचे मा.प्र.प्राचार्य बापूराव पवार यांचे सहकार्य व मार्गदर्शन मिळाले. तसेच ग्रंथालय समिती सदस्य, प्राध्यापक वर्ग, सेवकवर्ग आणि विद्यार्थ्यांचे सहकार्य मिळाले

.- प्रा. श्रीमती एन.आर.थोरात

ग्रंथपाल

अग्रणी महाविद्यालय समिती अहवाल २०२१-२२

महाविद्यालयामध्ये शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर व अग्रणी महाविद्यालय, कडेपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने जिमखाना विभाग व समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या होत्या त्याची सविस्तर माहिती पुढीलप्रमाणे

१) दि.१९.४.२०२२ रोजी जिमखाना विभागाच्या वतीने अग्रणी महाविद्यालय योजनेंतर्गत 'क्रीडा कार्यमानावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रीय घटक' या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यशाळेचे उद्घाटन श्री. स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी मा.कौस्तुभ गावडे साहेब यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. या उद्घाटन समारंभाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य बापूराव पवार होते तसेच या कार्यशाळेस साधन व्यक्ती म्हणून प्रा.मनिषा शिंदे व डॉ.महेंद्र भोसले उपस्थित होते. सदर कार्यशाळेस अग्रणी महाविद्यालय समुहातील सहा महाविद्यालयातील विद्यार्थी व प्राध्यापक बहुसंख्येने उपस्थित होते. ही कार्यशाळा यशस्वी करण्यासाठी जिमखाना विभाग प्रमुख प्रा.अनिता व्हटकर यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

२) दि. २०.४.२०२२ रोजी समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने अग्रणी महाविद्यालय योजनेंतर्गत 'प्रसार माध्यमे आणि स्त्रिया' या विषयावर एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यशाळेचे उद्घाटन श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे उपाध्यक्ष मा.लालासाहेब यादव (आबा) यांच्या शुभहस्ते करण्यात आले. या उद्घाटन समारंभाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बापूराव पवार होते तसेच या कार्यशाळेस साधन व्यक्ती म्हणून प्रा.डॉ.शैलजा माने व डॉ.स्वाती सरोदे मॅडम उपस्थित होत्या. सदर कार्यशाळेस अग्रणी महाद्यिालय समुहातील विद्यार्थी व प्राध्यापक बहुसंख्येने उपस्थित होते. ही कार्यशाळा यशस्वी करण्यासाठी समाजशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. श्रीमती संगीता पाटील यांनी विशेष परिश्रम घेतले.

वरील दोन्ही कार्यशाळेचे समन्वयक म्हणून प्रा. डॉ.आर.पी.महानवर यांनी काम पाहिले तसेच ही कार्यशाळा यशस्वी करण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बापूराव पवार यांचे मार्गदर्शन व प्राध्यापक वृंद आणि प्रशासकीय कर्मचारी वर्ग यांचे सहकार्य लाभले.

- प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर
समन्वयक

अंतर्गत तक्रार निवारण समिती

या विभागामार्फत शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये प्राचार्यांच्या अध्यक्षतेखाली दोन बैठका घेण्यात आल्या. या बैठकी मार्फत वर्षभर कोणते उपक्रम राबवायचे याबद्दल नियोजन करण्यात आले.

भारतीय संस्कृतीमध्ये शक्तिचा अवतार मानली जाणारी स्त्री आपल्या अंतर्ज्ञानाच्या देणगीमुळे कोणताही निर्णय जिद्दीने पार पाडते. परंतू आज समाजामध्ये स्त्री अन्याय, अत्याचार, बलात्कार, भ्रूणहत्या, हुंडाबळी अशा अनेक समस्यांना बळी पडत आहे. या संदर्भात महाविद्यालयात अनेक उपक्रम राबविण्यात आले.

स्त्रिला अजूनही समाजात काही ठिकाणी केवळ लिंगभेद करून समान संधीपासून दूर ठेवले जाते. त्यामुळे 'Break the Basis' म्हणत हाच लिंगभेद मोडण्यासाठी यावर्षी जागतिक महिला दिन साजरा करण्यात आला.

शाश्वत उद्यासाठी आजचे लैंगिक समानत्व २०२२ निमित्त मा.ॲड.अर्चना महाडिक यांनी 'महिला

सक्षमीकरण' या विषयांवरती बहुमूल्य मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमास उपस्थित कडेपूर येथील सामाजिक कार्यकर्त्या सौ. देवयानी देशमुख, सौ.अर्चना देशमुख, प्रथम नागरिक सौ.रुपाली यादव, ग्रामपंचायत सदस्या व ग्रामस्थ महिला पालक उपस्थित होत्या. चालू शैक्षणिक वर्षात या समितीकडे कोणत्याही विद्यार्थ्यांची तक्रार आलेली नाही. याबाबत प्राचार्यांनी कौतुक केले.

– प्रा.सौ.ए.ए.हावळे
समन्वयक

वाद-विवाद मंडळ

या समिती मार्फत शैक्षणिक वर्ष २०२१–२२ मध्ये आजादी का अमृत महोत्सव निमित्ताने महाविद्यालयात निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. या स्पर्धेत प्रथम क्रमांक कु. मेघना विश्वास भंडारे, द्वितीय क्रमांक कु.मानसी तुषार करकटे, तृतीय क्रमांक संकेत विलास कणसे, उत्तेजनार्थ शुभम संभाजी कुंभार, निकिता सुरेश वाघमारे यांनी प्राविण्य मिळविले. या स्पर्धेसाठी समिती सदस्य प्रा. कुमार इंगळे, प्रा. शिवराज उथळे यांचे सहकार्य लाभले.

– प्रा.सौ.ए.ए.हावळे
समन्वयक

सहल विभाग अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२१–२०२२ महाविद्यालयातील ग्रंथालय व मराठी विभागाद्वारे दि.८/५/२०२२ रोजी वाई–पाचगणी पुस्तकाचे गाव भिलार–महाबळेश्वर या ठिकाणी शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करण्यात आले होते. सदर सहलीमध्ये वाई या ठिकाणी मराठी विश्वकोश कार्यालयास भेट देण्यात आली. त्यानंतर पाचगणी नजिक असणारे पुस्तकाचे गाव भिलार या ठिकाणी भेट देण्यात आली. भिलार या ठिकाणी पुस्तक मुख्यालायास भेट देऊन पुस्तकाचे गाव या उपक्रमाविषयी सविस्तर माहिती घेतली. त्यानुसार विविध ठिकाणी प्रत्यक्ष भेटी दिल्या. सदर सहलीस महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बापूराव पवार, प्राध्यापक वृंद आणि विद्यार्थी बहुसंख्येने सहभागी झाले होते. या सहलीच्या आयोजनासाठी व यशस्वीतेसाठी महाविद्यालयाच्या ग्रंथपाल प्रा.निलिमा थोरात, मराठी विभागाच्या प्रा.डॉ.विजया पवार व हिंदी विभागाच्या प्रा.ए.ए.हावळे, प्रा.सुरज डूरे–पाटील तसेच राज्यशास्त्र विभागाचे प्रा.दिलीप पवार, भूगोल विभागाच्या प्रा.स्वाती चव्हाण, वाणिज्य विभागाच्या प्रा.आशा सावंत, अर्थशास्त्र विभागाचे डॉ.जयदीप दिक्षित, इतिहास विभागाचे प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर यांनी विशेष परिश्रम घेतले तसेच सदर सहलीस महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य बापूराव पवार यांचे बहुमोल मार्गदर्शन व सहकार्य लाभले.

शैक्षणिक सहली बरोबरच महाविद्यालयातील अर्थशास्त्र विभाग, वाणिज्य विभाग, राज्यशास्त्र विभाग व भूगोल विभागामार्फत काही ठिकाणी अभ्यास भेटी देण्यात आल्या.

१. दि.२४/४/२०२२ रोजी राज्यशास्त्र विभागामार्फत पंचायत समितीच्या प्रत्यक्ष केल्या जाणाऱ्या कार्यानुभवासाठी कडेगाव पंचायत समितीला अभ्यास भेट दिली. या भेटीमुळे स्थानिक स्वराज्य संस्थाचे महत्व व कार्य यांचा अनुभव आणि माहिती विद्यार्थी–विद्यार्थीनींना घेता आली.
२. दि.२९/४/२०२२ रोजी अर्थशास्त्र विभागामार्फत सांगली जिल्हा मध्यवर्ती बँक लि. शाखा कडेपूर या ठिकाणी अभ्यास भेट दिली.
३. दि.२/५/२०२२ रोजी अर्थशास्त्र विभागामार्फत डॉ.पतंगराव कदम सोनहिरा सहकारी कारखाना मर्यादित वांगी या ठिकाणी अभ्यास भेट दिली.

४. दि.२५/५/२०२२ रोजी वाणिज्य विभागामार्फत सागरेश्वर सहकारी सुत गिरणी कडेगाव या ठिकाणी अभ्यास भेट दिली.

५. दि.२५/५/२०२२ रोजी भूगोल विभागामार्फत भारत सरकारच्या बोरहोल भूकंप मापन व भूभौतिकी संशोधन केंद्र (प्रयोगशाळा) राजमाची कराड या ठिकाणी संशोधनपर अभ्यास भेट दिली.

– प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर
समन्वयक

Competitive Exam, Guidance & Career Counseling Committee

To develop the attitude and awareness among students about MPSC/UPSC police recruitment, recruitment in Defense forces we organized different programmes in the college. Some books of competitive exams are donated by Vivekanand Shikshan Sanstha, Kolhapur to support for the study of the students. Lecture on "Competitive Exam-Police Recruitment" by prof. Bhagvan Khot co-coordinator Shikshan Maharshi Bapuji Salunkhe spardha pariksha margadarshan Kendra Karad.Dated 21/05/2022.

The lectures of College faculty members were organized on various subjects like, Geography, History, Marathi, Political science English Economics etc.to know the syllabus of particular subject.

We are planning for starting the well equipped Reading Room for the students.

With the cooperation of Dr. Bapurao pawar. Dr Vijaya Pawar and Dr S.R. Bankar run Competitive exam, guidance we successfully and career counseling program what is this (in the academic year 2021-22)

- Prof. A.V. Sawant
coordinator

Skill Development Committee Report

Unemployment is on the rise and youths are looking for jobs. More young people should come join the industry. For this, need to have various kinds of skills. The main objective of skill India program is to impart adequate skills to the youth and to improve the quality of the youths.

The committee organized two days course on Cake Making skill on 23/05/2022 and 24/05/2022. On the first day of the course, the lecture is held on Cake Making skill and on second day, practical of Cake Making is presented. The baker was invited for this course is Ku. Siddhi Sawant from Sadguru Gadage Maharaj College, Karad.

For this success our l/c Principal Mr. Bapurao Pawar and committee member Shivraj Uthale and Swati Chavan helped and cooperating for success of full programme.

- Prof. A.V. Sawant
coordinator

MOU समिती अहवाल
वर्ष २०२१-२०२२

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०१२ मध्ये भारती विद्यापीठाचे 'बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय, कडेगाव आणि आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर या दोन्ही कॉलेज मधील भूगोलशास्त्र विभाग व इतिहास विभाग यांच्यात शैक्षणिक माहितीचे आदान-प्रदान करण्यासाठी दि.२८/४/२०१२ रोजी MOU (सामंजस्य करार) करण्यात आला. यावेळी मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय कडेगावच्या वतीने प्र.प्राचार्य व्ही.वाय.कदम, भूगोलशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा.हरिश्चंद्र माने, इतिहास विभाग प्रमुख अविनाश यादव तर आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूरच्या वतीने प्र.प्राचार्य बापूराव पवार, भूगोलशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा.स्वाती चव्हाण, प्रा.डॉ.अरुणा कांबळे, इतिहास विभाग प्रमुख प्रा.डॉ. आर. पी.महानवर, प्रा.शीला इंगवले उपस्थित होत्या.

तसेच शिवाजी विद्यापीठ मराठी शिक्षक संघ कोल्हापूर व मराठी विभाग यांच्यात सामंजस्य करार करण्यात आला यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य श्री. बापूराव पवार समन्वयक डॉ. विजया पवार व प्रा. कुमार इंगळे उपस्थित होते.

- प्रा.डॉ.आर.पी.महानवर
समन्वयक

शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी उपक्रम अहवाल

गेली २ वर्षे कोविडमुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीत महाविद्यालयाचे बहुतांशी कामकाज ऑनलाईन पद्धतीने झाले. कोविडची परिस्थिती आज निवळली असली तरी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची उपस्थिती मात्र वाढलेली नाही. विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयात उपस्थित राहण्याच्या दृष्टीने, त्यांना पुन्हा शिक्षणाच्या प्रवाहात आणण्याच्या दृष्टीने तसेच विद्यार्थी-पालक-प्राध्यापक यांनी एकत्र येऊन चर्चा करण्याच्या, प्रबोधन करण्याच्यादृष्टीने शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी हा अभिनव उपक्रम महाविद्यालयामार्फत दिनांक ७/४/२०२२ ते १३/४/२०२२ या कालावधीत राबविण्यात आला.

कॉलेज ग्रामीण भागातील जुने कॉलेज असून ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांच्या उच्च शिक्षणासाठी खूप महत्त्वाचे आहे. या महाविद्यालयात शिकणारे सर्व विद्यार्थी ग्रामीण भागातील आहेत. ग्रामीण भाग असल्यामुळे बहुतांशी विद्यार्थ्यांचे पालक शेती काम करतात, शेतमजुरी करतात किंवा लघु उद्योग करतात त्यांना आपल्या कामामुळे महाविद्यालयात येऊन आपल्या पाल्यांच्या शैक्षणिक व इतर प्रगतीचा आढावा घेणे शक्य होत नाही. अशा पालकांना आपल्या पाल्याची शैक्षणिक प्रगती कळावी, महाविद्यालयाच्या विविध पाठ्यक्रम यांची माहिती व्हावी, विद्यार्थ्यांच्या आणि पालकांच्या अडचणी समजून घेता याव्यात म्हणून या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या उपक्रमाद्वारे विद्यार्थ्यांची वर्गातील उपस्थिती, त्यांची शैक्षणिक प्रगती, त्यांच्या ठिकाणी असणाऱ्या सुप्त गुणांच्या बाबत पालकांना कल्पना देणे. उच्च शिक्षणाचे विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाच्या जडणघडणीत मधील महत्व, मुलांची स्वप्ने, पालकांच्या इच्छा-आकांक्षा पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने असलेले महत्त्व इत्यादी सर्व गोष्टींची कल्पना पालकांना घरी जाऊन देण्याच्या हेतूने हा उपक्रम राबवण्यात आला.

या उपक्रमाला पालकांचा उस्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. या उपक्रमामुळे शिक्षक विद्यार्थी पालक यांच्यातील सुसंवाद वाढला पालक विद्यार्थी शिक्षक यांच्यात जिव्हा निर्माण होऊन ज्ञानदानाचे कार्य व्यवस्थितपणे पार पाडण्याच्या दृष्टीने सकारात्मक दृष्टीकोन निर्माण झाला. पालकांच्या मनामध्ये

महाविद्यालयाचे प्राध्यापक, प्रशासकीय व्यवस्था, महाविद्यालयाची शिस्त, प्रगती या अनुषंगाने निर्माण झालेले प्रश्न समजून घेता आले. पालकांना महाविद्यालयातील आपल्या पाल्याची उपस्थिती किती महत्त्वाची आहे हे ही समजून सांगण्यात मदत झाली. हा उपक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचे एकूण सात गट करण्यात आले होते. त्या प्रत्येक गटाला दहा पेक्षा जास्त विद्यार्थी संख्या असणाऱ्या दोन गावांची जबाबदारी सोपवण्यात आली. शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी या उपक्रमांतर्गत कडेपूर, कडेगाव, निमसोड, वांगी, अंबक, सोहोली, तोंडोली, तडसर, चिंचणी, हिंगणगाव बुद्रुक, उपाळे मायणी, हिंगणगाव खुर्द, अमरापूर इत्यादी गावातील पालकांना भेटण्यात आले. हा उपक्रम महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य बी.बी.पवार यांच्या मार्गदर्शनाखाली राबवण्यात आला. हा उपक्रम राबवण्याच्या दृष्टिकोनातून समन्वयक म्हणून प्रा.दिलीप पवार यांनी परिश्रम घेऊन यशस्वीपणे राबविला. या उपक्रमासाठी महाविद्यालयाचे सर्व प्राध्यापक बंधू-भगिनी प्रशासकीय सेवक यांनी मोलाचे कार्य केले.

– प्रा.डी.ए.पवार

समन्वयक

माजी विद्यार्थी अहवाल

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूरची स्थापना जून १९८४ मध्ये झाली. या महाविद्यालयातील अनेक विद्यार्थी विविध पदावर कार्यरत आहेत. या सर्व विद्यार्थ्यांशी संवाद साधावा, आजी विद्यार्थ्यांपुढे त्यांचा आदर्श रहावा या उद्देशाने तसेच माजी विद्यार्थ्यांचे महाविद्यालयाशी असलेले ऋणानुबंध अधिक दृढ व्हावेत यासाठी दि. १३ मार्च २०२२ रोजी माजी विद्यार्थी मेळावा आयोजित करण्यात आला. माजी विद्यार्थी संघटनेच्या प्रमुख प्रा. संगीत पाटील यांनी या मेळाव्याचे आयोजन केले होते.

या माजी विद्यार्थी मेळाव्यामध्ये प्रमुख पाहुणे म्हणून श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षण संस्थेचे उपाध्यक्ष मा. लालासाहेब यादव (आबा) होते. या कार्यक्रमाप्रसंगी १९८४ पासून चे २०२१ पर्यंतचे विद्यार्थी बहुसंख्येचे उपस्थित होते यामध्ये ॲडव्होकेट मनोज इनामादार, ॲडव्हाकेट जयवंतराव देशमुख, सुभाष (अण्णा) यादव, ॲडव्हाकेट संजय सगरे, सरपंच खाशाबा पाटील, वर्षा कुलकर्णी, छाया कांबळे, सतीश शिंदे असे विविध पदावर असलेले माजी विद्यार्थी यामध्ये सहभागी झाले होते.

महाविद्यालयाच्या प्रगतीचा आलेख माजी विद्यार्थ्यांचे महाविद्यालयातील अनुभव, महाविद्यालयाकडून अपेक्षा तसेच महाविद्यालयाच्या प्रगतीसाठी माजी विद्यार्थ्यांचे आर्थिक सहाय्य अशा विविध गोष्टींवर या कार्यक्रमामध्ये चर्चा केली गेली. या मेळाव्याच्या अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य श्री. बापूराव पवार होते.

– प्रा.एस्.वाय.पाटील

समन्वयक

प्राध्यापक प्रबोधिनी

प्राध्यापकांना वेगवेगळ्या विषयाचे ज्ञान प्राप्त व्हावे या हेतूने महाविद्यालयात प्राध्यापक प्रबोधिनी कार्यरत आहे. प्राध्यापक प्रबोधिनी या समिती अंतर्गत विविध रूपाने आयोजित केली जातात. यावर्षी अर्थशास्त्र विभागाचे डॉ.जयदीप दिक्षित यांनी ''ICSSR अंतर्गत प्रस्ताव सादरीकरण'' या विषयावर तर प्रा.डी.ए.पवार यांनी 'सद्भावना आधुनिक काळाची गरज' या विषयावर व्याख्यान देऊन प्राध्यापकांना मार्गदर्शन केले. सदर व्याख्यानाला प्र.प्राचार्य बी.बी.पवार यांचे मार्गदर्शन व समिती सदस्य डॉ.एस.एल.कचरे, डॉ.ए.बी.कांबळे यांचे सहकार्य लाभले.

– प्रा.ए.जी.पोटे

समन्वयक

प्रसिद्धी विभाग अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२०२२ या वर्षाच्या प्रसिद्धी विभागाचा अहवाल आपणासमोर मांडताना मनस्वी आनंद होत आहे. महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीसाठी विविध विभागामार्फत विविध कार्यक्रमांचे आयोजन केले जाते. अशा विविध कार्यक्रमांची माहिती समाजापर्यंत पोहचविण्याचे काम प्रसिद्धी विभाग करीत असतो.

महाविद्यालयामध्ये चालत असलेल्या विविध उपक्रमांची माहिती वर्तमानपत्राच्या माध्यमातून समाजापर्यंत पोहचविण्याचे कार्य प्रसिद्धी विभाग करीत असतो. त्यामुळे समाज व महाविद्यालय यांचे एक अतूट नातं निर्माण होत असतं. सर्वच विभागामार्फत घेतल्या गेलेल्या कार्यक्रमांची प्रसिद्धी वर्तमानपत्रातून केली जाते. त्यामुळे प्रसिद्धी विभागामार्फत महाविद्यालय विद्यार्थी आणि समाज असा त्रिवेणी संगम बातम्यांच्या माध्यमातून साधला गेला.

दै.प्रीतीसंगम, दै.हॅलो प्रभात, दै.बंधुता, दै.ललकार, दै.जनप्रवास, दै.प्रगल्भनायक, दै.लोकप्रभात, दै.पुढारी, दै.केसरी, दै.तरुणभारत, दै. सकाळ, दै. लोकमत, दै. पुण्यनगरी, दै. माणदेश एक्सप्रेस अशा सर्वच वर्तमानपत्रातून विविध कार्यक्रमांच्या बातम्या वेळोवेळी प्रसिद्ध झाल्या आहेत. आमच्या सर्वच पत्रकार मित्रांनी महाविद्यालयाच्या बातम्या वर्तमानपत्रातून प्रसिद्ध करून महाविद्यालयात समाजापर्यंत पोहचविण्याचे काम केले. या सर्व पत्रकार मित्रांचे महाविद्यालयाच्या वतीने व प्रसिद्धी विभागाच्या वतीने आभार !

प्रसिद्धी विभागाचे काम करीत असताना महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य मा. बापूराव पवार यांचेही मार्गदर्शन लाभले त्यांचेही आभार...

- प्रा.के.व्ही.इंगळे
समन्वयक

आजादी का अमृत महोत्सव

आर्ट्स अॅण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर येथे शासन परिपत्रकानुसार भारतीय स्वातंत्र्याला ७५ वर्षे पूर्ण झाल्यानिमित्त जाने. २०२२ ते ऑगस्ट २०२३ या दरम्यान आजादी का अमृत महोत्सव हा उपक्रम राबविण्यात येत आहे या उपक्रमाची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी महाविद्यालयामार्फत आजादी का अमृत महोत्सव अंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या कार्यक्रमांचा फोटोसह संक्षिप्त अहवाल विद्यापीठाने सांगितल्याप्रमाणे वेळोवेळी पुरविलेल्या लिंकवर पाठविण्यात आला. या उपक्रमाअंतर्गत महाविद्यालयामध्ये Idea@75, Freedom@75, Action@75, Achievement@75, Resolve@75, Other Initiative Programme या शासनाला अपेक्षित असणाऱ्या सुचक मुद्द्यांच्या अनुसार विविध उपक्रमांचे आयोजन केले गेले. महाविद्यालयातील विविध विभागांकडून विविध प्रकारचे उपक्रम आयोजित केले गेले या कार्यक्रमांस सर्वच विद्यार्थ्यांचा उत्स्फुर्त प्रतिसाद मिळत आहे.

- प्रा.एस्.बी.इंगवले
नोडल अधिकारी

विभागीय व वैयक्तिक अहवाल २०२१-२०२२

प्र.प्राचार्य बापूराव पवार
M.A.B.Ed.,SET

मराठी विभाग

प्रा.कुमार इंगळे
M.A.,B.Ed.,SET

प्रा.डॉ.विजया पवार
M.A.,M.Phil, Ph.D., SET, NET

अ.नं.	प्राध्यापक नांव	सेमिनार/कॉन्फरन्स/कार्यशाळा/पेपर वाचन/पेपर प्रकाशन/इतर	दिनांक
१.	प्र.प्राचार्य बापूराव पवार	प्रभारी प्राचार्य म्हणून नियुक्ती.	१ फेब्रुवारी २०२२
		'नवकवितेचा सांस्कृतिक दृष्टीकोन' हा शोधनिबंध 'An International Multi disciplinary Half Yearly Journal' हा जरनल मध्ये प्रसिद्ध.	मार्च ऑगस्ट २०२२
		'Creative Writing in Marathi, Hindi and English' या राष्ट्रीय चर्चासत्राच्या निरोप समारंभाचे प्रमुख पाहुणे.	१८ मे २०२२
		क्रांतिअग्रणी जी.डी.बापू लाड कुंडल येथील श्रमसंस्कार शिबिरामध्ये 'संतांचे सामाजिक योगदान' या विषयावर व्याख्यान.	२३ मार्च २०२२
२.	प्रा.कुमार इंगळे	मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त 'अमृताहुनी गोड मायमराठी' या विषयावरती व्याख्यान	२८ फेब्रुवारी २०२२
		मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम महाविद्यालय आयोजित 'Creative Writing in Marathi, Hindi and English' या विषयावरील एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.	१८ मे २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपुर येथे 'आजादी का अमृत महोत्सव' या उपक्रमाअंतर्गत आयोजित 'महिला बचत गटाचे सक्षमीकरण' या कार्यशाळेत सहभाग.	१० मे २०२२
३.	प्रा.डॉ.विजया पवार	महाविद्यालयाचा वार्षिक अंक 'डोंगराई'याचे मुख्य संपादक म्हणून कार्यरत	--
		मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम महाविद्यालय आयोजित 'Creative Writing in Marathi, Hindi and English' या विषयावरील एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये सहभाग.	१८ मे २०२२

		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपुर येथे 'आजादी का अमृत महोत्सव' या उपक्रमाअंतर्गत आयोजित 'महिला बचत गटाचे सक्षमीकरण' या कार्यशाळेचे सूत्रसंचालन.	१० मे २०२२
		एन्व्हायरो क्लब कराड आणि नगरपरिषद कराड यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित पर्यावरण दिनानिमित्त घेतल्या गेलेल्या पर्यावरण जनजागृती प्रश्नमंजुषा या **स्पर्धेचे परीक्षक** म्हणून काम पाहिले.	१ मे २०२२
		श्री संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय फुलंब्री येथील राष्ट्रीय आभासी परिषदेमध्ये सहभाग.	२५, २६ मार्च २०२२
		सावित्रीबाई फुले यांच्या १२५ व्या जयंती स्मृतिदिनानिमित्त आयोजित क्रांतिज्योती काव्यलेखन स्पर्धा २०२२ मध्ये सहभाग, 'क्रांतीज्योती' या संपादित **काव्यसंग्रहात कविता प्रकाशित.**	१० मार्च २०२२
		आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा येथे 'मराठी भाषा गौरव दिना'निमित्त प्रमुख वक्ते म्हणून 'माझा मराठीची बोलू कौतुके' या विषयावर **व्याख्यान**	२७ फेब्रुवारी २०२२
		न्यू कॉलेज कोल्हापूर आयोजित दोन दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये 'नव्वदोत्तरी ऐतिहासिक कादंबरीतील 'कर्तृत्ववान स्त्रियांचे चित्रण' या विषयावर **शोधनिबंध सादर.**	२५, २६ फेब्रवारी २०२२
		छत्रपती शिवाजी कॉलेज कळंब, जि.उस्मानाबाद येथे मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा निमित्त प्रमुख वक्ते म्हणून 'मराठी भाषेतील अर्थार्जनाच्या संधी' या विषयावर **व्याख्यान**.	२७ जानेवारी २०२२
		बळवंत कॉलेज विटा आयोजित कथालेखन कार्यशाळेमध्ये सहभाग.	२५ जाने.२०२२
		Completed 15 days online national Certificate Program on Contemporary Development of Marathi Language and Literature - Innovations and Challenges	8 to 22 Feb.2022
		डॉ.सौ.सुलक्षणा कुलकर्णी सेवानिवृत्ती व साहित्य संशोधनाच्या नव्या दिशा' या पुस्तकात **लेख प्रकाशित.**	१२ नोव्हेंबर २०२१
		डॉ.सौ.सुलक्षणा कुलकर्णी यांच्या सेवानिवृत्ती निमित्त मानपत्र **लेखन व वाचन**.	
		महाविद्यालयातील विविध समित्यांवर कार्यरत – College Periodicals and Wallpaper Competitive Exam, Guidance & Carrer (Counseling) Lead College Research & Innovation	--
		डॉ.आ.ह.साळुंखे गौरव सोहळा व **'सत्य असत्याशी** मन केले ग्वाही (आ.ह.साळुंखे जीवन व कार्य) या चरित्रग्रंथ प्रकाशन सोहळ्याचे **निवेदन व मानपत्र** वाचन	--

विभागाचा अहवाल

अ.नं.	कार्यक्रमाचे नांव	दिनांक	साधन व्यक्ती समन्वयक
१.	मराठी भाषा गौरव दिन	२० फेब्रु.२०२२	प्रा. कुमार इंगळे
२.	'नारी रत्न पुरस्कार २०२२' भित्तीपत्रिका	१३ मार्च २०२२	प्रा. कुमार इंगळे
३.	स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव उपक्रमातर्गत निबंध स्पर्धेचे आयोजन	३० एप्रिल २०२२	प्रा.डॉ. विजया पवार
४.	स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव उपक्रमांतर्गत 'क्रांतीवीरांची शौर्यगीते' कार्यक्रमाचे आयोजन	६ मे २०२२	जेष्ठ कवी पत्रकार मा.श्री.सदानंद माळी
५.	पुस्तकाचे गाव 'भिलार' येथे तसेच वाई मधील विश्वकोश कार्यालय येथे शैक्षणिक सहलीचे आयोजन	८ मे २०२२	प्रा.बी.बी.पवार प्रा.डॉ.विजया पवार
६.	शिवाजी विद्यापीठ मराठी शिक्षक संघ कोल्हापूर (सिहिम) व आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कडेपूर यांच्यामध्ये. १६ जून २०२२ रोजी सामंजस्य करार (MOU) झाला.	१६ जून २०२२	प्रा.डॉ.विजया पवार

सौ. आशाराणी हावळे
M.A.,B.Ed.,M.Phil

हिंदी विभाग

प्रा. सुरज डुरे
M.A.SET

अ.नं.	प्राध्यापक नांव	सेमिनार/कॉन्फरन्स/कार्यशाळा/पेपर वाचन/पेपर प्रकाशन/इतर	दिनांक
१.	प्रा.सौ. आशाराणी हावळे	श्री.शि.वि.प्र.संस्थेचे भाऊसाहेब न.स.पाटील साहित्य आणि मु.फि.मु.अ. वाणिज्य महाविद्यालय धुळे अंतर्गत स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र व करिअर कट्टा आयोजित 'राज्यस्तरीय गांधी विचार परीक्षा' में सहभाग।	०२/१०/२०२१
		एस.एन.डी.टी.कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय येवला ए. पी. जे. अब्दुल कलाम वाचन प्रेरणा दिनानिमित्त आयोजित प्रश्नमंजुषा में सहभाग।	१५/१०/२०२१
		दादासाहेब जोतीराम गोडसे आर्टस्, कॉमर्स सायन्स कॉलेज, वडूज सातारा हिंदी विभाग अंतर्गत गुणवत्ता प्रकोष्ठ के संयुक्त तत्वावधान में 'हिंदी साहित्य में वृध्द विमर्श' विषयपर आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय आभासी संगोष्ठी में सहभाग।	१६/१०/२०२१
		सद्गुरू गाडगे महाराज कॉलेज,कराड हिंदी विभाग और IQAC के संयुक्त तत्वावधान में समता, स्वातंत्र्य और बंधुता' विषयपर आयोजित एक दिवसीय अंतरराष्ट्रीय वेब संगोष्ठी में सहभाग।	२२/१०/२०२१
		डी. पी. भोसले कॉलेज, कोरेगाव हिंदी विभाग और नागरी लिपि परिषद, नई दिल्ली के संयुक्त तत्वावधान में अग्रणी महाविद्यालय योजने अंतर्गत 'देवनागरी लिपि का महत्त्व एवं उपयोगिता' विषयपर आयोजित एक दिवसीय ऑनलाईन कार्यशाला में सहभाग।	२९/०३/२०२२
		राजर्षी छत्रपती शाहू कॉलेज, कोल्हापूर हिंदी और मराठी साहित्य पर भुमन्डलीकरन का प्रभाव' विषयपर आयोजित एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय संगोष्ठी में सहभाग।	२०/०४/२०२२
		श्री सद्गुरू गंगागीर महाराज सायन्स गौतम आर्टस् आणि संजीवनी कॉलेज, कोपरगाव हिंदी विभाग तथा IQAC के संयुक्त तत्वावधान में 'हिंदी भाषा में रोजगार के अवसर' विषयपर आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय संगोष्ठी में सहभाग।	२९/०४/२०२२

		शिवाजी कॉलेज, सातारा हिंदी विभाग अंतर्गत गुणवत्ता सुनिश्चयन प्रकोष्ठ के संयुक्त तत्वावधान में राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान २.०२ (कंपोनेट ०८) अंतर्गत 'गीत और गजल : लेखन और प्रस्तुतीकरण' विषयपर आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाला में सहभाग।	०४/०५/ २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपुर शारीरिक शिक्षण विभाग और शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापुर अग्रणी महाविद्यालय योजना के संयुक्त तत्वावधान में क्रीडा कार्यमानावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रीय घटक' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	१९/०४/ २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर समाजशास्त्र विभाग और शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापूर अग्रणी महाविद्यालय योजना के संयुक्त तत्वावधान में 'प्रसारमाध्यमे व स्त्रिया' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	२०/०४/ २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर आजादी का अमृत महोत्सव के तहेत अर्थशास्त्र व राज्यशास्त्र विभाग आणि नारीशक्ति महिला प्रभाग संघ, कडेपूर के संयुक्त तत्वावधान में महिला बचत गटांचे सक्षमीकरण' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	१०/०५/ २०२२
		भारती विद्यापीठाचे एस.एम. बी. एस. के. कन्या महाविद्यालय, कडेगाव 'Creative Writing in Marathi, Hindi and English' विषयपर आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय कार्यशाला में उपस्थिति।	१८/०५/ २०२२
२.	प्रा. सुरज डूरे	आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर शारीरिक शिक्षण विभाग और शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापूर अग्रणी महाविद्यालय योजना के संयुक्त तत्वावधान में 'क्रीडा कार्यमानावर परिणाम करणारे मानसशास्तीय घटक' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	१९/०४/ २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर समाजशास्त्र विभाग और शिवाजी विश्वविद्यालय, कोल्हापूर अग्रणी महाविद्यालय योजना के संयुक्त तत्वावधान में 'प्रसारमाध्यमे व स्त्रिया' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	२०/०४/ २०२२
		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर आजादी का अमृत महोत्सव के तहत अर्थशास्त्र व राज्यशास्त्र विभाग आणि नारीशक्ति महिला प्रभाग संघ, कडेपूर के संयुक्त तत्वावधान में 'महिला बचत गटांचे सक्षमीकरण' विषयपर आयोजित एक दिवसीय कार्यशाला में सहभाग।	१०/०५/ २०२२

विभागाचा अहवाल

अ.नं.	कार्यक्रमाचे नांव	दिनांक	साधन व्यक्ती समन्वयक
१.	'स्वतंत्रता संग्राम मी हिंदी साहित्यकारों का योगदान'	३०/४/२०२२	प्रा.मच्छिंद्र कुंभार SMBSK,कन्या कॉलेज, कडेगांव
२.	हिंदी भित्तीपत्रक विमोचन	३०/४/२०२२	प्रा.मच्छिंद्र कुंभार SMBSK,कन्या कॉलेज, कडेगांव
३.	हिंदी निबंध प्रतियोगिता	११/५/२०२२	हिंदी विभाग

English Department

Prof. Abhijeet Dalavi
M.A.SET, NET

Prof. Chaitali Mane-Deshmukh
M.A.,SET, M.Phil

Prof. Shivaji Uthale
M.A.,B.Ed.,SET

Sr. No.	Name of the Teacher	Seminar/Conference/Workshop Paper Reading/Paper Pubilcation/Other	Date
1.	Prof. Abhijeet S. Dalavi	Chairman Criterion II Committee, NAAC.	-
		Co-coordinator, workshop on Soft Skill.	27 April 2022
		Participated in Lead College Workshop on Oratory Skill, DPKM College, Ramanadnagar.	07/04/2022
		Member, College Website Committee.	-
		Member, MOU/Collaboration Committee.	-
		Member, Student Council Formation Committee.	-
2.	Prof Chaitali N. Mane Deshmukh	Invited is a Guest lecturer on the 131th Birth Anniversary	15 April 2022
		Invited as a Resource Person for (Oratory Skill) Soft Skill Workshop, organized by Arts and Commerce College, Kadepur	27 April 2022
3.	Prof. Shivraj A. Uthale	Invited as a Resorce Person for SET-NET Crash Course, organized by SGM College, Karad.	30 April 2022
		Member, Criterion II Committee, NAAC.	-
		Coordinator, Slow Learner Activity.	-

Departmental Activites

S.N.	Name of the Activity / Programme	Date	Resource Person
1.	Wall Paper Presentation	23 April 2022	Prof. Dr. A. S. Wagh
2.	Drama Performing Activity	25 April 2022	Prof. A. A. Hawale
3.	Poetry Recitation	26 April 2022	Prof. D. A. Honmane
4.	A Workshop on, Soft Skills	27 April 2022	Prof. Dr. Satish R. Ghatge Prof. C. N. Mane Deshmukh
5.	Movie Screening of Three Idiots	27 April 2022	---

इतिहास विभाग

डॉ. राजेंद्र महानवर
M.A.,B.Ed., M.Phil., Ph.D.,SET

प्रा. श्रीमती शिला इंगवले
M.A.,B.Ed.,SET

अ.नं.	प्राध्यापक नांव	सेमिनार/कॉन्फरन्स/कार्यशाळा/पेपर वाचन/पेपर प्रकाशन/इतर	दिनांक
१.	डॉ.राजेंद्र पांडुरंग महानवर	आधुनिक महाराष्ट्राच्या सामाजिक बदलामधील संत गाडगे महाराज यांची भूमिका व वारसा या विषयावर इतिहास विषयातून शिवाजी विद्यापिठाची Ph.D. पदवी प्राप्त केली.	१९/०३/२०२१
		शिवाजी विद्यापीठ व उच्च शिक्षण विभाग कोल्हापूर-'मिशन युवा स्वास्थ्य अभियान'- उपक्रमांतर्गत महाविद्यालय समन्वयक अधिकारी म्हणून काम पाहिले.	२५/१०/२०२१ ते ३/११/२०२२
		शंकरराव जगताप आटर्स् अँड कॉमर्स कॉलेज वाघोली जि. सातारा व सातारा इतिहास मंडळ सातारा यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित India after Independence and challenges before Indian Democracy या विषयावरील एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चा सत्रात सहभाग.	१६/११/२०२१
		यु.जी.सी आणि एच.आर.डी.सी.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद द्वारा आयोजित ऑनलाईन गुरुदक्षता Faculty Indnction Progrramme (FIP) Orientation पूर्ण केला.	१/२/२०२२ ते ९/३/२०२२
		'आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर' 'शिक्षक पालक दारी' या उपक्रमांतर्गत हिंगणगाव बु.येडे-उपाळे -मायणी गटाचा समन्वयक म्हणून काम पाहिले.	१०/४/२०२२

		मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय, कडेगांव आयोजित Opport-unities in skill Upgradation and technology donation in Sericulture विषयावरील एक दिवसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेत सहभाग.	१८/१/ २०२२
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर आणि अग्रणी महाविद्यालय आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'क्रीडा कार्यक्रमावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रीय घटक' या विषयावरील एक दिवसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेचे समन्वयक म्हणून काम पाहिले.	१९/४/ २०२२
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर आणि अग्रणी महाविद्यालय आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'प्रसार माध्यमे आणि स्त्रिया' विषयावरील एक दिवसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेचे समन्वयक म्हणून काम पाहिले.	२०/४/ २०२२
		मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय, कडेगाव आयोजित 'Flower Arrangement' या विषयावरील एक दिवसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेत सहभाग.	२२/०४/ २०२२
		छत्रपती शिवाजी कॉलेज सातारा, इतिहास विभाग आणि शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर इतिहास विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित Western Maharashtra in transition (17th to 30 th Century) या विषयावरील दोन दिवसीय आंतरराष्ट्रीय चर्चा सत्रात सहभाग.	२१/०४/ २०२२ ते २२/०४/ २०२२
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर अंतर्गत अग्रणी महाविद्यालय आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर व कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, पलूस इतिहास विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'किल्ले संवर्धन भूमिका व उपाय' या एक दिवसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेत सहभाग.	२३/०४/ २०२२
		शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर अंतर्गत अग्रणी महाविद्यालय आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर आणि बाबासाहेब चितळे महाविद्यालय, भिलवडी IQAC व मानसशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'ताण-तणाव व्यवस्थापन' या विषयावरील एक एकसीय अग्रणी महाविद्यालय कार्यशाळेत सहभाग.	२७/०४/ २०२२
		आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर आझादी का अमृत महोत्सव उपक्रमांतर्गत अर्थशास्त्र व राज्यशास्त्र विभाग आणि नारी शक्ती महिला प्रभाग संघ कोल्हापूरच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'महिला बचत गटांचे सक्षमीकरण' या विषयावरील एक दिवसीय कार्यशाळेत सदस्य म्हणून सहभाग	१०/०५/ २०२२
		शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये खालील महाविद्यालयीन समितीचे कामकाज पाहिले - १. एन.एस्.एस्.समिती - कार्यक्रम अधिकारी २. अग्रणी महाविद्यालय समिती - समन्वयक ३. IQAC समिती - सदस्य ४. पर्चेस आणि बिल्डींग समिती - सदस्य	

		५. वेळापत्रक समिती – सदस्य ६. प्रवेश समिती – सदस्य ७. बगीचा समिती – सदस्य ८. सहल समिती – समन्वयक ९. जाहिरात समिती – सदस्य १०.विवेक वाहिनी समिती – सदस्य ११. MOU/Collaboration समिती–समन्वयक १२. स्टुडंट कौन्सिल समिती – सदस्य १३. API समिती सदस्य १४.Prospectus समिती सदस्य	
२.	प्रा.श्रीमती शीला इंगवले	दिनांक १ जानेवारी २०२२ ते १४ जानेवारी २०२२ या कालावधीत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे आयोजित ऑनलाईन रिफ्रेशर प्रोग्राम मध्ये सहभागी.	
		शैक्षणिक वर्ष २०१८–१९ पासून महाविद्यालयात मध्ये सांस्कृतिक विभाग प्रमुख म्हणून कार्यरत.	
		सांस्कृतिक विभागामार्फत विवेकानंद जयंती सप्ताह व ज्ञान शिदोरी दिनाचे यशस्वी आयोजन.	
		'महापरिनिर्वाण दिन' व 'बालिका दिन' निमित्त व्याख्यानाचे आयोजन.	
		शिवाजी विद्यापीठाच्या युवा महोत्सवात जिल्हास्तरावरती मध्ये महाविद्यालयाचा मूकनाट्य संघ सहभागी.	
		आझादी का अमृत महोत्सव' उपक्रमाचे नोडल अधिकारी म्हणून कार्यरत.	
		शिक्षक आपल्या दारी उपक्रम –२२ अंतर्गत कडेगाव निमसोड गट समन्वयक म्हणून कार्यरत.	
		नॅक क्रायटेरिया फर्स्ट चे प्रमुख,	
		विविध ऑनलाईन सेमिनार, प्रश्नमंजुषा, कार्यशाळा, चर्चासत्र इत्यादींमध्ये सहभाग.	
		लीड कॉलेज अंतर्गत पुढील कार्यशाळांमध्ये सहभाग. ● आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर येथे झालेली समाजशास्त्र विभाग आयोजित प्रसारमाध्यमे आणि स्त्रिया'या विषयावर कार्यशाळा (दिनांक २० एप्रिल २०२२). ● आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज कोल्हापूर येथे झालेली क्रीडा विभाग आयोजित 'क्रीडा कार्यमानावर परिणाम करणारे मानसशास्त्रीय घटक'या विषयावरील कार्यशाळा (दिनांक १९ एप्रिल). ● मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय,कडेगाव येथे झालेली वनस्पतीशास्त्र विभाग आयोजित 'फ्लॉवर अरेंजमेंट'या विषयावरील कार्यशाळा (दिनांक २ एप्रिल २२) ● कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय पलूस येथे झालेले इतिहास विभाग आयोजित 'किल्ले संवर्धन भूमिका व उपाय'या विषयावरील एक दिवसीय कार्यशाळा (दिनांक २ एप्रिल २२)	

		आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर येथे अर्थशास्त्र व राज्यशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने संपूर्ण झालेली 'महिला बचत गटांचे सक्षमीकरण' या विषयावरील कार्यशाळेमध्ये सहभाग.	
		इतिहास विभागाच्या विविध उपक्रमांमध्ये सहभाग उदाहरणार्थ भित्तीपत्रिका, सेमिनार, प्रकल्प, गेस्ट लेक्चर, सरप्राईज टेस्ट, युनिट टेस्ट, प्रश्नमंजुषा इत्यादीमध्ये सहभाग.	
		शै.वर्ष २०२१-२२ मध्ये खालील महाविद्यालयीन समितींचे कामकाज पाहिले. १. IQAC – सदस्य २. सांस्कृतिक – समन्वयक ३. अंतर्गत तक्रार निवारण समिती – सदस्य ४. प्रसिध्दी विभाग – समन्वयक ५. अॅन्टीरॅगिंग – सदस्य ७. रेमीडीयल कोचिंग – समन्वयक	

विभागाचा अहवाल

अ.नं.	कार्यक्रमाचे नांव	दिनांक	साधन व्यक्ती समन्वयक
१.	भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर महा-परिनिर्वाण दिनानिमित्त व्याख्यानाचे आयोजन	६/१२/२०२१	मा.अजित पवार (राज्यशास्त्र विभाग)
२.	जागतिक महिला दिनानिमित्त महाराष्ट्रातील निवडक कर्तबगार स्त्रिया या विषयावर भितीपत्रिका आयोजन	८/३/२०२२	मा.देवयानी यादव (सामाजिक कार्यकर्त्या) व मा. सरपंच सौ.रुपाली यादव यांच्या शुभहस्ते
३.	भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती	१४/४/२०२२	
४.	इतिहास विभाग व ग्रंथालय विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने इतिहास विषयाची पुस्तके व ग्रंथ प्रदर्शन	२६/४/२०२२	मा. ग्रंथपाल नीलिमा थोरात यांच्या शुभहस्ते
५.	मातोश्री बयाबाई श्रीपतराव कदम कन्या महाविद्यालय, कडेगांव इतिहास विभाग आणि आर्टस् अॅन्ड कॉमर्स, कडेपूर इतिहास विभाग यांच्यात MOU (सामंजस्य करार)	२८/४/२०२२	मा.प्र.प्राचार्य बापूराव पवार, प्रा. अविनाश यादव,प्रा.डॉ.राजेंद्र महानवर,प्रा.श्रीमती शीला इंगवले यांच्या उपस्थितीत
६.	राजश्री छत्रपती शाहू महाराज यांचे विचार व कार्य या विषयावर व्याख्यानाचे आयोजन		प्रा. जोतीराम आंबवडे
७.	आझादी का अमृत महोत्सव उपक्रमांतर्गत भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील क्रांतिकारकांचे कार्य या विषयावर गट चर्चा आयोजन		मा.प्रा.डी.ए.होनमाने डॉ.आर.पी.महानवर
८.	पुस्तकांचे गाव भिलार येथे भेट		शिक्षक-विद्यार्थी
९.	शिवाजी विद्यापीठ इतिहास अधिविभाग कोल्हापूर आझादी का अमृत महोत्सव उपक्रमांतर्गत भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीतील माझी स्वातंत्र्य सैनिकांच्या		शिक्षक-विद्यार्थी

Economices

Dattatray Honmane
M.A.

Dr. Jaydeep Dixit
M.A.,M.Phil.Ph.D.,SET

Dr. Suraj Kachare
M.A.Ph.D.

Dr.Sadashiv Bankar
M.A.Ph.D.

Sr. No.	Name of the Teacher	Seminar/Conference/Workshop Paper Reading/Paper Pubilcation/Other	Date
1.	**Prof. Dattatrya A. Honmane**	Participated in Online Webinar on 'IPR & Patent Filing' at GKG College, Kolhapur	04/04/2022
		Participated in Online Webinar on Competitive Exams' at Adarsh College, Vita.	23/03/2022
		Participated in Online Webinar on 'How to de a wise consumer and smart investor' at RPM Osmanabad.	31/12/2021
		Member of IQAC	
		Coordinator, Discipline Committee	
		Coordinator, UGC/AISHE/MIS Committee.	
		Coordinator, Time Table Committee	
		Coordinator, Admission Committee	
		Coordinator, Prospectus Committee	
		Member, Grievances Redressal	
		Member Standing Committee B.C. Cell	
		Member, Alumni Association	
		Member, Anti Ragging	
2.	**Prof. Jaydeep Uttamrao Dixit**	Completed Faculty Development Programme on Statistical Package for Social Science.	15 to 21 Feb. 2022
		Completed Faculty Development Programine on 'Research Metho-dology.	20 Feb to 06 March 2022

		Attended One day National Conclave on Challenges in the Implementation of NEP-2020 at Higher Education Level at Vivekanand College, Kolhapur	04 December 2022
		Attended One Day Workshop on 'Crypto Currency Reality & Problems' at B. C. College, Bhilawadi.	28 April 2022
		Coordinator College Website Committee.	-
		Coordinator Research & Innovation Committee.	-
		Member, UGC AISHE MIS Committee.	-
		Member, Feedback & Student Satisfaction Survey Committee.	-
		Member MOU Collaboration Committee.	-
3.	**Prof. Suraj Laxman Kachare**	Attended One Day Workshop on Tars Manage-ment" at B.C.College. Bhilawadi.	27 April 2022
		Attended One Day Workshop on Crypto Currency-Reality & Problems" at B.C. College, Bhilawadi.	28 April 2022
		Attended One Day Workshop on "Fun-damental Ideas To Trip Manage-ment" at K.N.P. Mahavidyalaya, Walwa.	4 May 2022
		Attended One Day Workshop on "Communi-cation Skill and Inter-view Techniques" at Arts And Commerce College, Ashta.	9 May 2022
		Attended One Day Workshop on "Covid 19 Pandemic and Indian Economy" at M.P.P. Mahavidya-laya, Borgaon.	14 May 2022
		One day Multidisciplinary National Conference on Role of Social Sciences in Contemporary Society" Kanya Mahavidyalaya, Miraj.	28 May 2022
		Coordinator, College Academic Calendar Committee.	-
		Member, Library and Gymkhana	-
		Member, Staff Academy & Alumni Association.	-

4	**Prof. Sadashiv Rajaram Bankar**	Member Cultural Activities	-
		Member Competitive Exam, Guidance and Carrier Counseling.	-
		Member Gymkhana	-
		Member Feedback & Student satisfaction survey.	-
		Member Remedial Coaching.	-
		Participated in 40 various Seminars Conferences and Quiz Successfully.	-

Departmental Activites

S.N.	Name of the Activity / Programme	Date	Resource Person
1.	Organized One Day Workshop on 'Empowerment of Womon's Self Help Groups"	10/05/2022	Dr. Shruti Joshi Mrs. Trupti Purekar Mrs. Anuja Khurandal
2.	Wall Paper Presentation- 'Budget 2022-23'	13/03/2022	-
3.	Lecture Organised on 'Indian Economy at Post-Independence Period'	21/04/2022	Prof. Ashok Bogulwar
4.	Educational visit at Sangli D.C.C. Bank, Br. Kadepur	29/04/2022	-
5.	Industrial Visit at 'Dr. P. K. Sonhira Sugar Industry, Wangi'	02/05/2022	-
6.	Lecture organized on 'Educational & Social Work of Dr. B. R. Ambedar'	13/04/2022	Prof. Chaitali Mane-Deshmukh

राज्यशास्त्र विभाग

प्रा. दिलीप पवार
M. A.

अ.नं.	प्राध्यापक नांव	सेमिनार/कॉन्फरन्स/कार्यशाळा/पेपर वाचन/पेपर प्रकाशन/इतर	दिनांक
२.	प्रा. डी.ए.पवार	DEAL-AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPL-INARY HALF YEARLY RESEARCH JOURNAL-ISSN-2319-359X-IMPACT FACTOUR-६.००८ मध्ये ''भारतीय राज्यघटना व राष्ट्रीय एकात्मता'' या विषयावर शोध निबंध प्रकाशित.	मार्च ऑगस्ट २०२२
		विवेकानंद कॉलेज कोल्हापुर (स्वायत्त) आयोजित NEP-२०२० या विषयावरील National Conclave ला उपस्थित.	०४/१२/२०२२
		विवेकानंद कॉलेज कोल्हापुर स्वायत्त आयोजित Towards Green Economy या विषयावरील राष्ट्रीय चर्चासत्रास उपस्थित.	१०/१२/२०२२
		शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर, राज्यशास्त्र विभाग आणि नेहरू स्टडी सेंटर यांनी Gender and Citizeshop या विषयावर आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रासाठी उपस्थित.	२१/०२/२०२२
		अर्थशास्त्र आणि बी.बी.ए.विभाग विवेकानंद कॉलेज (स्वायत्त) कोल्हापूर यांनी आयोजित केलेल्या Towards Green Economy एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्राच्या एका सत्राचे अध्यक्ष.	१०/१२/२०२२
		राष्ट्रीय मतदार दिवसानिमित्त आर्टस् अँड कॉमर्स कॉलेज, कडेपूर येथे आयोजित कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते.	२५/०१/२०२२
		समाजशास्त्र विभाग आर्टस अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर यांनी प्रसार माध्यम व स्त्रीया या विषयावर आयोजित केलेल्या एक दिवसीय कार्यशाळेच्या सत्राचे अध्यक्ष.	२०/०४/२०२२
		आर्टस अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर वाणिज्य विभाग यांनी आयोजित केलेल्या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष.	४/५/२०२२
		'महिला बचत गटांचे सक्षमीकरण' या विषयावरील एक दिवशीय कार्यशाळेचे आयोजन केले.	१०/५/२०२२
		आर्टस अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर येथे स्टाफ अकॅडमीमध्ये ''सद्भावना-आधुनिक काळाची गरज'' या विषयावर व्याख्यान दिले.	१९/५/२०२२

		राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळ विवेकानंद कॉलेज (स्वायत्त) कोल्हापूर अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष म्हणून कार्य केले.	२०२१
		अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्षाचे समन्वयक	२०२२
		शिवाजी विद्यापीठ विद्याविषयक लेखापरीक्षण महाविद्यालयीन समिती प्रमुख	२०२२
		शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी या उपक्रमाचे समन्वयक म्हणून कार्य.	७ ते १३/४/२०२२

विभागाचा अहवाल

अ.नं.	कार्यक्रमाचे नांव	दिनांक	साधन व्यक्ती समन्वयक
१.	''महिला बचत गटाचे सक्षमीकरण'' या विषया-वरील एक दिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन केले.	१०/५/२०२२	डॉ.श्रुती जोशी, सौ.तृप्ती पुरेकर, सौ. अनुजा खुरंदळ
२.	पंचायत समिती कडेगाव येथे प्रत्यक्ष कामकाज पाहण्यासाठी शैक्षणिक भेट	२६/४/२०२२	प्रा. दिलीप आ. पवार
३.	भारतीय संविधानावरील श्याम बेनिगल यांचे लघुपट दाखविण्याचे आयोजन	५/४/२०२२	प्रा. दिलीप अ. पवार
४.	'समान नागरी कायदा'' या विषयावर गट चर्चा	४/५/२०२२	प्रा. दिलीप आ. पवार

समाजशास्त्र विभाग

प्रा. संगीता पाटील
M. A.

अ.नं.	प्राध्यापक नांव	सेमिनार/कॉन्फरन्स/कार्यशाळा/पेपर वाचन/पेपर प्रकाशन/इतर	दिनांक
२.	प्रा. संगीता पाटील	अग्रणी महाविद्यालय अंतर्गत प्रसारमाध्यमे आणि स्त्रिया या विषयावरती एकदिवसीय कार्यशाळेचे आयोजन.	२१ मार्च २०२२
		'सायबर क्राईम' या विषयावरती भित्तीपत्रिका	२१ मार्च २०२२
		'हिंदू धर्म आणि स्त्रिया' या विषयावरती समाजशास्त्र परिषदेत पेपर वाचन	--
		मौजे शिरगाव ता.शाहूवाडी येथे एन.एस.एस.कॅम्पमध्ये व्याख्यान.	--
		वेणूताई चव्हाण महाविद्यालय, कराड येथे मुलाखत घेण्यासाठी विषय तज्ञ	--

Geography

Prof. Swati Chavan
M.A., NET, SET

Dr. Aruna Kamble
M.A.B.Ed., Ph.D.

Sr. No.	Name of the Teacher	Seminar/Conference/Workshop Paper Reading/Paper Pubilcation/Other	Date
1.	Prof. Swati Namdev Chavan	Published a research paper entitled 'A Study of Awareness and Attitude of College Students towards Envir-onmental studies (A Case Study of Arts & Commerce College, October, Nagthane Tal & Dist. Satara Maharashtra' in 'Akshar Wangmay' International Research Journal. Peer Reviewed. UGC-Care List Print Journal. ISSN 2229-4929.	Octomber 2021
		Presented paper entitled 'A Study of Awareness and Attitude of College Students towards Environmental studies (A Case Study of Arts and Commerce College. Nagthane Tal.& Dist. Satara Maharashtra' at Interna-tional e-conference held on 4th October. 2021 organized by Depart-ment of Geography. Sahakarbhushan S. K. Patil College. Kurundwad.	04/10/2021
		Participated in One day Online Workshop on "Save Water, Save Earth" organized at Department of Geography, Padmabhushan Dr. Vasantdada Patil Mahavidyalaya, Tasgaon.	29/03/2022
		Participated in One day Online Invite talk on "Importance of Resou-rces & Biodiversity" organized at Department of Geography, Padma-bhushan Dr. Vasantdada Patil Mahavidyalaya, Tasgaon.	22/04/2022

		Participation & Showing excellence in online quiz on 'World Tourism Day' organized by Department of Geography, L. B. S. College, Satara.	
		Resource Person - Guest Lecture on "Modern Tourism & Placement opportunities" Qrganized by Depart- ment of Geography Bharati Vidya-peeth's Matoshri Bayabai Shripatrao Kadam Kanya Mahavidyalaya Kadegaon, Dist. - Sangli.	12/05/2022
		Resource Person - Guest Lecture on *Savitribai Phule - Jivan V. Karya"*Qrganized by Cultural Department Arts & Commerce College. Kadepur. Dist. - Sangli.	03/01/2022
		Resource Person - Guest Lecture on "Environ-ment And Sustainable Development" Organized by NSS Department Arts And Commerce College, Kadepur. Dist. - Sangli.	22/04/2022
		Got **Second prize** in 'Environmental Awareness Quiz Competition organized by Enviro friends Nature Club & Karad Muncipal Corporation, Karad (Satara).	01/05/2022
		Got first Prize in collogue level and in district level Elocution Competition organized by shri swami vivekanand sikshan sanstha, Kolhapur (Sangli District).	2021-2022
		Got first Prize in collogue level and district level Essay Writing Competition organized by shri swami vivekanand sikshan sanstha, Kolhapur (Sangli District)	2021-2022
	Dr. Aruna Bajarang Kamble	Awarded Ph. D Degree-Solapur University, Solapur Subject - Women Helth : A Geographical Prospective of Sangli District.	2021-2022
		Resource Person - Guest Lecture on "Bhartiya Swatantra Ani Mahila Sakshamikaran Qrganized by NSS Camp Arts And Commerce College, Kadepur. Dist. Sangli at Kotawade	25-3-2022

Departmental Activites

S.N.	Name of the Activity / Programme	Date	Resource Person
1.	Group Discussion Competition Subject - Environment and Sustainable Development	23/03/2022	Prof. S. N. Chavan
2.	Guest Lecture Occasion - Water Conservation Day Subject - Environment and Tourism	11/04/2022	Prof. H. S. Mane
3.	Wall Paper Exhibition Occasion - Water Conservation Day Subject - Water Conservation	11/04/2022	Kadepur
4.	Guest Lecture Occasion - Earth Day Subject - Save Water, Save Earth	23/04/2022	Dr. A. S. Wagh
5.	Wall Paper Exhibition Occasion - Earth Day Subject - Climate Change	28/04/2022	Kadepur
6.	MOU Bharti Vidyapeeth, Matoshree Bayabai Shripatrao Kadam Kanya, Mahavidyalaya, Kadegaon	08/05/2022	Prof. S. N. Chavan Dr. A. B. Kamble
7.	One Day Tour Objective - To experiential learning about nature, Climatic Condition, Tableland (Panchgani)	09/05/2022	Bhilar (Mahabaleshwar) Dist - Satara.
8.	Photography Competition Subject - Nature Photography	12/05/2022	Prof. S. N. Chavan
9.	Deliver Guest Lecture Under MoU Subect - Tourism and Placement Opportunities	23/05/2022	Prof. S. N. Chavan
10.	Two Day Workshop Subject - Skill Development - Cake Making	23/05/2022 and 24/05/2022	Miss. Siddhi Sawant
11.	Study Visit Objective - To Study and Research for Earthquake and Seismology	22/05/2022	Borehole Geophysics Research Laboratory Ministry of Earth Sciences, Government of Indian, Karad.
12.	Online Quiz Occasion - Environment Day Subject - Awareness About Environment	05/06/2022	Prof. S. N. Chavan

Commerce

Smt. Aruna Pote.
M.com.M.Phil NET

Smt. Asha Sawant
M.Com.,M.Phil,NET,GDC & A

Mr. Sanjay Vhanbhtti
F.C.A.

Sr. No.	Name of the Teacher	Seminar/Conference/Workshop Paper Reading/Paper Pubilcation/Other	Date
1.	Prof. Aruna Gangaram Pote	Attended One day Workshop on "Krida karyamanavar parinam kammare manashastriy ghatak" organized by Arts and commerce college kadepur.	19 April
		Attended One day workshop on" Mahila V. Prasar madhyame" orga-nized by Arts & commerce college kadepur.	20 April
		Attended One day workshop on "Mahila bachat gatache saxmikaran" organized by Arts and commerce college kadepur.	10 May
2.	Smt. Asha Vinod Savant	Attended One day workshop on "Krida Karyamanavar Parinam Karnare Manashastriy Ghatak" organized by Arts and commerce college kadepur.	19 April
		Attended One day workshop on" Mahila v. Prasar madhyame" organized by Arts and commerce college kadepur.	20 April
		Attended One day workshop on "Mahila bachat gatache saxmi-karan" organized by Arts and commerce May college kadepur	10 May
		Attended one day international conference on emerging trends and issues in commerce & Management.	
		Worked as Examiner in essay competition under the event of "Azadi ka Amrut Mohotsav" Organized by Department of Marathi at Arts and commerce college kadepur.	30 April 2022

		Delivered Lecturers and taken practical of Pranayam on the occasion of International Yoga Day at Arts and commerce college kadepur.	2021 - 2022
		Worked as coordinator of Compe-titive Exam, Guidance and carrier counseling committee and Skill Development cell.	
		Worked under various college committee as a member. a. Industrial Visit /study tour/excursion tours b. Alumni Association c. Research & innovation d. Student Coatching e. Remedial Coaching.	2021 - 2022
		Active participation in the event of "Paryavaran Janjagruti spardha" Organized by lnvaro Nature Club and Karad Nagar Parishad.	May 2022
		Working as Director of "Swargly Sou. Jai. Yeshwantrao Mohite Nagari Sahakari Patasanstha " Malakapur, Karad.	2021 - 2022
		Worked as member of Academic & Administrative audit Committee Shivaji University Kolhapur.	2021 - 2022

Departmental Activites

S.N.	Name of the Activity / Programme	Date	Resource Person
1.	Wallpaper Presentation	09/04/2022	I./P. B. B. Pawar
2.	Guest lecturer on "E-Commerce after covid-19"	02/05/2022	Dr. Bharat Patil
3.	Industrial Visit to "Sagareshwar Sahkari sut Girani, Kadepur."	25/05/2022	Dept. Of Commerce
4.	''शिक्षक विद्यार्थ्यांच्या दारी उपक्रम''	09/04/2022	Dept. Of Commerce
5.	Study Tour to ''भिलार-पुस्तकांचे गाव''	08/05/2022	Dept. Of Commerce
6.	Visit to 'Borehole Geophysics Research laboratory Ministry Earth Sciences, Govt. Of India.	25/05/2022	Dept. Of Commerce and Geophy

।। श्री क्षेमकरी माता प्रसन्न ।।

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

Cell : 9975436220 / 7385092298

ओम मार्बल अँन्ड ग्रेनाईट

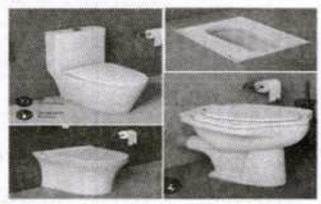

ग्रेनाईट टाईल्स, आर्टिफिशियल मार्बोनाईट, पार्टेक्स, पार्किंग टाईल्स, मंदिर, स्टील, सिमेंट, सेनेटरी वेअर इ. योग्य दरात मिळेल.

कराड-विटा रोड, होंडा शोरूम समोर, कडेपूर
ता. कडेगांव, जि. सांगली

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

।। विश्वासातून विकास व विकासातून समृद्धी ।।

फडतरे डेअरी

प्रोप्रा.प्रकाश दत्तू फडतरे (बापू)
प्रोप्रा.महादेव दत्तू फडतरे (काका)
Cell : 9975613636, 9881847770

M/S B. G. CHITALE
Chitale
DAIRY

पशुवैद्यकीय संपर्क :
डॉ.रघुनाथ झरे ९८८१०४३२५२

- अद्ययावत मिल्कोटेस्टर मशीनवरती फॅटची सोय
- संपूर्ण संगणकीकृत
- फॅटल योग्य दर
- माफक दरात पशुखाद्य
- इलेक्ट्रॉनिक वजन काटा
- शेतकऱ्यांसाठी मार्गदर्शन कार्यशाळा
- वार्षिक व्यवसायिक सहल

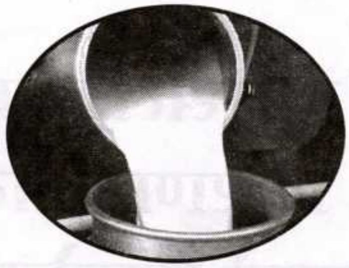

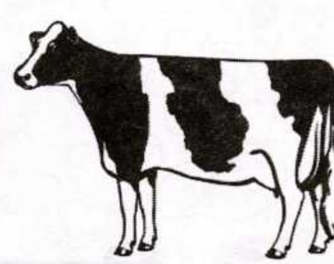

दूध संकलन व शितकरण केंद्र

कडेपूर, ता. कडेगांव, जि. सांगली.

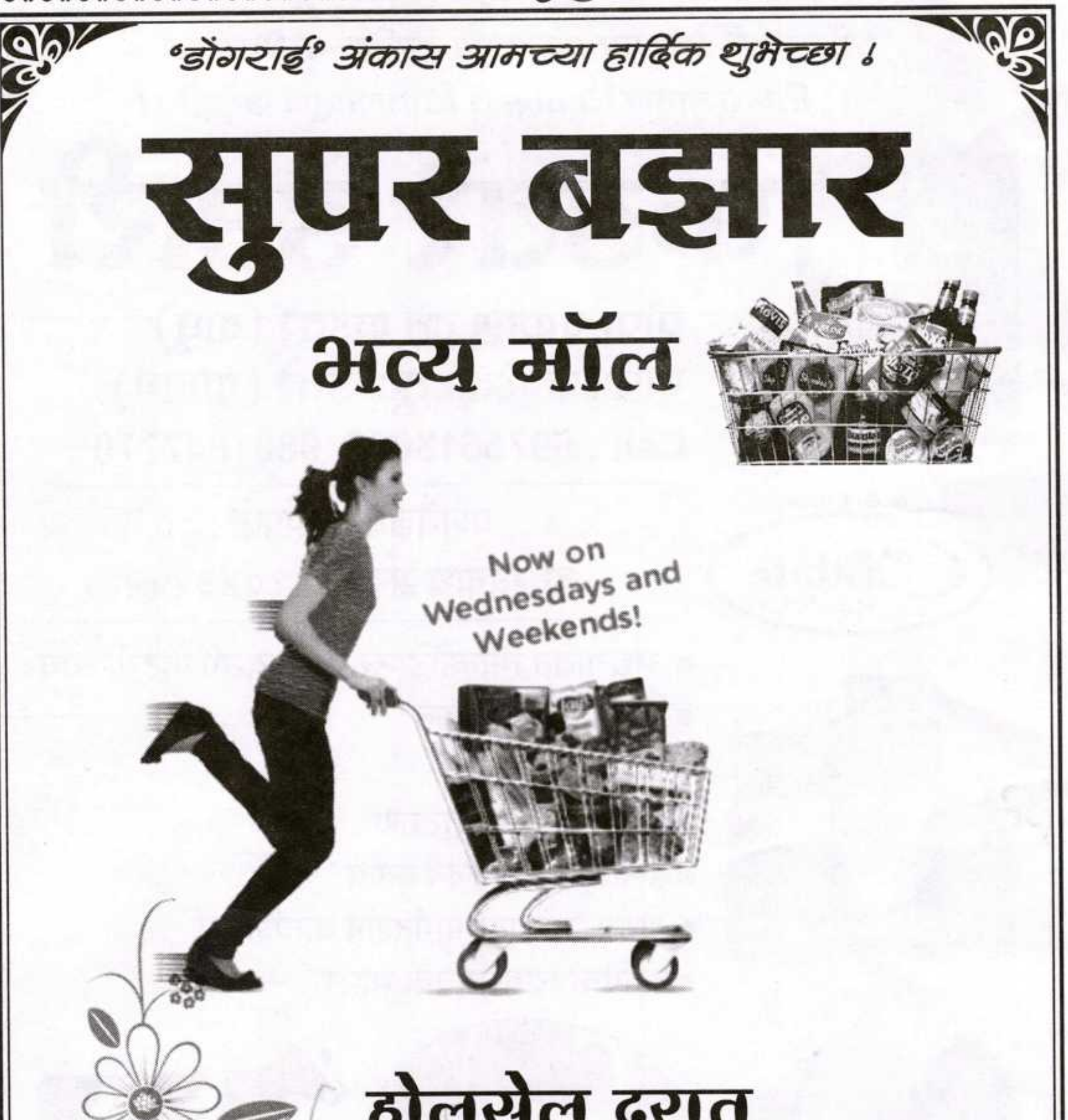
'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !
सुपर बझार
भव्य मॉल
Now on Wednesdays and Weekends!
होलसेल दरात
किराणा माल
मिळण्याचे एकमेव ठिकाण
कडेपूर, ता. कडेगांव, जि. सांगली.

पाटील परिवार महिला गृहउद्योग लि; ताकारी यांचे

स्वादिष्ट मसाले

Cell : 7558637608
9960022516

Swadishth Masale

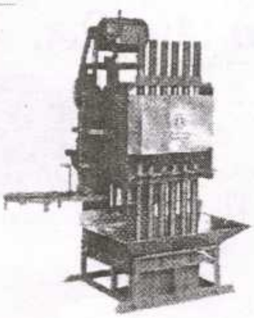

चटणी योग्य दरात मिळेल.

आमची विश्वसनीय दर्जेदार उत्पादने

३६५ दिवस अखंड सेवा

- सर्व प्रकारच्या चटणी व गरम मसाले
- स्पेशल शेंगदाणे, लसूण खोबरे चटणी
- स्पेशल जैन मसाला चटणी
- सर्व ड्रायफ्रुटस्
- लोणचे, पापड
- उन्हाळी सर्व पदार्थ
- हॉटेलसाठी होलसेल दरात चटणी व मसाले मिळतील.

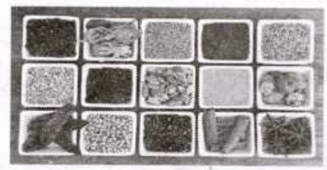

कराड-विटा रोड, सह्याद्री टॉकीज समोर, कडेगांव, जि. सांगली.
दुकान वेळ सकाळी ८.३० ते संध्या. ८.३० पर्यंत

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

प्रोप्रा. सुरज पवार/वैभव मोहिते
Cell : 9975272712 / 7385885716

मल्हार गोल्ड

१ ग्रॅम ज्वेलर्स

मधुरा कॉम्प्लेक्स, बाजारपेठ, कडेगांव

प्रोप्रा. संतोष कदम
मो. 9975169422

येथे सर्व प्रकारची जनावरांची व माणसांची औषधे मिळतील.

श्री दत्त मेडिकल
ॲण्ड जनरल स्टोअर्स

कडेपूर-पुसेसावळी रोड, कडेपूर. ता.कडेगांव, जि.सांगली

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

पवार बालरुग्णालय
युनिट २

डॉ.सौ.गायत्री पवार
M.D.बालरोग

डॉ.श्री.शंकर पवार
BAMS, DCH (AYU),LLB

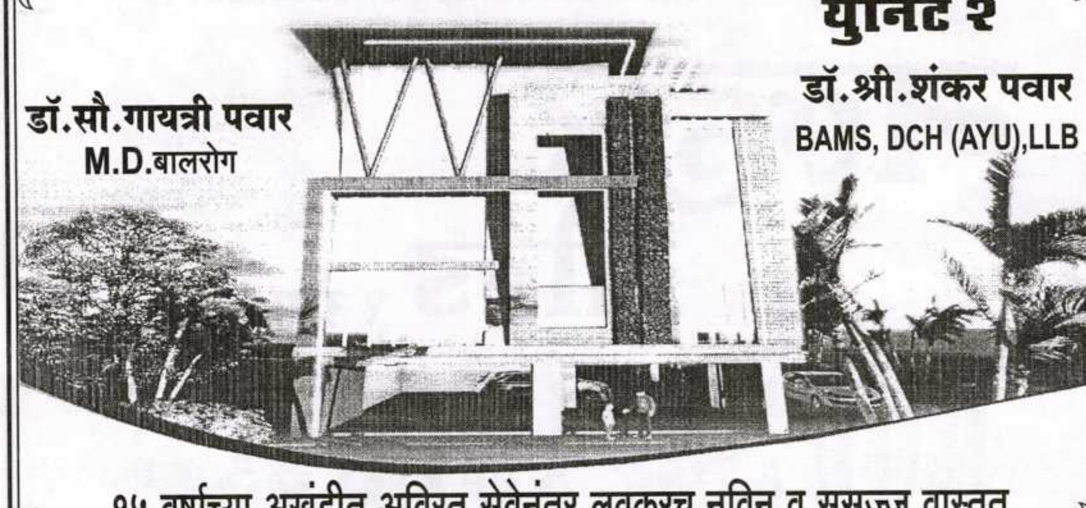

१५ वर्षाच्या अखंडीत अविरत सेवेनंतर लवकरच नविन व सुसज्ज वास्तुत सर्व सोयी सुविधाने युक्त बँक ऑफ इंडियाजवळ सुरू होत आहे.

प्रोप्रा.सुरज लवटे
मो. 9112315555
9850557429

यशवंत

भांडी स्टोअर्स व फर्निचर इलेक्ट्रॉनिक्स

तांबा, पितळ, स्टेनलेस स्टील, ॲल्युमिनिअम भांडी तसेच टि.व्ही., शोकेस, पलंग, कॉट, लाकडी सागवानी स्टील व फर्निचरचे व्यापारी

कराड-विटा रोड, कडेपूर ता. कडेगांव

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

शिक्षण प्रसारक संस्था संचलित

श्रीपतराव पाटील हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज

करंजे पेठ, सातारा.

शुभेच्छा

-: शुभेच्छुक :-

प्रा.महादेव सिद्धाप्पा डोजर

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

Mob.No. 9689977057

RTO मान्यताप्राप्त

ग्लोबल ऑनलाईन P.U.C. सेंटर

PUC

❖ डिझेल ❖ पेट्रोल ❖ CNG / LPG

पुसेसावळी रोड, कडेपूर, ता. कडेगांव, जि. सांगली.

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

प्रोप्रा. सुरज पटेल 7385821024 / 8530998296

पटेल ॲक्वा RO सिस्टीम

RO+UV Procassed TDS Contiolled Purified-Drinking Water

आम्ही घेतो आपल्या आरोग्याची काळजी

सर्व कार्यक्रमाच्या ऑर्डर स्विकारल्या जातील

5 रुपयात 10 लिटर

सांगली डी.सी.सी.बँकेच्या समोर, सातभाई वाडा, कडेगांव

।। श्री गणेशाय नमः।।

अर्जंट फ्लेक्स प्रिंटींग

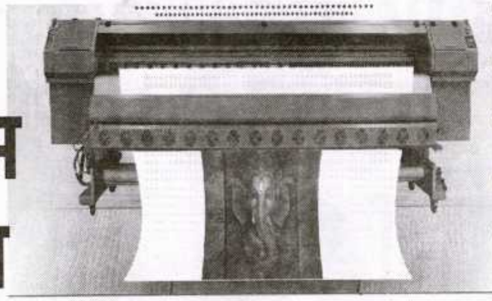

- डिजीटल फ्लेक्स
- स्टार प्रिंट
- विनायल प्रिंट
- वनवे व्हिजन प्रिंट
- बॅकलाईट प्रिंट
- क्लियर प्रिंट

100% BEST QUALITY

नवीन हायटेक फास्ट फ्लेक्स प्रिटिंग मशिन जी देते

अर्जंट फ्लेक्स अवघ्या काही मिनिटातचं..!

यशवंत डिजीटल कडेगाव

यशवंत 9765388282

९७६५३८८२८२

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

Rich Feel

रिच फिल लेडिज ब्युटी पार्लर

कडेगांव

BEAUTY-HAIR -MAKEUP ARTIST

सर्व काही एकाच छताखाली कडेगांव तालूक्यातील एकमेव

Facial, Hand Wax, Eye brow, Forehead

कडेगांव तालूक्यातील एकमेव **HAIR EXPERT**

Permanent Smoothing & Straightening Only

Permanent Rebonding Only

HILIGHT Only

Advance **HAIR**CUT Only

Poonam Satish Bhapkar
HAIR EXPERT
Trained By HABIB ACADEMY PUNE
MO-9689977946

पत्ता:-मेन बाजार पेठ
काळे हॉस्पिटल समोर, जिन्याखाली

प्रोप्रा. प्रकाश मोरे

mob.9765483661
7038164191

कांजी
स्पेशालिस्ट

A1

ड्रायक्लिनर्स

दत्त कॉम्प्लेक्स, विटा रोड, कडेगांव.
जि, सांगली. ४१५ ३०४

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

।। श्री. सिद्धनाथ प्रसन्न ।।

।। श्री. खंडोबा प्रसन्न ।।

आर.एम.टेलर्स

8605415425 / 9146904692

लिनन अॅन्ड
खादी भंडार

- मेन्स वेअर
- कस्टमाईज्ड टेलरिंग
- क्लॉथ क्लब

मायाक्का मंदिरा शेजारी, तडसर रोड, कडेगांव जि. सांगली.

'डोंगराई' अंकास

हार्दिक शुभेच्छा

सी.ए.विनोद लक्ष्मण सावंत

Mob. 9423033216

आणि

प्रा. आशा विनोद सावंत

प्लॉट नं.१४६,
बुधवार पेठ, कराड.
जि. सातारा.

श्री. जीवन मोरे
9960295896

श्री. संग्राम मोरे
9823326674

।। श्री ।।

जोतिर्लिंग ज्वेलर्स

९१६, होलमार्क दागिणे तयार व
ऑर्डरप्रमाणे तयार करून मिळतील.

मेन रोड, डॉ.काळे हॉस्पिटल शेजारी,
कडेगांव (महाराष्ट्र),
ता.कराड,जि.सांगली.

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

संपर्क 9423826875
9011066732

मोरया
एंटरप्रायझेस्

पुजा शॉपी, रिलायन्स पेट्रोल पंपासमोर,
पुणे-बेंगलोर हायवे, मलकापूर-कराड.

राजपुरोहित
स्वीटस् ॲण्ड बेकर्स

विटा - कराड रोड, कडेपूर
9561825295

प्रोप्रा. संतोष माने
8411931066

प्रोप्रा. निलेश उमापे
9325578583

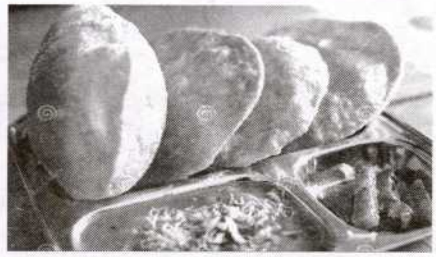

वडलाई नाष्टा सेंटर

स्पेशल पुरीभाजी, मिसळपाव

मु. पो. कडेपूर, ता. कडेगांव, जि.सांगली.

'डोंगराई' अंकास आमच्या हार्दिक शुभेच्छा !

'डोंगराई' अंकास

हार्दिक शुभेच्छा...

श्री.मिलिंद बबन वायदंडे
श्री. वैभव संजय तवर

माजी विद्यार्थी

'डोंगराई' अंकास

हार्दिक शुभेच्छा

श्याम सुंदर शेती फार्म

कृष्णानगर, सव्वालाख आष्टा.

प्रोप्रा.श्री.जिंपाल अण्णा खोत

महाविद्यालयातील वृत्तांकन

पृथ्वी वाचवायची असेल तर पाणी वाचवा- डॉ.अर्जुन वाघ

दै. जनप्रवास.... दि. 9-5-2022

दै. जनप्रवास... ■ गुरुवार, दि.१४ एप्रिल २०२२ Website : janpravas.in

नैसर्गिक संकटकालीन परिस्थितीत आपत्ती व्यवस्थापन महत्त्वाचे : प्राचार्य बापूराव पवार

जनप्रवास । प्रतिनिधी

कडेपूर : पर्यावरणातील बदलामुळे अनेक वेळा नैसर्गिक आपत्तींना तोंड द्यावे लागते. नैसर्गिक आपत्तीमध्ये होणारे नुकसान

कडेपूर कॉमर्स विभागाच्या वतीने तयार करण्यात आलेल्या आपत्ती व्यवस्थापन व निवारण या भित्तिपत्रिकेचे उद्घाटन करताना प्राचार्य आदी.

जनप्रवास दि. 13-2-2022

क्रांतिकारकांचा त्याग व बलिदान युवकांसमोर आले पाहिजे : सदानंद माळी

कलाकुसर व व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना प्राधान्य देणार : प्रा. बापूराव पवार

● गुरुवार ● दि.३१ मार्च २०२२

दै. प्रतिध्वनी.... दि. 31-3-2022

भित्तीपत्रिकेमुळे विद्यार्थ्यांची सृजनशीलता वाढीस लागते : अपर्णाताई देशमुख

दै. ललकार.... दि. 27-3-2022

महाराष्ट्राच्या मातीचं देणं लागतो ही भावना निर्माण झाली पाहिजे

किर्तनकार मयूर महाडिक महाराज

दै. ललकार १८/६/२०२२

आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज कडेपूर व शिवाजी विद्यापीठ मराठी शिक्षक संघ यांच्यात सामंजस्य करार संपन्न

दै. हॅलो प्रभात.... दि. 26-4-2022

भारतीय संविधान हे केवळ कायदेविषयक पुस्तक नसून प्रत्येक भारतीयांचा धर्मग्रंथ आहे

प्रा. कुमार इंगळे

। ललकार वृत्त ।

कडेगांव, दि.२८ (वार्ताहर) - स्वातंत्र्य, समता, बंधुता आणि न्याय यासेच प्रश्न, शील,

दै. प्रीतिसंगम.... दि. 30-3-20022

राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वतीने कोतवडे येथे रक्तदान शिबिर व आरोग्य तपासणी शिबिर संपन्न

प्रसिद्धीसाठी प्रसारमाध्यमे स्त्रियांचा वापर करतात

डॉ. शैलजा माने

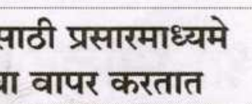

महिला सक्षमीकरन काळाची गरज-अपर्णा देशमुख

दै. युगी समाट... 9-3-2022